LUMEA

Nr. 47 (421) 18 noiembrie 1971

DINTRE SUBIECTELE actualității internaționale comentate în acest număr al revistei : ocuparea locului legitim la O.N.U. de către reprezentanții R.P. Chineze ; vizita lui Fidel Castro în Chile; evoluțiile politico-diplomatice în zona Orientului Apropiat ; reacțiile provocate de recenta conferință de presă a președintelui Nixon cu privire la ritmul „dezangajării" americane în Vietnamul de Sud; alegerile pentru Camera Populară a R.D. Germane; convorbirile dintre reprezentanții celor două state germane în problema Berlinului occidental (pag. 7—12).

IMPUNÎNDU-SE drept unul din principiile de bază ale dreptului internațional contemporan ca rezultat firesc al evoluției istorice, al luptei hotărîte a popoarelor, bucurîndu-se în zilele noastre de o tot mai largă recunoaștere pe plan mondial, principiul neamestecului în treburile interne ale altor state, întocmai ca și celelalte norme fundamentale ale dreptului internațional, corespunde imperativelor majore ale lumii contemporane, intereselor păcii, securității și cooperării interstatale (pag. 16).

4 MILIOANE de albi oprimă 15 milioane de negri, condamnîndu-i la o mizerie indescriptibilă și privîndu-i de cele mai elementare libertăți. Aceasta este esența odioasă a apartheidului din Republica Sud-Africană, singura țară din lume unde discriminarea rasială este instituționalizată, constituind politica oficială a guvernului, impusă și întreținută de o întreagă legislație. Cum s-a născut și cum a evoluat apartheidul ? În ce forme se concretizează acest revoltător anacronism al epocii noastre ? (pag. 19).

SE CLATINĂ „tronul" lui Edgar Hoover, atotputernicul șef al F.B.I. ? După largul curent de opinie în vederea îndepărtării sale din post, curent combătut la vremea sa de Administrația americană, însuși guvernul exprimă actualmente nemulțumiri la adresa lui Hoover, tinde să-l „controleze" mai îndeaproape și tratează peste capul său cu subordonații acestuia. La agitația care domnește în rîndurile F.B.I. s-a adăugat de curînd o semnificativă reorganizare a nu mai puțin faimoasei C.I.A. (pag. 24).

ROMÂNIA — PREZENȚE, CONTACTE, OPINII. 2—6

- Paris — București. Un dialog multilateral.
- Convorbiri și declarații
— Francesco De Martino, vicepreședintele Consiliului de Miniștri al Italiei
— Lee Kuan Yew, primul ministru al Republicii Singapore
— Dr. Fritz Hodeige, director al editurii „Rombach" (R.F.G.)
— Valéry Giscard d'Estaing, ministrul economiei și finanțelor al Franței.
— Niilo Hämäläinen, președintele Federației Sindicatelor din Finlanda.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

O.N.U. Sosirea delegației R. P. Chineze. Constantin Traian. 7
Santiago de Chile. Vizita lui Fidel Castro. Eugen Pop. 8
Orientul Apropiat. Evoluții politico-diplomatice. 9
Washington. Ce fel de dezangajare ? 10
Berlin. Alegerile pentru Camera Populară ; A 28-a rundă a întîlnirilor Kohl-Bahr. Ștefan Deju. 11

DIN SURSE. 13

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Aniversarea Tratatului româno-bulgar. Ileana Nicolaescu. 14
F.B.I. Agitație în culise. Felicia Antip. 24

DOCUMENTE

Consecințele social-economice ale cursei înarmărilor (II). 21

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Aspecte ale comerțului exterior cehoslovac. Constantin Prisăcaru. 14

SINTEZE

Neamestecul în treburile interne ale altor state — principiu fundamental al dreptului internațional. Constantin Mihăilă. 16

REALITĂȚI ALE SOCIETĂȚII CAPITALISTE

Inumanele bariere. Rodica Georgescu. 19

ECONORAMA. 26

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Izvestia, U.S. News and World Report, Le Monde Diplomatique, Die Zeit.

PROFIL

Peter Janos, ministrul afacerilor externe al R.P. Ungare. 30

POȘTA REDACȚIEI 31—32

ROMÂNIA
• prezențe • contacte
• opinii

11—17 noiembrie

Primiri:

la tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

- dr. **Fritz Hodeige,** directorul editurii vest-germane „Rombach" (11.XI)
- **Lee Kuan Yew,** primul ministru al Republicii Singapore (12.XI)
- **Valéry Giscard d'Estaing,** ministrul economiei și finanțelor al Franței (12.XI)
- Alteța Sa Regală, prințul **Bernhard von Lippe-Biesterfeld** al Olandei (13.XI și 16.XI)
- **Virginia Vidal,** ziaristă la „El Siglo" — Chile (17.XI)
- **V. I. Drozdenko,** ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Uniunii Sovietice (17.XI)

la tovarășul ION GHEORGHE MAURER

- **Lee Kuan Yew,** primul ministru al Republicii Singapore (12.XI)

Oaspeți:

• **Valéry Giscard d'Estaing,** ministrul economiei și finanțelor al Franței, în fruntea unei delegații care a participat la lucrările celei de-a IV-a Sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică • **Stamo Kerezov,** prim-vicepreședinte al Comisiei Centrale de Control și Revizie a P.C. Bulgar • **Lee Kuan Yew,** primul ministru al Republicii Singapore. • **Dr. Fritz Hodeige,** directorul editurii vest-germane „Rombach" • **Niilo Hämäläinen,** președintele Federației Sindicatelor din Finlanda. • **W. O. Campbell Adamson,** directorul general al Confederației industriilor britanice • Alteța Sa Regală, prințul **Bernhard von Lippe-Biesterfeld** al Olandei • **Nikolai Patolicev,** ministrul comerțului exterior al Uniunii Sovietice • **T. P. Singh,** secretar în Ministerul Agriculturii și Alimentației al Indiei • **Jesus Orfila,** președintele Secției pentru România din cadrul Consiliului Superior al Camerelor de Comerț, Industrie și Navigație din Madrid • dr. **H.V. Schierwater,** director științific la Institutul de economie și politică internațională „Haus Rissen" din Hamburg.

PARIS — BUCUREȘTI

UN DIALOG MULTILATERAL

În ajunul sosirii în Franța a ministrului de externe al României, ziarele pariziene subliniau cordialitatea relațiilor dintre cele două țări; ele apreciau că întrevederile prevăzute pentru zilele următoare vor reflecta atît comuna preocupare a părților de a dezvolta cooperarea lor pe plan bilateral, cît și numeroasele puncte de vedere convergente sau apropiate în legătură cu probleme de interes general ale vieții internaționale. Sub titlul „Relații țară nori între Paris și București", **„La Nation"** insista asupra atașamentului politicii ambelor țări „pentru principiile suveranității și independenței naționale, ale neamestecului în afacerile altora, ale excluderii forței în raporturile dintre țări" și elogia ca expresie a acestor principii dorința constantă a României „de a întreține cu toți, independent de regimurile politice, relații normale". **„Combat"** declara: „Prezența dlui Mănescu va întări nu numai relațiile franco-române, ea va contribui și la promovarea destinderii în Europa". **„Le Figaro"** și **„L'Aurore"** semnalau apropierile numeroase între concepția română și cea franceză despre conferința general-europeană pentru securitatea continentului — în special faptul că și la București și la Paris se consideră necesar ca această conferință să fie pregătită ca o reuniune de state egale, excluzîndu-se orice formulă „de la bloc la bloc". La rîndul său **„Le Monde"** prevedea că în convorbirile tovarășului Corneliu Mănescu cu președintele Pompidou și cu ministrul de externe francez Maurice Schumann „proiectul conferinței asupra securității europene va fi evocat pe larg"; analizînd apropierile dintre pozițiile celor două țări în această chestiune, ziarul nota că „de partea română, ca și de partea franceză, se consideră că unul din primele obiective ale acestei conferințe va trebui să fie eliminarea din relațiile între statele europene a folosirii forței sau a amenințării cu forța".

Felul în care ele s-au dezvoltat, mai cu seamă în ultimii ani, a conferit legăturilor cu tradiție istorică dintre România și Franța caracterul unor relații exemplare, în condițiile lumii contemporane, între state călăuzite de concepții politice diferite, cu orînduiri sociale diferite, dar care își afirmă deopotrivă voința de pace și de progres. Vizita din 1968 a președintelui de Gaulle în România, vizita din vara anului trecut a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Franța au înscris în această evoluție a legăturilor dintre cele două țări momente de deosebită însemnătate. Din punct de vedere al relațiilor bilaterale s-au înregistrat în această perioadă rezultate substanțiale în ceea ce privește schimburile comerciale, cooperarea economică, cooperarea tehnico-științifică, iar comunicatul dat publicității la sfîrșitul sesiunii de săptămîna trecută a Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze prefigurează dezvoltarea pozitivă în 1972 a tuturor acestor activități. În același timp, s-a lărgit sfera acțiunilor organizate în cadrul acordului cultural (lectoratele de limbă și literatură funcționînd pe bază de reciprocitate în universitățile celor două țări, bursele de specializare, contactele între oamenii de cultură), iar faptul că în cursul vizitei sale la Paris ministrul de externe al României a avut și o întrevedere cu ministrul francez al culturii, Jacques Duhamel, ilustrează dorința ambelor părți de a continua această rodnică operă de colaborare.

Buna desfășurare, evoluția ascendentă a cooperării bilaterale în numeroase domenii constituie neîndoielnic o contribuție importantă la climatul de prietenie și înțelegere reciprocă între cele două țări, ea se adaugă convergențelor pe care observatorii le subliniază cu privire la unele orientări în politica internațională. Există dorința asemănătoare ca pacea să fie restabilită în acele regiuni ale globului care trăiesc încă sub semnul războiului: Indochina, Orientul Apropiat. Există convingerea comună că toate țările trebuie să participe la examinarea problemelor și la adoptarea hotărîrilor în problemele de interes general ale lumii: dacă România, împreună cu toate țările socialiste, a cerut dintotdeauna restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze la O.N.U., Franța a fost cel dintîi dintre statele occidentale a cărui politică a evoluat în această direcție; tot astfel, au fost foarte remarcate, în conferința de presă din 23 septembrie a președintelui Pompidou, cuvintele favorabile pe care le-a rostit în legătură cu perspectiva recunoașterii R.D. Germane.

Există mai cu seamă — cu un accent de deosebită actu-

chide o nouă perioadă în istoria relațiilor internaționale. Aș putea afirma chiar că marchează sfîrșitul unei epoci și începutul alteia noi. Consecințele, chiar dacă nu sînt previzibile în totalitatea lor, vor fi fără îndoială pozitive avînd în vedere asocierea acestei mari națiuni la responsabilitățile asigurării păcii pe plan mondial.

— Ce rol acordați întîlnirilor și contactelor dintre personalitățile politice ?

— Un rol foarte important. Întîlnirile dintre personalități a căror funcție implică o mare responsabilitate permit, pe lîngă cunoașterea personală umană, care are o importanță ce nu poate fi neglijată, o mai bună înțelegere reciprocă a unor poziții și păreri, mai ales atunci cînd acestea sînt exprimate cu sinceritate, cînd problemele sînt abordate în mod realist. Cred că e cel mai bun mod în care se poate face politică, cel mai bun mod de a depăși dificultățile pe calea găsirii unor puncte de vedere comune. În această ordine de idei, sînt extrem de satisfăcut după întîlnirile cu conducătorii români. Sentimentele lor de prietenie față de Italia, ospitalitatea cu care am fost primit, atmosfera în care s-au desfășurat discuțiile au permis un schimb sincer de idei.

Peste hotare:

● **Paris :** Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al României. ● **Varșovia :** Gheorghe Cioară, președintele Consiliului pentru știință și tehnologie. ● **Belgrad :** Expoziția de carte românească, în cadrul Tîrgului internațional. ● **Djakarta :** Expoziția „București — capitala României". ● **Havana :** Prof. univ. Ilie Diculescu, secretar al Comitetului Național pentru Apărarea Păcii, în fruntea unei delegații române care face o vizită de prietenie și schimb de experiență în Cuba. ● **Cuneo** (Italia) : Expoziție de artă decorativă românească. ● **Phenian :** Expoziție a produselor industriei chimice românești. ● **Viena :** Alexandru Sencovici, președintele Comisiei pentru industrie, construcții și transporturi a Marii Adunări Naționale.

Lee Kuan Yew

primul ministru al Republicii Singapore

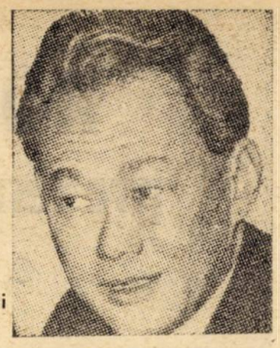

— Domnule prim-ministru, de la vizita dv. anterioară în România au trecut cinci ani. Ce impresii v-a produs România de astăzi ?

— Am fost deosebit de plăcut impresionat de progresele pe care le-a realizat România în această perioadă. Din numeroasele impresii aș putea remarca noile locuințe, noile fabrici, aș spune noua față a Bucureștiului și a altor localități vizitate. Nivelul de trai sensibil mai ridicat se include de asemenea în cadrul impresiilor mele favorabile despre România.

— Vă rugăm să apreciați care este stadiul relațiilor între Singapore și România. Ne referim, în special, la relațiile economice.

— Atît timp cît Canalul de Suez este închis, prin forța împrejurărilor, transportul de mărfuri pe căile navigabile dintre România și Singapore cunoaște o serie de dificultăți. Cu toate acestea noi sîntem decișI să cumpărăm un număr sporit de mașini-unelte românești, mașini agricole, produse chimice, precum și alte produse industriale. Există condiții pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor noastre comerciale. Dorim să stabilim legături regulate între întreprinderile românești de comerț exterior și cele singaporeze, să diversificăm schimburile noastre de mărfuri și de servicii. În ceea ce privește exporturile singaporeze spre România, ele se referă în primul rînd la materii prime, piese de schimb pentru avioane și nave. Dacă ar fi să apreciez perspectivele relațiilor noastre economice, aș spune că sînt favorabile. Spre exemplu, prin Singapore — important centru al tranzitului comercial mondial — România își poate tranzita mărfurile pe piețele sud-est asiatice.

„Intersputnik"

La 15 noiembrie la Moscova a fost semnată Convenția pentru crearea organizației și sistemului de telecomunicații prin sateliți artificiali ai Pămîntului „Intersputnik". Convenția a fost semnată de împuterniciții guvernelor din Republica Populară Bulgaria, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Cuba, Republica Democrată Germană, Republica Populară Mongolă, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Populară Ungară și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. L-am rugat pe tovarășul ing. **Gheorghe Airinei,** adjunct al ministrului transporturilor și comunicațiilor, șeful departamentului poștelor și telecomunicațiilor, care a semnat, în numele guvernului țării noastre, acest document, să relateze cititorilor revistei „Lumea" unele aspecte privind crearea și semnificația acestui organism internațional.

— Scopul acestei organizații, ne-a spus domnia-sa, este de a crea cadrul internațional, cu mijloacele tehnice necesare, care să permită țărilor membre să beneficieze de ultimele realizări în domeniul telecomunicațiilor și anume să poată transmite și primi mesaje scrise sau vorbite și imagini de televiziune, prin intermediul sateliților artificiali. Referindu-ne la acest gen de comunicații, avem în vedere, în primul rînd, distanțele mari și foarte mari, intercontinentale, cînd sistemul de comunicații prin sateliți devine mijlocul de legătură cel mai economic. Colaborarea membrilor în cadrul acestei organizații se bazează pe principiile unanim recunoscute ale relațiilor internaționale, nu se limitează numai la realizarea legăturilor prin sateliți, ci se extinde și în domeniul cercetării, urmărind elaborarea de aparatură corespunzătoare acestei tehnici noi, îmbunătățirea și diversificarea acesteia, precum și dezvoltarea sistemului de telecomunicații, în ansamblul său. Deși în prima etapă, organizația nu dispune încă de mijloace tehnice proprii pentru realizarea telecomunicațiilor extraterestre, țările membre vor putea îndruma traficul lor de telecomunicații și prin intermediul sateliților artificiali, cu ajutorul mijloacelor tehnice ale participanților la organizație, fără nici o compensație financiară, pe linia colaborării în cadrul „Intersputnik"-ului.

În etapa următoare, cea a încheierii perioadei experimentale, a concretizării necesităților țărilor membre de canale prin sateliți, organizația va putea închiria asemenea canale de la membrii care dispun de mijloacele tehnice respective. În sfîrșit, într-o etapă finală, dacă va fi necesar și se va justifica din punct de vedere economic, organizația își va putea crea un sistem propriu de telecomunicații, prin realizarea de mijloace tehnice adecvate și lansarea de sateliți proprii.

Laurențiu DUȚĂ

Moscova, noiembrie

ROMÂNIA
• prezențe • contacte • opinii

— Am dori să cunoaștem opinia dv. despre utilitatea contactelor directe dintre factorii de răspundere ai statelor, indiferent de sistemele lor social-politice.

— În ultimii 25 de ani, care au trecut de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, experiența ne-a învățat că dincolo de ideologie sau sisteme social-politice, din punct de vedere tehnologic putem învăța unii de la alții. Spre exemplu, noi sîntem interesați de felul în care dv. vă organizați producția, vă dezvoltați industria constructoare de mașini, de tractoare sau de autovehicule. Acest interes nu are nimic de-a face cu filozofiile diferite care stau la baza organizării noastre sociale. Este vorba, în fond, de eficiență, de știința organizării, de industrializare, de ridicarea nivelului profesional etc. Toate aceste probleme trebuie să recunoaștem că sînt reale, actuale, și trebuie să ținem seama de ele, altfel progresul va fi încetinit. Oricare ar fi sistemul de guvernămînt, dacă o țară vrea să se dezvolte de la stadiul agricol la cel industrial, care presupune o știință și tehnică avansate, trebuie să posede informații, deci, să facă schimburi. Aceasta este valabil și pentru socialism și pentru capitalism. Dialogul este absolut necesar.

În acest sens, posibilitatea reprezentanților statelor de a se întîlni între ei, de a avea un dialog direct este cît se poate de importantă. Schimbînd idei și opinii, confruntînd puncte de vedere, poți învăța mai mult decît din orice raport scris și efectuat de altul. Întîlnirile cu factorii de răspundere români au fost extrem de folositoare și au oferit prilejul de a se studia în comun probleme de interes bilateral cît și probleme internaționale la ordinea zilei. Personal, cred că știu mai exact acum ceea ce dorește România să întreprindă pentru dezvoltarea ei și considerăm că noi avem în dv. un bun exemplu. În fond toate popoarele învață unele de la altele.

VALÉRY GISCARD D'ESTAING

ministrul economiei și finanțelor al Franței

„Este a treia vizită pe care o fac în România, de data aceasta pentru a participa la lucrările celei de a IV-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică. Această Comisie are drept scop explorarea de noi căi în vederea intensificării colaborării dintre România și Franța. În cadrul întîlnirilor de lucru pe care le-am avut, am examinat mersul îndeplinirii acțiunilor de cooperare industrială și tehnico-științifică, stabilite la cea de a III-a sesiune a Comisiei mixte, am analizat stadiul dezvoltării schimburilor comerciale dintre țările noastre. De asemenea, am avut un schimb de păreri asupra posibilităților și căilor dezvoltării în continuare a unei cooperări cu caracter complex între România și Franța. Vreau să vă spun că, dintre țările socialiste, România este al doilea partener comercial al Franței, după U.R.S.S. În ultimii cinci ani, de exemplu, volumul schimburilor comerciale a cunoscut o dezvoltare mai mult decît dublă, iar anul acesta, comerțul bilateral franco-român va întrece toate nivelurile anterioare. În recentul protocol comercial s-a prevăzut triplarea volumului schimburilor de mărfuri, ceea ce demonstrează încă o dată cursul ascendent al relațiilor de colaborare multilaterală dintre România și Franța".

NIILO HÄMÄLÄINEN

președintele Federației Sindicale din Finlanda

„Federația Sindicatelor din Finlanda are ca principală preocupare promovarea și apărarea intereselor economice și sociale ale celor ce muncesc, mai precis încheierea contractelor de muncă și problema salariilor. Realizarea acestor două deziderate rămîne, în ultimă instanță, la latitudinea celor două părți interesate, dar organizația noastră apără și sprijină interesele muncitorilor.

În ceea ce privește contactele dintre organizațiile sindicale, noi considerăm că acestea sînt totdeauna binevenite, deoarece oferă posibilitatea cunoașterii reciproce nemijlocite. După cum se știe, legăturile bilaterale româno-finlandeze, întemeiate pe respect, încredere și avantaj reciproc, se caracterizează printr-o evoluție favorabilă în cadrul căreia colaborarea pe tărîm politic, economic, cultural și științific s-a dezvoltat statornic, indeosebi în ultimii ani. Noi ne manifestăm dorința de a extinde și pe viitor raporturile dintre România și Finlanda în toate domeniile; la nivelul organizațiilor sindicale, intensificarea schimburilor de delegații contribuie la cunoașterea aprofundată a fiecărei țări și la dezvoltarea prieteniei dintre popoarele noastre".

Cartea românească la Belgrad

Considerat în mod îndreptățit ca una din cele mai însemnate manifestări internaționale din sfera schimburilor culturale organizate în Iugoslavia, Tîrgul Internațional de carte de la Belgrad (11—17 noiembrie) a reunit anul acesta 50 000 de titluri și publicații diferite prezentate de 104 case de editură, din toate republicile Iugoslaviei și 68 de edituri din 18 țări europene și de pe alte continente, printre care și întreprinderea românească de comerț exterior „Libri".

Cele 750 de titluri de carte înfățișate la standul românesc reprezintă o bogată activitate a editurilor bucureștene și din alte centre importante ale țării, abordînd o arie tematică cuprinzătoare din domeniile politic, socialistoric, beletristic, din cel al literaturii pentru copii sau din sfera activității economice, tehnologice, științifice.

În declarația pe care mi-a făcut-o pentru cititorii revistei „Lumea", directorul general al Tîrgului Internațional de carte de la Belgrad, **dr. Drvaslav Trajkovici**, a exprimat cuvinte de apreciere deosebite despre prezența, prezentarea și ținuta editorială a cărții românești la această manifestare.

„Standul românesc — a spus dr. Trajkovici — oferă un panoramic substanțial, semnificativ, al preocupărilor editoriale românești. Atît aria tematică a titlurilor volumelor prezentate, cît și ținuta lor grafică, sînt demne de apreciat". Directorul Tîrgului Internațional de carte de la Belgrad a ținut să remarce și calitățile editoriale ale volumelor de traduceri din literatura iugoslavă clasică și contemporană. „Salutăm aceste traduceri ca și pe cele făcute la noi din literatura clasică și contemporană românească, deoarece ele contribuie la aprofundarea cunoașterii reciproce a patrimoniului cultural al popoarelor și țărilor noastre socialiste.

Printre numeroasele personalități marcante ale culturii iugoslave care au vizitat standul românesc au fost, în afară de renumitul poet iugoslav Vasco Popa și cunoscutul scriitor Miloș Crnianski, marele prozator clasic iugoslav Ivo Andrici, laureat al Premiului Nobel. Ivo Andrici a remarcat calitatea grafică editorială a noului său volum tradus în românește, „Cronica din Travnik".

Tîrgul Internațional de carte de la Belgrad a prilejuit reprezentanților editurilor din diferitele țări participante un larg schimb de experiență. Reprezentanții întreprinderii românești de comerț exterior „Libri", ai „Editurii Academiei Republicii Socialiste România", „Meridiane" și „Ion Creangă" au avut în zilele cît a fost deschis tîrgul numeroase întîlniri și convorbiri pentru încheierea de contracte, transmiterea reciprocă de comenzi de cărți pe anul 1972, precum și pentru evaluarea unor posibilități concrete de cooperare cu case editoriale iugoslave sau cu edituri din celelalte țări prezente la tîrg.

George IONESCU

Belgrad, noiembrie

Rubrică realizată de
Radu BUDEANU
Dumitru CONSTANTIN
Rodica ȚEPEȘ

O.N.U.

SOSIREA DELEGAȚIEI R. P. CHINEZE

Corespondență pentru „Lumea"

Fără îndoială, evenimentul care s-a situat în centrul atenției Națiunilor Unite în ultima săptămînă a fost acela al sosirii delegației Republicii Populare Chineze.

Venită la New York la 11 noiembrie, delegația a fost întîmpinată la aeroport de către reprezentanții celor 23 de state, între care și România, care au fost coautoare ale rezoluției cerînd restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U., precum și de o armată de ziariști și fotoreporteri.

Într-o scurtă alocuțiune rostită la aeroportul Kennedy, șeful delegației chineze la actuala sesiune, Ciao Kuan-hua, adjunct al ministrului afacerilor externe al R.P. Chineze, a declarat, între altele, că delegația țării sale „va lucra în cadrul Organizației Națiunilor Unite împreună cu reprezentanții tuturor țărilor care iubesc pacea și susțin dreptatea pentru cauza salvgardării păcii internaționale și a progresului uman".

În după-amiaza și seara aceleiași zile, delegația chineză a făcut vizite prietenești la misiunile permanente ale Albaniei și României, unde s-au efectuat schimburi de vederi asupra principalelor probleme aflate pe agenda sesiunii. În ziua următoare, delegația R.P. Chineze și-a continuat contactele, avînd întrevederi cu delegații ale altor state membre, s-a întîlnit cu președintele actualei sesiuni a Adunării Generale, Adam Malik, ministrul de externe al Indoneziei, precum și cu alți factori de răspundere din Secretariatul O.N.U.

Șeful delegației R.P. Chineze, Ciao Kuan-hua, și reprezentantul permanent al R. P. Chineze la O.N.U., Huang Hua, au avut duminică o întrevedere cu secretarul general al O.N.U., U Thant. Cei doi diplomați chinezi și-au prezentat cu acest prilej scrisorile de acreditare, avînd în același timp o convorbire în legătură cu probleme aflate pe ordinea de zi a actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

În ședințele plenare ale Adunării Generale din dimineața și după-amiaza zilei de 15 noiembrie, reprezentanții R.P. Chineze la O.N.U. au fost salutați de numeroase delegații ale statelor membre.

În alocuțiunea de deschidere a ședinței plenare de luni, Adam Malik a calificat prezența reprezentanților R.P. Chineze la O.N.U. drept „un moment istoric pentru viața Națiunilor Unite care, fără îndoială, va contribui la sporirea rolului și eficacității O.N.U. în viața internațională".

Dînd glas satisfacției de a vedea prezentă delegația Chinei populare la O.N.U., reprezentantul *Kuweitului*, vorbind în numele țărilor asiatice, sublinia că actul Adunării Generale din 25 octombrie marchează înfăptuirea unui mare pas spre realizarea universalității Organizației, ceea ce deschide o nouă eră în istoria O.N.U. La rîndul său, reprezentantul *Marocului*, exprimîndu-se în numele țărilor arabe, a apreciat participarea Chinei populare la lucrările și activitatea O.N.U. drept o contribuție esențială la cauza păcii, la eforturile pentru înfăptuirea securității internaționale, pentru lichidarea focarelor de încordare existente încă în diferite puncte ale globului. Reprezentantul *Olandei*, care a luat cuvîntul în numele unor țări vest-europene, remarca faptul că absența Chinei populare din O.N.U. „a dat Organizației un aer de artificialitate", știut fiind că nu pot fi găsite soluții durabile marilor probleme internaționale ale zilelor noastre fără participarea R.P. Chineze, a tuturor popoarelor, indiferent de mărimea lor. În numele statelor nordice, ministrul de externe al *Danemarcei* și-a exprimat convingerea că R.P. Chineză va aduce o contribuție esențială la activitatea O.N.U., la cooperarea internațională, la menținerea păcii și securității lumii, la rezolvarea problemelor care confruntă azi umanitatea.

Prezența R.P. Chineze, arăta reprezentantul *Franței*, „deschide calea unui nou elan al Organizației noastre."

Salutînd în numele țării gazde delegația R.P. Chineze, reprezentantul permanent al *S.U.A.* la O.N.U a arătat că prezența acesteia face ca Organizația să reflecte mai bine lumea de astăzi, așa cum este ea, și și-a exprimat speranța că pe această cale se aduce o contribuție la sporirea eficacității activității înaltului forum internațional.

Reprezentantul *Albaniei* a subliniat că prezența delegației R.P. Chineze în rîndurile O.N.U. este o sursă de curaj, speranțe și încredere pentru toate popoarele iubitoare de pace din întreaga lume. În numele unui grup de state socialiste, reprezentantul permanent al *Cehoslovaciei* la O.N.U. a salutat prezența delegației Chinei populare, dînd glas încrederii că aceasta va duce la întărirea eficacității O.N.U., la soluționarea problemelor majore ale zilelor noastre, va croi un drum mai sigur pentru întărirea păcii și securității internaționale.

Locțiitorul șefului delegației *României* la actuala sesiune, Nicolae Ecobescu, adjunct al ministrului afacerilor externe, a adresat delegației R. P. Chineze un călduros salut de bun venit și a arătat că repunerea Chinei populare în drepturile sale legitime reprezintă expresia rolului important pe care îl are în lumea de azi acest mare stat socialist, o recunoaștere a contribuției sale la promovarea cauzei păcii și înțelegerii internaționale, a sprijinului său consecvent acordat luptei popoarelor pentru libertate, progres economic și social.

Evidențiind în continuare faptul că hotărîrea de restabilire a drepturilor legitime ale R.P. Chineze se înscrie ca un eveniment de o remarcabilă importanță pentru întreaga viață internațională, pentru cauza păcii și progresului în lume, pentru activitatea Organizației Națiunilor Unite, vorbitorul a subliniat că votul Adunării Generale din 25 octombrie constituie un act de adîncă dreptate, prin care se pune capăt uneia din cele mai flagrante anomalii din viața internațională.

În încheierea cuvîntării sale, reprezentantul român și-a exprimat profunda încredere că prezența R.P. Chineze la O.N.U. va constitui o contribuție esențială la întărirea O.N.U., la creșterea rolului Organizației în promovarea și întărirea legalității internaționale, care trebuie să guverneze relațiile interstatale, va duce la inițierea unor măsuri efective pentru realizarea țelurilor nobile înscrise în Carta O.N.U.

Cum era și firesc, prima intervenție la O.N.U. a delegației R.P. Chineze, care a luat cuvîntul după ce au fost pronunțate intervențiile de salut, a fost așteptată cu viu interes.

Șeful delegației *R.P. Chineze*, Ciao Kuan-hua, a exprimat satisfacția delegației țării sale de a participa la lucrările Adunării Generale a Națiunilor Unite și a adresat, în numele guvernului și poporului chinez, sincere mulțumiri celor 23 de țări coautoare ale rezoluției privind restabilirea drepturilor legitime ale Chinei la O.N.U., tuturor țărilor care au sprijinit rezoluția sau și-au exprimat simpatia față de China.

Arătînd că guvernul și poporul chinez se opun politicii imperialiste de agresiune și război, sprijină popoarele și națiunile asuprite în lupta lor dreaptă pentru libertate și eliberare, pentru a deveni stăpîne pe soarta lor — poziție conformă cu spiritul Cartei — vorbitorul a declarat că R.P. Chineză se va alătura tuturor țărilor și popoarelor care iubesc pacea și va acționa, împreună cu acestea, pentru apărarea principiilor suveranității și independenței naționale, a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, de a-și alege sistemul social potrivit propriei sale voințe, de a participa, pe picior de egalitate, la viața internațională, problemele lumii de astăzi trebuind a fi rezolvate de toate țările comunității internaționale, după cum problemele Națiunilor Unite trebuie soluționate în comun de către statele lor membre.

Nota comună a intervențiilor pronunțate în această primă ședință a Adunării Generale, desfășurate în prezența reprezentanților Chinei populare, a fost satisfacția de a vedea la Națiunile Unite pe solii unui mare popor, încrederea că prezența acestora în Organizație va fi de natură să-i sporească rolul și eficiența în opera de menținere a păcii și securității internaționale, de dezvoltare a relațiilor prietenești și de cooperare între state.

Constantin TRAIAN

New York, 17 noiembrie

SANTIAGO DE CHILE

VIZITA LUI FIDEL CASTRO

Corespondență pentru „Lumea"

Două mari semnificații de ordin politic — interferente — degajă vizita pe care primul ministru cubanez, Fidel Castro, o face în Chile, la invitația președintelui Salvador Allende. Vizita dă o nouă consacrare relațiilor bilaterale, în plină desfășurare, dintre cele două țări și, totodată, proiectează — ca prim planuri ale schimbărilor în raporturile interamericane — noile dimensiuni și perspective ale revizuirii hotărîrilor adoptate de O.S.A. în 1964, sub presiunea S.U.A., pentru izolarea continentală a Cubei.

Acesta este și unul din motivele principale pentru care vizita lui Fidel Castro a devenit un eveniment de mare rezonanță internațională, atrăgînd la Santiago de Chile peste 400 de corespondenți și trimiși speciali ai diferitelor agenții de presă, ziare și posturi de televiziune.

Populația chiliană i-a făcut lui Fidel Castro o primire călduroasă, a cărei atmosferă prietenească înaltul oaspete a simțit-o din plin încă de la sosirea sa pe aeroportul Pudahuel din Santiago și care îl însoțește în călătoria sa prin nordul țării — Antofagasta, Pedro de Valdivia, Chuquicamata — de unde itinerarul său va continua pînă în sudul austral. „Vizita lui Fidel Castro, scrie ziarul «El Siglo», coincide cu prima aniversare a restabilirii relațiilor diplomatice și de toate tipurile între Chile și Cuba, restabilire efectuată ca un act de suveranitate și demnitate de către guvernul popular pe care îl prezidează tovarășul Allende". În discursul prin care președintele Salvador Allende a anunțat, la 12 noiembrie 1970, reluarea relațiilor diplomatice cu Cuba, șeful statului chilian sublinia : „Niciodată nu m-am îndoit de faptul că suspendarea relațiilor cu Cuba și celelalte măsuri luate împotriva ei de O.S.A. nu servesc intereselor păcii și ale prieteniei între țări, în forma pe care o prescrie Carta Națiunilor Unite, că împiedică totodată dezvoltarea normală a corelației care trebuie să existe între independența lor politică și economică".

După restabilirea relațiilor diplomatice, legăturile comerciale, de colaborare și de cooperare dintre Chile și Cuba au îmbrăcat diverse forme. Convenția comercială încheiată între cele două guverne, precum și alte două convenții — una privitoare la transportul aerian comercial, iar cealaltă referitoare la serviciile telegrafice și de radiocomunicații — reprezintă jaloane importante ale dezvoltării acestor legături. Vizitele reciproce ale personalităților politice și culturale reprezintă, de asemenea, forme eficiente ale dialogului prietenesc dintre cele două țări. Președintele Allende, la ultima sa conferință de presă, și Fidel Castro, pe parcursul traseului său, s-au referit la posibilitățile multiple de amplificare a schimburilor comerciale în beneficiul ambelor țări.

Fără îndoială, vizita lui Fidel Castro în Chile polarizează atenția opiniei publice și în jurul importanței sale politice. Cuba și Chile sînt două țări în care se desfășoară procese revoluționare îmbrăcînd forme diferite — potrivit realităților istorice ale fiecăreia — avînd însă ca finalitate construirea noii societăți socialiste. Fidel Castro este primit și salutat ca exponent al marilor schimbări din Cuba, țara care a scuturat pentru prima oară în America Latină jugul dominației străine și al oligarhiei interne. „Această dovadă de simpatie are loc prin înțelegerea perfectă de către poporul chilian a faptului că este vorba — în cazul Republicii Chile și în cazul Cubei — de două experiențe distincte, de două mișcări care, pe căi distincte, se îndreaptă în aceeași direcție" („El Siglo").

În presa de dreapta și în acțiunile unor elemente ultrareacționare din Chile s-a făcut insinuarea — cu scop evident provocator — că vizita lui Fidel Castro ar putea să eludeze valabilitatea tacticilor diferite în procesul revoluționar. Ripostînd acestor elemente, ziarul guvernamental „La Nación" scria în ajunul vizitei lui Fidel Castro : „Contrar unei propagande pline de ură și josnicie pe care o răspîndesc mici grupuri reacționare și fasciste, comandantul Fidel Castro nu are nici un interes să intervină în Chile, nici să dea sfaturi guvernanților chilieni și nici noi nu avem nici un motiv pentru a cere celui care ne vizitează orientări sau rețete. Ceea ce se produce este o firească întîlnire frățească a două popoare care, în această regiune a lumii, încearcă să scape de subdezvoltare și de mizerie, eliminînd obstacolele regimului capitalist care generează nedreptăți de proporții insuportabile".

Este de înțeles că problema tacticilor revoluționare nu a lipsit nici din scurtele dialoguri pe care le-au avut pînă acum ziariștii cu Fidel Castro. Încă din ziua sosirii, Fidel Castro spunea : „Sînt un invitat prieten al țării dv. Vin aici să cunosc multe lucruri, totul mă interesează. Dv. știți bine treburile pe care le are Chile. Eu, pe ale Cubei..." „Socotiți calea electorală o cale a revoluției ?" s-a pus întrebarea ; „Citiți și recitiți prima și a doua declarație de la Havana", a răspuns Castro. „Noi nu excludem această posibilitate în unele țări".

Importanța continentală a vizitei rezidă în faptul că reluarea relațiilor dintre Chile și Cuba și prezența lui Fidel Castro într-o țară între Anzi și Pacific reflectă — este aprecierea multor cercuri politice și organe de presă — mutațiile intervenite în normele relațiilor interamericane. Coordonatele acestor mutații — concretizarea aspirațiilor la autodeterminare, la independență națională deplină, la practicarea unei politici internaționale eliberată de dictatul sau presiunea externă — creează un nou cadru al relațiilor interamericane și interlatino-americane care, în mod logic, implică și revizuirea poziției față de Cuba. Este un subiect de studiu și de inițiative în capitalele multor țări latino-americane, iar posibila escală a lui Fidel Castro la Lima este pusă în legătură cu intenția guvernului peruan de a restabili, într-un viitor apropiat, relațiile cu Cuba. Nu trebuie uitat, ca un eveniment important în acest proces, prezența Cubei, pentru prima oară, la reuniunea grupului „celor 77" de la Lima. De asemenea, faptul că în cursul întrevederii dintre președintele Mexicului și președintele Republicii Panama s-a apreciat drept pozitivă întîlnirea Allende-Castro. „Realitatea socială și economică, geopolitică și istorică, ce durează în Cuba de 12 ani, nu mai poate fi ignorată", scrie ziarul „La Nueva Cro-

Pe străzile capitalei chiliene

nica" din Lima, comentînd vizita lui Fidel Castro în Chile. Ziarul opinează că nu va mai fi posibilă mult timp izolarea diplomatică a Cubei, întrucît ideea restabilirii relațiilor s-a generalizat indiferent de ceea ce va face sau nu O.S.A. „Această normalizare este în interesul comun, scrie ziarul «La Nacion» din Santiago. Nu numai Cuba are nevoie de ea pentru a-și dezvolta potențialul ei economic. În lichidarea blocadei și în reluarea relațiilor, latino-americanii, în general, sînt de asemenea interesați, atît din considerente economice, cît și ca manifestare politică în domeniul exercitării independenței lor de decizie".

Acesta este, în linii mari, contextul în care se desfășoară vizita lui Fidel Castro în Chile. Iar atenția deosebită care i se acordă în presa internațională este motivată și explicată, în fond, de faptul că, în America Latină, în relațiile actuale dintre țările subcontinentului, se materializează cu pregnanțe acele noi norme ale vieții internaționale care pornesc de la necesitatea recunoașterii dreptului sacru al fiecărei țări de a-și hotărî destinele sale prin manifestarea deplină a independenței și suveranității naționale.

Eugen POP

Santiago de Chile, 16 noiembrie

ORIENTUL APROPIAT

EVOLUȚII POLITICO-DIPLOMATICE

Președintele Sadat

În perspectiva începerii dezbaterilor în cadrul Adunării Generale a O.N.U. asupra crizei din Orientul Apropiat (amînate pentru 1 decembrie la cererea Egiptului), activitatea diplomatică din zonă cunoaște o nouă reanimare, reflectată de o serie de contacte interarabe și de precizări de poziție ale diferitelor părți față de soluționarea problemelor conflictuale. Dintr-o asemenea optică este privit discursul pronunțat la 11 noiembrie de președintele Anwar Sadat în Adunarea Poporului, reunită după recentele alegeri parlamentare. Reafirmînd valabilitatea inițiativei egiptene privind redeschiderea Canalului de Suez „în situația în care ea este conformă concepției țării sale" (necesitatea ca forțele israeliene să se retragă de pe toate teritoriile arabe ocupate ; trupele egiptene să traverseze Canalul și să se instaleze pe malul estic pentru a afirma suveranitatea egipteană asupra Sinaiului ; un acord parțial nu trebuie să se substituie acordului privind rezolvarea globală a crizei), președintele Sadat arăta că „încetarea focului pînă la aplicarea integrală a rezoluției Consiliului de Securitate nu trebuie să depășească șase luni, deoarece o încetare a focului pe o perioadă nelimitată ar însemna stabilirea liniilor definitive de armistițiu în Sinai". Șeful statului egiptean sublinia totodată că orice discuție asupra unui proiect de acord impune ca „Israelul să răspundă afirmativ la memorandumul ambasadorului Jarring din 8 februarie 1971". Această ultimă condiție este interpretată de observatori ca vizînd indirect relansarea misiunii diplomatului suedez în condițiile în care diferitele acțiuni de mediere — între altele cea americană — nu s-au soldat cu rezultate pozitive. „Cairo, afirma un corespondent al agenției «France Presse», contează din nou pe unicul sprijin al O.N.U. și Consiliului de Securitate". De altfel, ziarul „Al Ahram", menționînd că la viitoarele dezbateri din Adunarea Generală poziția egipteană va fi conformă angajamentelor luate de președintele Sadat la 11 noiembrie, sublinia că în cazul în care Israelul se va opune, „Egiptul va cere adoptarea unor măsuri, îndeosebi invitarea țărilor lumii de a nu mai furniza arme Israelului și de a impune sancțiuni acestui stat, de pildă, instituirea unei blocade economice după cum prevede Carta O.N.U.".

În ce privește partea israeliană, într-o conferință de presă, premierul Golda Meir reamintea la 9 noiembrie poziția neschimbată a țării sale bazată pe următoarele două puncte : „negocieri directe și refuzul de a reveni la liniile de frontieră dinainte de războiul din iunie". Potrivit surselor de la O.N.U., Israelul ar fi sugerat Statelor Unite ca Egiptul să înceapă deblocarea Canalului înainte ca forțele israeliene să se retragă de pe malul estic. „Propunerea israeliană — apreciază «France Presse» — care modifică radical datele unui acord interimar, pe care Statele Unite se străduiesc să-l realizeze de opt luni, ilustrează divergențele de păreri apărute în ultima vreme între Tel-Aviv și Washington". După cum se știe, Israelul a declarat că nu va face nici o concesie în ce privește condițiile redeschiderii Canalului atîta timp cît Statele Unite nu vor relua livrările de avioane „Phantom", reproșînd guvernului american că ar îmbrățișa teza egipteană asupra unui acord interimar. Ultimele precizări de poziție israeliene au fost primite „cu o extremă rezervă" în cercurile diplomatice americane, menționează observatorii. În recenta sa cuvîntare din 12 noiembrie, secretarul de stat William Rogers, reafirmînd că S.U.A. sînt hotărîte să garanteze în continuare securitatea și suveranitatea Israelului, a pledat din nou în favoarea inițiativei americane, care constă în a încerca să-i aducă la masa tratativelor pe reprezentanții celor două părți pentru a negocia, prin intermediul lui Joseph Sisco, condițiile redeschiderii Canalului de Suez. Pornind de la aprecierea lui Rogers că „pînă în prezent echilibrul militar în zonă nu s-a modificat", la Departamentul de Stat s-a anunțat hotărîrea Statelor Unite de a nu relua pentru moment livrările de avioane supersonice „Phantom" către Israel.

Într-un astfel de context examinează observatorii și hotărîrea Franței de a rambursa Israelului prețul celor 50 de avioane „Mirage" pe care le-a pus sub embargo după războiul din 1967. Negocierile franco-israeliene, începute încă de la sfîrșitul lunii septembrie și desfășurate la Paris, „promit a fi de durată și destul de dificile", apreciază observatorii politici. Și aceasta nu numai datorită aspectelor financiare și tehnice ale problemei. „Este evident, menționa un corespondent al agenției «France Presse», că partea franceză privește această problemă doar sub un unghi pur tehnic, în timp ce pentru guvernul israelian reglementarea rambursării ar trebui să fie însoțită de o reală destindere între cele două țări". Părerea cotidianului „Le Monde" este că pentru moment „se exclude ca Parisul să-și modifice substanțial poziția asupra condițiilor unei reglementări a conflictului din Orientul Apropiat".

Pe plan interarab, după o vară destul de „caldă", relațiile dintre țările Ligii Arabe au intrat într-o perioadă de rearmonizare, fapt evidențiat și de hotărîrile recentei conferințe a miniștrilor afacerilor externe arabi desfășurată la Cairo. Pe ordinea de zi a reuniunii figurau, între altele, problema coordonării poziției țărilor arabe în

perspectiva viitoarelor dezbateri din Adunarea Generală şi problema relaţiilor arabo—vest-germane. Deşi la cererea participanţilor recomandările conferinţei au rămas secrete, agenţia M.E.N. apreciază că ele s-au referit, în principal, la următoarele aspecte : izolarea politică a Israelului în cursul dezbaterilor de la O.N.U. ; continuarea eforturilor de mediere egipteano-saudite în conflictul iordaniano-palestinian ; întărirea frontului oriental şi îmbunătăţirea relaţiilor interarabe. În ce priveşte problema relaţiilor arabo—vest-germane, miniştrii de externe au hotărît ca ea să fie discutată la sesiunea Consiliului Ligii din martie 1972. După cum se ştie, schimbul de mesaje dintre cancelarul Willy Brandt şi preşedintele Sadat, precum şi întrevederile dintre secretarul general al Ligii cu şeful diplomaţiei vest-germane, au deschis noi posibilităţi pentru reglementarea acestei probleme. În cadrul discuţiilor reuniunii de la Cairo, majoritatea ţărilor arabe s-au pronunţat în favoarea restabilirii relaţiilor diplomatice cu R.F.G. (întrerupte în 1965). Ministrul de externe al Kuweitului a sugerat chiar ca problema relaţiilor cu Bonnul să fie lăsată la latitudinea fiecărui guvern arab. „Nu este exclus, aprecia un comentator, ca miniştrii întruniţi la Cairo să fi hotărît amînarea examinării acestei probleme, tocmai pentru a evita o nouă polemică în cadrul Ligii Arabe".

R. G.

WASHINGTON

CE FEL DE DEZANGAJARE?

Intre 1 decembrie 1971 şi 31 ianuarie 1972 vor părăsi Vietnamul de sud 45 000 de soldaţi americani, efectivele trupelor intervenţioniste urmînd să ajungă la 139 000 de oameni, faţă de 184 000 în momentul de faţă şi faţă de 539 000 atunci cînd a fost iniţiat programul de retragere treptată. Această a şasea etapă a dezescaladării a fost anunţată de preşedintele Nixon la o conferinţă de presă improvizată şi — spre deosebire de precedentele conferinţe de presă cu obiectiv similar — netelevizată.

Este unul dintre semnele noii reticenţe manifestate de Administraţia S.U.A. faţă de dezangajarea în Indochina — şi nu singurul. Observatorii au remarcat de asemenea relativa scurtime a perioadei în care va continua retragerea, preşedintele înţelegînd să-şi rezerve pentru după 1 februarie toate opţiunile, inclusiv posibilitatea de a încetini şi mai mult ritmul rechemării soldaţilor. În orice caz cifra de 45 000, net inferioară aşteptărilor cercurilor politice americane, a şi adus o asemenea încetinire a ritmului. Ceea ce i-a îngrijorat însă în mod deosebit pe numeroşii adversari americani ai războiului din Vietnam a fost afirmarea intenţiei guvernului de a menţine în Vietnam o importantă „forţă reziduală" în cazul în care nu se va ajunge la o reglementare negociată. Pe de altă parte, însă, menţionînd evoluţiile de care va condiţiona eventuale noi retrageri, preşedintele Nixon a omis să se refere la posibilitatea unor progrese în tratativele de la Paris. Cu alte cuvinte, la un an înainte de alegerile prezidenţiale americane, despre care se lăsase să se înţeleagă că se vor ţine **după** retragerea totală a trupelor din Indochina, se avansează, dimpotrivă, ideea perpetuării prezenţei forţelor de intervenţie, renunţîndu-se practic la perspectiva unei reglementări negociate cu caracter definitiv sau cel puţin desconsiderîndu-se această perspectivă.

Unii observatori consideră că preşedintele Nixon este nemulţumit de evoluţia situaţiei militare din Cambodgia şi Vietnamul de sud — deşi nu mărturiseşte acest lucru — şi, ca atare, dezamăgit de programul de „vietnamizare" a războiului, intenţionează să prelungească prezenţa militară americană. Perioada stabilită de el permite în orice caz menţinerea unor forţe americane substanţiale în cele şase luni secetoase şi favorabile desfăşurării acţiunilor militare, care încep acum în jumătatea sudică a Vietnamului de sud. Alţii cred că preşedintele Nixon ar urmări să-şi asigure sprijinul dreptei în apropiatul sezon preelectoral american. Asupra unui singur punct este toată lumea de acord : în atitudinea Administraţiei faţă de războiul din Indochina a intervenit o schimbare care plasează sub semnul întrebării angajamentul ei iniţial de a pune capăt implicării militare a Statelor Unite în Indochina.

Reacţia cercurilor politice care doresc ca acest angajament să fie respectat era previzibilă. În Congres se insistă din nou pentru fixarea termenului retragerii totale şi definitive. Cu numai o zi înainte de conferinţa de presă a preşedintelui Nixon, Senatul adoptase şi trimisese preşedintelui un proiect de lege a achiziţiilor militare conţinînd cel mai neechivoc mandat în privinţa încetării războiului din Vietnam. Politica Statelor Unite, se afirmă în proiectul de lege, constă în retragerea cît mai grabnică din Vietnam. Această retragere nu este condiţionată decît de eliberarea prizonierilor de război americani. Redactat de liderul majorităţii democrate, Mike Mansfield, pasajul respectiv nu prevede nici menţinerea vreunei forţe reziduale în Vietnam, nici vreo obligaţie a S.U.A. de a lupta pentru a menţine la putere regimul de la Saigon. Mansfield şi alţi senatori care se pronunţă împotriva războiului nu sînt totuşi pe deplin mulţumiţi de forma finală a amendamentului, întrucît acesta nu mai prevede termenul-limită

CONGRESUL COMUNIŞTILOR BRITANICI

Intre 13 şi 16 noiembrie s-au desfăşurat la Londra lucrările celui de-al 32-lea Congres naţional al Partidului Comunist din Marea Britanie. Dezbaterile Congresului s-au axat în principal pe Raportul Comitetului Executiv, precum şi în legătură cu trei proiecte de rezoluţie : „Unitatea, partidul comunist şi lupta pentru socialism", „Piaţa comună şi securitatea europeană" şi „Rolul femeii în societate".

Pe marginea celor trei proiecte de rezoluţie, comitetele districtuale şi de ramură ale partidului au prezentat un număr de 1 089 de amendamente, ceea ce reflectă larga bază democratică a Congresului. Lărgind tematica dezbaterilor, amendamentele au impus atenţiei delegaţilor o serie de probleme ca situaţia din Irlanda de nord, agresiunea S.U.A. în Vietnam, mişcarea comunistă internaţională, precum şi o largă arie de teme privind construcţia internă de partid şi activitatea de propagandă a partidului comunist.

În primul proiect de rezoluţie politică „Unitatea, partidul comunist şi lupta pentru socialism", s-a pus în lumină creşterea rolului partidului comunist ca detaşament activ în lupta clasei muncitoare pentru democraţie, progres social şi pace în cadrul actualei situaţii politice din Marea Britanie, caracterizată prin ascuţite conflicte de clasă pe fundalul adîncirii crizei capitalismului pe scară mondială. Un rol deosebit de important le-a revenit comuniştilor în lupta clasei muncitoare britanice împotriva creşterii şomajului, a ridicării continue a costului vieţii şi împotriva aderării Angliei la Piaţa comună. Partidul comunist — s-a subliniat în dezbateri — militează „pentru o largă alianţă a tuturor forţelor antiimperialiste în jurul clasei muncitoare" ca şi „pentru cooperare în toate domeniile pe scară locală, regională şi naţională cu membrii partidului laburist, cu reprezentanţii uniunilor sindicale, cu membrii mişcării cooperatiste".

În afară de analiza principalelor probleme economice şi sociale care preocupă societatea britanică de azi, proiectul de rezoluţie „Piaţa comună şi securitatea europeană" — adoptat de congres — s-a pronunţat pentru convocarea unei conferinţe general-europene privind securitatea şi cooperarea, relevîndu-se că „actuala situaţie din lume dovedeşte schimbarea raportului de forţe în favoarea păcii şi a progresului social".

De asemenea, Congresul a adoptat o rezoluţie în care se cere ca guvernul britanic să se disocieze de războiul dus de S.U.A. în Vietnam, Laos şi Cambodgia şi ca Statele Unite să-şi retragă necondiţionat trupele din Indochina.

În încheierea lucrărilor sale, Congresul a ales noul Comitet executiv format din 42 de membri, care, în prima sa şedinţă din luna ianuarie, anul viitor, va desemna mai întîi Comitetul Politic, iar apoi pe secretarul general şi pe preşedintele partidului. De asemenea delegaţii au adoptat principala rezoluţie politică „Unitatea Partidului comunist şi lupta pentru socialism", în finalul căreia se subliniază rolul comuniştilor în „cucerirea puterii şi transformarea revoluţionară a Marii Britanii, singurele care pot conduce poporul nostru să iasă din criza capitalistă şi să-i asigure un viitor socialist".

D. S.

de șase luni pentru retragerea totală. Partizanii acestei clauze intenționează să-și continue eforturile pentru includerea ei într-unul sau altul din proiectele de lege dezbătute actualmente în Congres.

Proiectul aprobat de Senat, care prevede alocarea a 21,3 miliarde de dolari pentru cheltuieli militare, cu un miliard mai puțin decît ceruse inițial guvernul, acoperă doar o fracțiune din bugetul militar, cea mai mare parte a acestuia fiind cuprinsă într-un proiect de alocații de 71 de miliarde, aflat în prezent în dezbaterea Congresului. De notat că alocațiile militare urmează să fie mai mari decît anul trecut, cu toată descreșterea implicării americane în Vietnam. Cursa înarmărilor subminează deci cu o intensitate deloc redusă sănătatea economiei americane.

În aceeași ordine de idei trebuie să notăm că Senatul a revenit asupra hotărîrii sale de la 29 octombrie cînd respinsese categoric legea ajutorului pentru străinătate. Lăsîndu-se convins de insistențele Administrației — în discursuri rostite la Chicago și New York în ajunul noului vot, președintele Nixon a susținut că legea ar fi vitală pentru Statele Unite — Senatul a aprobat două proiecte de lege separate : unul pentru ajutorul economic (1,1 miliarde de dolari alocații) și altul pentru ajutorul militar (1,5 miliarde). Separarea celor două forme de ajutor pentru străinătate, plus reducerea cu un miliard de dolari a sumei totale cerute de Administrație sînt punctele marcate de Senat în această înfruntare în care a cedat, totuși, în fața guvernului. „Am urcat panta și acum o coborîm din nou", a declarat dezamăgit senatorul Fulbright. Senatorul Mansfield a avertizat împotriva efectului pe care legea ajutorului pentru străinătate îl va avea asupra războiului din Indochina. Amendamentul privitor la retragerea în termen de șase luni a fost inclus de Senat în proiectul de lege privind alocațiile militare pentru străinătate. Rămîne însă de văzut dacă el va trece și prin Camera Reprezentanților.

Duminică la miezul nopții a început „faza a doua" a programului de restricții economice, introducîndu-se pentru prima oară în timp de pace anumite mecanisme de control în economia americană. Sîmbătă au fost publicate ultimele amănunte privind sistemul de control asupra prețurilor și salariilor. Guvernul este dispus să accepte o creștere anuală de 5,5 la sută pentru salarii și de 2,7 la sută pentru prețuri. Ministrul finanțelor, John Connally, a declarat, într-o conferință de presă ținută la Tokio, că suprataxa de 10 la sută asupra importurilor nu va fi anulată decît după ce Statele Unite își vor fi redresat balanța de plăți. El a precizat că în ultimii doi ani, indicele de creștere a economiei americane a fost „zero" și că în 1972 el va rămîne în continuare nul. Totodată, șomajul se va menține în jurul procentului de 6 la sută, a arătat Connally. O ultimă informație economică : greva celor 100 000 de mineri americani din industria cărbunelui a durat 44 de zile și s-a încheiat prin semnarea unui nou contract colectiv pe o durată de trei ani.

În sfîrșit, altă problemă la ordinea zilei : confirmarea de către Senat a celor doi judecători desemnați de președintele Nixon pentru a face parte din Curtea Supremă și anume William Rehnquist și Lewis Powell. Adversarii candidaturii lui Rehnquist — amîndoi judecătorii propuși sînt conservatori convinși și adversari ai legislației drepturilor civile — au obținut o nouă amînare a votului preliminar al Comitetului juridic al Senatului. Înfruntările dintre Congres și Administrație sînt complexe și cu deznodămîntul greu previzibil pentru fiecare în parte. Pentru moment, după cum o arată ultimele evenimente, Administrația este cea care obține, cel mai adesea, cîștig de cauză.

Felicia ANTIP

„PLEC ACASĂ"
O inscripție semnificativă pentru starea de spirit a militarilor americani din Vietnam

BERLIN

ALEGERILE PENTRU CAMERA POPULARĂ

Corespondență pentru „Lumea"

Rezultatul alegerilor pentru Camera Populară a Republicii Democrate Germane, consiliile regionale și Consiliul orășenesc al capitalei, care au avut loc duminică 14 noiembrie, exprimă, fără îndoială, dezideratul unanim de consolidare continuă a patriei socialiste. Din cei 11 401 062 cetățeni cu drept de vot, s-au prezentat în fața urnelor 98,48 la sută, din care 99,97 la sută au dat votul lor candidaților Frontului Național pentru Camera Populară. „Ziua alegerilor a constituit un punct culminant, dar nu al încheierii activității politice a cetățenilor ; ea a constituit, în același timp, un nou început al acesteia", — sublinia „Neue Deutschland", organul C.C. al P.S.U.G., într-un articol redacțional publicat după alegeri.

În încheierea celei de-a cincea perioade legislative a R.D.G., Frontul Național, din care fac parte cinci partide politice și patru organizații de masă, s-a prezentat în fața alegătorilor cu o listă comună de candidați. Adunările electorale în care au fost dezbătute propunerile de candidați, dările de seamă prezentate cu acest prilej și care au relevat succesele înregistrate de Republica Democrată Germană, în ultima perioadă, în dezvoltarea construcției socialiste, numeroasele propuneri ale oamenilor muncii menite să îmbunătățească activitatea reprezentanților poporului în forul suprem — Camera Populară — și în organele locale ale puterii de stat, au ilustrat interesul maselor populare față de acest însemnat eveniment politic din viața țării.

Trebuie menționat că locuitorii Berlinului — capitala R. D. Germane — nu au participat la alegerile pentru Camera Populară a R.D.G. Respectînd prevederile acordului de la Potsdam, ei au ales numai deputații Consiliului orășenesc, care, la rîndul lor, vor delega 66 de deputați cu drept de vot consultativ în Camera Populară.

Michael Kohl (stînga) și Egon Bahr după una din recentele lor convorbiri

A 28-A RUNDĂ A ÎNTÎLNIRILOR KOHL — BAHR

După constituirea Camerei Populare urmează în mod firesc, în perioada următoare, alegerea noului Consiliu de Stat și numirea noului guvern de către Camera Populară a R.D.G.

Întîlnirile dintre secretarul de stat al Consiliului de Miniștri al R.D.G., Michael Kohl, și secretarul de stat al Cancelariei Federale a R.F.G., Egon Bahr, au ajuns la cea de-a 28-a rundă. Acordul cvadripartit asupra Berlinului occidental a influențat, fără îndoială, în mod pozitiv evoluția acestui dialog politic. Dacă primele contacte au avut loc la intervale mari, au durat numai cîteva ore, iar observațiile scurte ale participanților s-au referit doar la disensiuni, în ultima vreme, ritmul tratativelor între reprezentanții celor două state germane s-a intensificat, durata lor s-a prelungit la două zile, iar ultima întîlnire chiar la patru zile consecutiv.

Aceste întrevederi între reprezentanții celor două guverne, la care, în ultimul timp, au participat delegați și experți ai ambelor părți, se referă — așa cum menționează comunicatele date publicității — la problema transportului de tranzit între R.F.G. și Berlinul occidental pe teritoriul R.D.G., precum și la problema privind traficul între R.D.G. și R.F.G.

După cum se știe, concomitent au loc tratative și între guvernul R.D.G., reprezentat de secretarul de stat al Ministerului afacerilor externe, Günther Kohrt, și Senatul vest-berlinez, al cărui reprezentant este directorul senatorial, Ulrich Müller. Tema acestor convorbiri este axată pe reglementarea vizitelor cetățenilor vest-berlinezi în capitala și pe teritoriul R.D.G., precum și pe problema așa-numitelor enclave, teritorii izolate, aflate pe teritoriul celeilalte părți, administrate de R.D.G. sau de Senatul vest-berlinez.

În acest context al eforturilor depuse în vederea creării unui climat de destindere și înțelegere în această regiune a Europei, un larg ecou pe plan internațional l-a produs recenta declarație a primului secretar al C.C. al P.S.U.G., Erich Honecker: „R.D.G., a precizat acesta, este interesată în încheierea, dacă este posibil, încă în cursul lunii noiembrie, a tratativelor purtate cu R.F.G.". În același context, cei doi șefi de delegații și-au manifestat optimismul cu privire la perspectivele tratativelor. Astfel, M. Kohl arăta că „R.D.G. tinde să asigure printr-o contribuție constructivă și principială succesul acestor tratative și încheierea lor în cel mai scurt timp". La rîndul său, E. Bahr a menționat: „Am înregistrat progrese, sîntem însă conștienți de dificultățile pe care trebuie să le mai învingem... Cred că pot vorbi în numele nostru, pentru amîndoi, dacă exprim convingerea că bunăvoința pentru a ajunge la un rezultat pozitiv există de ambele părți".

Menționarea, în ultimele luări de poziție asupra tratativelor, a unor progrese înregistrate în cadrul acestora este de natură să suscite optimism și speranță în încheierea lor cu succes.

Ștefan DEJU

Berlin, 15 noiembrie

AGENDĂ DIPLOMATICĂ

11 noiembrie

— Începe întrevederile (de două zile) ale lui Gustav Husak și Lubomir Strougal cu Erich Honecker și Willi Stoph.

12 noiembrie

— Stabilirea de relații diplomatice între R. P. Chineză și Ruanda.

14 noiembrie

— Premierul Danemarcei, Jens Otto Krag, sosește într-o vizită oficială la Bonn.

15 noiembrie

— Începe vizita în Arabia Saudită a președintelui Sudanului, Gaafar El Numeiry • Parlamentul norvegian aprobă cu o mare majoritate de voturi stabilirea relațiilor diplomatice cu R. D. Vietnam.

DETECTOR

Medicul transcedental

Pe unde l-au dus pașii și destinul implacabil, prin Europa sau America, Maheh Yogi a lăsat urme. Urme adînci. Itinerarul său internațional este pavat cu bune intenții, iar rezultatele sînt cei cîteva sute de mii de „adepți", de „supuși" sau cum doriți să-i numiți care, după ce au consumat o porție de înțelepciune transcedentală oferită de maestru, nu se mai dezbară toată viața de a gîndi cu blîndețe, cu calm și... pe vine.

Dar, pînă una-alta, de unde izvorăște și încotro încearcă să se îndrepte teoria și practica lui Maheh Yogi (care e cu totul altceva decît Yoga)? După propriile sale declarații, dumnealui este... un medic transcedental. Indeobște, apreciază Maheh Yogi, un medic transcedental practică o tehnică specifică, fără nici o legătură cu religia sau filozofia, în vederea „dirijării atenției (pacientului — n.n.) înspre propriul său eu, pînă la nivelul cel mai subțil al gîndului și mai departe, pînă cînd gîndul transcende, atingînd propria sa sursă". Ce să-i faci... Gîndind din adînc în mai adînc, cu ochii închiși și cu picioarele ghemuite sub șezut, pacientul, după o vreme nu mai rezistă și într-un elan pur, recunoaște că și-a prins sursa vreunui gînd. Asta se pare că-i oferă o senzație extrem de plăcută care face toți banii...

Azi așa, mîine așa, Maheh, toi adunîndu-și bani de buzunar, prin diverse colțuri ale lumii și lăsînd în urma sa o armată înfocată de adepți, a început să atragă atenția unor persoane aparent serioase. De pildă, dr. Robert Wallace de la Universitatea din California, adoptînd tehnica maestrului, afirmă că a făcut bine numeroși „tineri ciudați".

Cum-necum, un lucru e clar. Pînă să se știe precis în ce constă misterul metodei, traficanții de droguri au în Maheh Yogi un adversar redutabil. Deoarece practica „meditației" cu pricina — susține Yogi — oferă delicii incomparabil mai subtile decît utilizarea L.S.D.-ului, marijuanei sau cocainei. Cine l-a întîlnit pe Maheh, uită pentru toată viața de drog.

Rărind clientela traficanților de stupefiante în favoarea sa, Maheh riscă să-și asume unele antipatii de al căror efect ar fi poate scutit dacă ar servi și Interpolului cîteva avantaje. Poate, cu ajutorul senzaționalei metode, cîteva echipe polițienești ar face ordine printre traficanți, mergînd pe firul „meditației" lor, înapoi spre nivelul subtil al gîndului, înapoi spre sursa intenției gangsterești. Oricum, mai bine Yogi decît marijuana...

Radu BUDEANU

DIN SURSE...

Negocieri

Cea de-a patra etapă exploratorie în vederea deschiderii negocierilor pentru normalizarea relațiilor dintre Cehoslovacia și R.F. a Germaniei se va desfășura între 18 și 19 noiembrie la Bonn, transmit agențiile de presă străine.

Comunicații

Societatea de telecomunicații japoneză K.D.D. a propus autorităților de resort ale R.P. Chineze inițierea de negocieri pentru îmbunătățirea comunicațiilor între cele două țări și anume în domeniul rețelelor telefonice, telegrafice și prin sateliți, anunță ziarul „The Japan Times".

Candidatură?

Senatorul de culoare Edward Brooke a declarat la o conferință de presă că va accepta să fie candidat la funcția de vicepreședinte al Statelor Unite dacă președintele Nixon îi va face această propunere pentru alegerile din 1972.

Vizită

Între 22 și 23 noiembrie, șeful diplomației bulgare, Ivan Bașev, va întreprinde o vizită oficială la Roma, la invitația omologului său italian Aldo Moro, anunță un comunicat al Ministerului afacerilor externe al Italiei.

Distanțare

Acordul comercial semnat la 8 noiembrie la Bruxelles între C.E.E. și Argentina — primul de acest tip încheiat de comunitatea vest-europeană cu o țară latino-americană — „are toate șansele să fie urmat de acorduri similare cu Uruguayul și apoi cu Brazilia", scrie „Le Monde". „Această deschidere spre Europa — este de părere cotidianul parizian — exprimă dorința guvernului de la Buenos Aires de a-și diversifica relațiile economice și implicit de a se distanța de Statele Unite".

Ipoteză

Direcția problemelor politice din Ministerul de Interne al Franței analizînd trei ipoteze pentru alegerile legislative — iunie 1972, octombrie 1972 și martie 1973 — ajunge la concluzia că în iunie 1972 U.D.R. nu ar pierde decît circa 40 de locuri, dintre care jumătate ar reveni formațiunilor de stînga, iar restul celorlalte partide ale majorității — scrie revista „Paris Match".

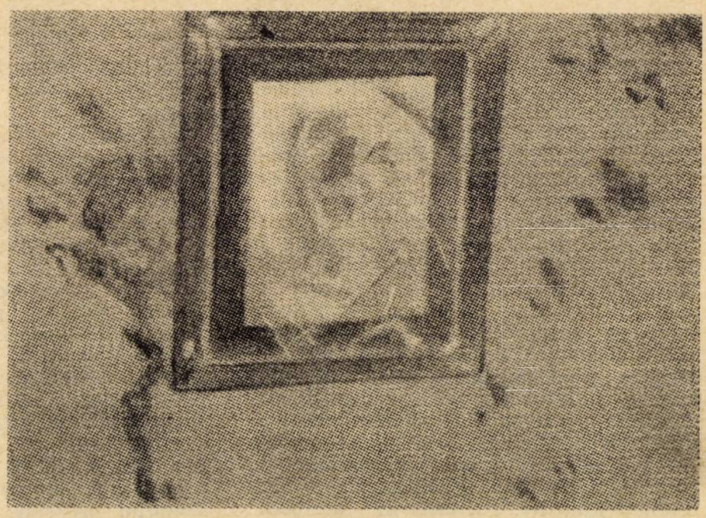

VANDALISM

În timp ce opinia publică internațională celebra împlinirea a 90 de ani de la nașterea lui Pablo Picasso, la Madrid opt tineri huligani au găsit de cuviință să-l aniverseze în felul lor. Pătrunzînd într-o galerie de artă, ei au distrus 24 de lucrări ale marelui artist, scrijelindu-le cu cuțitele și stropindu-le cu acizi. Ei au declarat după arestare că aparțin unui „comando de extremă dreaptă"

FANTOME PE STRADĂ

Ideea acestor singulare apariții aparține municipalității din Sao Paulo. Îngrijorate de marele număr de accidente cărora le cad victimă motocicliștii și bicicliștii, autoritățile marelui oraș brazilian urmăresc să tempereze astfel viteza conducătorilor de automobile și să le impună cu mai multă putere de convingere respectarea regulilor de circulație.

Informare

Trimisul special al președintelui Tito, care va vizita în viitorul apropiat capitala egipteană, va informa pe președintele Sadat despre rezultatele convorbirilor asupra problemelor Orientului Apropiat avute de șeful statului iugoslav în cursul recentelor sale călătorii în S.U.A. și Marea Britanie, transmite agenția M.E.N.

Smoking

Ziarele vest-germane anunțînd intenția lui Willy Brandt de a renunța la obligativitatea purtării smokingului la recepțiile oficiale, consideră că, pentru realizarea practică a acestei schimbări, cancelarul așteaptă plecarea actualului șef al protocolului R.F.G., care urmează a fi numit ambasador în Mexic.

Mercenar

Condamnarea la moarte pronunțată în procesul intentat mercenarului Rolf Steiner a fost comutată cu pedeapsa la 20 de ani închisoare, s-a anunțat la Khartum.

Casaroli

Călătoria întreprinsă de Agostino Casaroli, șeful diplomației Vaticanului, la Varșovia (10—17 noiembrie), a avut, între altele, drept obiectiv — apreciază agenția „ANSA" — „normalizarea relațiilor dintre Vatican și Polonia".

Conducte

Algeria va poseda în curînd conducte submarine de transportare a petrolului, scrie revista „L'Express". Societatea națională algeriană SONATRACH studiază, în colaborare cu o serie de societăți americane, proiectul construirii unei conducte spre Sicilia și a unei conducte sub strîmtoarea Gibraltar, care să deservească Spania, Franța și R.F. a Germaniei.

Furturi

Un adevărat muzeu, conținînd numai piese de sculptură și pictură furate, a fost descoperit de poliția pariziană în apartamentul lui Didier Barone, traficant de lucrări de artă sustrase din muzee și colecții particulare, anunță agenția „France Presse". Printre lucrările furate figurează tablouri de Botticelli, Rembrandt, Greuze, Verney, Rousseau, alături de sculpturi japoneze, chinezești și indiene.

Rubrică realizată de Rodica GEORGESCU

ANIVERSAREA TRATATULUI ROMÂNO—BULGAR

A trecut un an de cînd, prin semnarea, la 19 noiembrie 1970, a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Bulgaria, a fost înscrisă o nouă pagină în cronica relațiilor de solidaritate frățească și cooperare multilaterală dintre cele două țări și popoare. Dezvoltînd prevederile esențiale ale primului tratat încheiat în ianuarie 1948 și care a asigurat un amplu cadru juridic pentru întărirea colaborării româno-bulgare, acest document de deosebită importanță a creat noi premise, a deschis largi și rodnice perspective dezvoltării continue a prieteniei și alianței trainice dintre popoarele român și bulgar, intensificării și amplificării schimburilor și cooperării pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural în interesul ambelor țări, al cauzei generale a socialismului și păcii.

Așa cum este cunoscut, România desfășoară o intensă activitate pe plan internațional, pentru dezvoltarea legăturilor de strînsă prietenie cu țările socialiste vecine, cu toate statele socialiste, pentru lărgirea relațiilor de colaborare cu celelalte state, în interesul promovării destinderii și întăririi păcii în Europa, ca și în întreaga lume. În acest context se înscrie și înalta prețuire pe care poporul nostru o acordă întăririi prieteniei și cooperării multilaterale dintre România și Bulgaria, dintre partidele și popoarele celor două țări. Vechi și deosebit de bogate în tradiții, făurite în lupta comună dusă de-a lungul secolelor pentru scuturarea jugului străin, pentru libertate, independență și progres social, legăturile de prietenie româno-bulgare au cunoscut, în anii construcției socialiste, noi dimensiuni. Bazate pe comunitatea de orînduire, de ideologie și de țeluri, ele au dobîndit noi valențe, ridicîndu-se pe o treaptă superioară. Progresele rapide obținute de cele două țări în dezvoltarea lor economică, vecinătatea geografică, interesele reciproce au oferit și oferă noi și noi posibilități pentru extinderea și diversificarea colaborării economice reciproc avantajoase, pentru adîncirea și diversificarea cooperării în producție. Dezvoltarea dinamică a colaborării dintre România și Bulgaria și-a găsit o expresie elocventă în creșterea continuă a schimburilor comerciale, al căror volum a fost în 1970 de aproape trei ori superior anului 1965 și de 13 ori mai mare decît în 1950, în lărgirea cooperării și specializării în producție, în extinderea colaborării pe tărîmul științei, învățămîntului și culturii.

Temelia tuturor acestor raporturi de prietenie și cooperare multilaterală o constituie legăturile de solidaritate și colaborare care s-au dezvoltat și se dezvoltă între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Bulgar, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar. Un rol de prim ordin în extinderea și aprofundarea acestor raporturi l-au avut și îl au contactele și întîlnirile între conducătorii de partid și de stat ai celor două țări, convorbirile rodnice dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov.

Exprimînd voința celor două state socialiste vecine și prietene de a da noi dimensiuni colaborării lor, noul tratat consfințește principiile pe care sînt clădite relațiile româno-bulgare. Așa cum se subliniază în primul articol, cele două state vor dezvolta și în viitor relații de colaborare multilaterală „pe baza principiilor internaționalismului socialist, ale respectării suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești, neamestecului în treburile interne". Întreaga experiență a vieții confirmă rodnicia acestor principii ale marxism-leninismului și internaționalismului proletar, importanța lor pentru întărirea continuă a colaborării fructuoase, ca și a sentimentelor de stimă și prietenie reciprocă, de unitate tovărășească. Consemnînd angajamentul celor două țări de a dezvolta și adînci colaborarea economică în cadrul C.A.E.R., precum și cu celelalte state socialiste, hotărîrea lor de a dezvolta alianța cu celelalte state participante la Tratatul de la Varșovia, tratatul exprimă în același timp hotărîrea României și Bulgariei de a acționa pentru promovarea unității și coeziunii țărilor socialiste, în interesul păcii și progresului în lume.

Corespunzător intereselor ambelor țări și popoare, tratatul a fost conceput ca un important aport în lupta pentru zădărnicirea politicii imperialiste, pentru preîntîmpinarea unei noi conflagrații mondiale, pentru apărarea libertății și independenței popoarelor, a dreptului lor sacru de a-și decide singure destinele. În prevederile tratatului este reflectată hotărîrea celor două țări de a promova consecvent politica de coexistență pașnică, de a depune eforturi pentru destinderea internațională, pentru colaborarea cu toate statele, fără deosebire de sistem social-politic. Ca state socialiste vecine, situate în același spațiu geografic — Balcanii — România și Bulgaria sînt profund interesate în crearea unui climat de destindere și colaborare în această regiune, în transformarea ei într-o zonă a păcii, fără arme nucleare, într-o zonă a înțelegerii și bunei vecinătăți.

La un an de la încheierea Tratatului româno-bulgar se poate constata cu satisfacție că, în spiritul prevederilor sale, au fost încheiate între cele două țări o serie de acorduri și convenții importante, exprimînd năzuința comună de a promova continuu relațiile de cooperare multilaterală fructuoasă. Este, deci, această aniversare un prilej de a ne exprima, încă o dată, convingerea că Tratatul de prietenie și colaborare româno-bulgar servește pe deplin intereselor țărilor și popoarelor noastre, cauzei socialismului, a păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

Ileana NICOLAESCU

Din țările

Prezența activă a Cehoslovaciei în circuitul economic mondial s-a bucurat dintotdeauna de o largă recunoaștere pe plan internațional. Însemnările cronicarilor din veacurile trecute asupra acestui aspect al vieții economice cehoslovace stau mărturie în acest sens. Centre industriale ca Praga, Bratislava, Brno, ca să enumerăm numai cîteva, s-au înscris definitiv pe traseele marilor drumuri comerciale ale continentului nostru. De-a lungul secolelor această tradiție a fost amplificată, îmbogățită cu experiențe și cerințe noi. În condițiile istorice și sociale apărute o dată cu eliberarea țării, cînd comerțul exterior a fost etatizat și subordonat integral noilor sarcini ale economiei socialiste, intereselor întregului popor, activitatea de comerț exterior a Cehoslovaciei a cunoscut noi dimensiuni. Să amintim că numai în ultimii zece ani volumul schimburilor comerciale ale acestei țări cu străinătatea s-a dublat.

Importantă activitate economică a țării, comerțul exterior cehoslovac traversează actualmente o perioadă de modificări structurale, intrînd într-o etapă nouă reliefată, de altfel, în documentele de partid și de stat, în presa de specialitate. Ea constă, pe de o parte, în intensificarea efortului în sfera producției materiale în direcția sporirii participării acesteia la acoperirea necesităților în creștere ale dezvoltării continue a economiei, paralel cu mărirea disponibilităților de export, iar pe de altă parte în preocuparea atentă a specialiștilor pentru orientarea activității de comerț în așa fel încît să permită echilibrarea balanței comerciale și de plăți a țării, care, de un timp îndelungat are un caracter pasiv. Analiza activității de comerț exterior pe perioada 1960—1970 a dovedit, printre altele, o tendință de devansare a exportului de către import și o cotă mai ridicată a ritmurilor de creștere a comerțului cu statele capitaliste. Astfel, la o creștere medie anuală de 6,5 la sută a volumului schimburilor de mărfuri, exportul a crescut cu 6,2 la sută pe cînd importul cu 6,8 la sută. Pe de altă parte, media sporului anual al volumului de mărfuri importate din țările socialiste a fost de 6,7 la sută, iar din țările capitaliste de 7,1 la sută; exportul în țările socialiste a înregistrat o creștere medie anuală de 5,7 la sută, iar cel în țările capitaliste de 7,5 la sută. Menținerea acestei situații a dus treptat la apariția și creșterea deficitului balanței de plăți, la contractarea unor datorii de scurtă durată, care reprezentau anul trecut 3 la sută din valoarea totală a schimburilor comerciale. Se prevede ca lichidarea acestor datorii să se înfăptuiască în următorii 2—3 ani.

Ministrul comerțului exterior cehoslovac, ing. Andrej Barcak, preciza, nu demult într-un articol apărut în „Rude Pravo", că, în stabilirea concepției și în alcătuirea planului de comerț exterior pe anul 1970, ca și pe perioada actualului cincinal, s-a ținut seama, în primul rînd, de necesitatea de a se pune capăt sau de a se atenua în mod substanțial tendințele care au adîncit dezechilibrul balanței de plăți cu străi-

ASPECTE ALE COMERȚULUI EXTERIOR CEHOSLOVAC

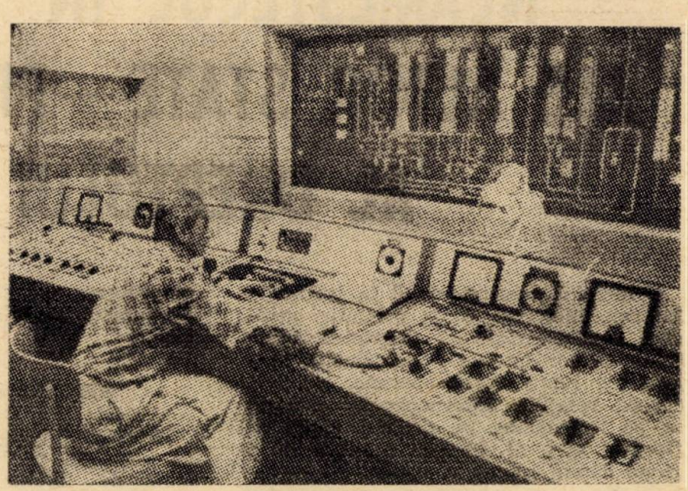

Mașinile-unelte cu comandă automată capătă o pondere tot mai însemnată la export

Scrisoare din Praga

nătatea. În același timp, el sublinia că restabilirea echilibrului dinamic al acestei balanțe este o sarcină de lungă durată.

Ameliorarea treptată a situației amintite a început practic de anul trecut, cînd s-a realizat o creștere mai rapidă a exportului în comparație cu importul, obținîndu-se o balanță activă cu țările socialiste. În comparație cu anul precedent, valoarea totală a schimburilor comerciale a crescut, în 1970, cu 14,4 la sută, creșterile acesteia cu țările socialiste reprezentînd 13 la sută, iar cu țările capitaliste — 16,4 la sută. În comerțul cu țările socialiste au fost lichidate datoriile pe termen scurt. În același timp, exportul în țările capitaliste s-a desfășurat într-un ritm mai lent decît importul, dar balanța comercială a rămas activă.

Perioada următorilor cinci ani își propune obiective importante în acest domeniu. Volumul și sortimentul mărfurilor destinate schimbului cu străinătatea au fost stabilite după analize temeinice efectuate, atît în întreprinderile producătoare, cît și în cele care se ocupă cu activitatea de vînzare-cumpărare a mărfurilor pe piețele externe. La o creștere a venitului național de 28,6 la sută și a producției industriale de 34 la sută, valoarea comerțului exterior pe perioada 1971—1975 urmează să crească cu 36—38 la sută. Mai mult de 45 la sută din volumul total al schimbului de mărfuri urmează să se efectueze cu țările socialiste.

În perioada următoare sînt solicitate intens ramurile industriale prelucrătoare chemate să sprijine într-o mai largă măsură sarcina de echilibrare a balanței comerciale și de plăți a țării. La o creștere de 44 la sută a volumului produselor industriale care urmează să fie exportate în perioada amintită, industria constructoare de mașini va participa cu 55 la sută. Pe lista mărfurilor destinate desfacerii pe piețe străine, dețin o pondere însemnată mașinile-unelte cu conducere programată, utilajele perfecționate pentru industriile textilă, de îmbrăcăminte și încălțăminte, unele produse ale tehnicii sanitare, mașini și instalații din sfera tehnicii de calcul ș.a. — cu alte cuvinte acele mărfuri care înmagazinează un mare volum de muncă calificată paralel cu un consum redus de materii prime și materiale.

O sarcină la fel de importantă a activității economice, cu multiple implicații în sfera comerțului exterior, constă în asigurarea, din resurse proprii, a consumului alimentelor de bază pentru populație și transferarea fondurilor eliberate în acest fel pentru nevoile de achiziționare a tehnicii noi.

În documentele oficiale recente se consemnează, pe bună dreptate, ca sarcină de prim ordin ridicarea continuă a competitivității mărfurilor cehoslovace. În acest scop, alături de acțiunea pentru o mai justă adaptare a producției la necesitățile comerțului exterior, se află împrospătarea tehnicii în numeroase întreprinderi, introducerea unor tehnologii noi de fabricație, impuse de cerințele și exigențele în creștere ale partenerilor externi, acțiuni de masă pentru ridicarea parametrilor de calitate a tuturor mărfurilor destinate exportului.

Rezultatele obținute în primele opt luni ale anului în curs dovedesc că măsurile de redresare a situației din acest important sector de activitate au început să dea roade. Astfel, față de aceeași perioadă a anului trecut, volumul schimburilor comerciale prezintă o creștere de 14,9 la sută, din care exportul — 11,1 la sută (cinci miliarde coroane mai mult decît anul trecut), iar importul — 6,5 la sută. După o îndelungată perioadă s-a reușit să se realizeze o balanță activă comercială și de plăți.

La Praga și în capitalele altor țări ale lumii se desfășoară acum, la sfîrșit de an, tratative comerciale pentru definitivarea volumului și structurii mărfurilor pe care Cehoslovacia le va cumpăra și, respectiv, le va vinde în anul ce vine. Astfel, la 9 noiembrie a.c., ministrul comerțului exterior al R. S. Cehoslovace, A. Barcak, și ministrul comerțului exterior al Uniunii Sovietice, N. Patolicev, au semnat, la Praga, protocolul schimburilor de mărfuri între cele două țări pe anul 1972. Volumul schimburilor reciproce se ridică la 2,5 miliarde ruble devize și este cu 12 la sută mai mare decît cel prevăzut pe anul în curs.

Se dezvoltă în același timp relațiile comerciale cu alte țări socialiste ca și cu țări capitaliste dezvoltate. Cu Franța, de pildă, unul dintre cei mai activi parteneri ai Cehoslovaciei, s-a semnat încă de anul trecut protocolul privind schimburile de mărfuri pe perioada 1970—1974, iar anul acesta a fost încheiat un acord comercial pe termen lung. Ambele documente înregistrează îmbunătățirea vizibilă a relațiilor comerciale dintre cele două țări. Conform prevederilor, la sfîrșitul anului 1974 urmează ca volumul schimburilor de mărfuri dintre cele două țări să se dubleze în raport cu anul 1970. Un alt partener occidental important al R.S. Cehoslovace este Marea Britanie. Anul trecut Cehoslovacia a cumpărat din această țară mărfuri, în primul rînd mașini și instalații industriale perfecționate, în valoare de 700 milioane coroane și a exportat în Anglia mărfuri a căror valoare se ridică la circa 570 milioane coroane. Acordul pe anul în curs prevede o sporire cu 10 la sută a volumului total de mărfuri în raport cu anul precedent. Se scontează de asemenea pe rezultate pozitive în tratativele cu S.U.A. care, anul trecut, au sporit cu 50 la sută vînzările lor de mărfuri în Cehoslovacia, în comparație cu anul 1969.

Constantin PRISĂCARU

Praga, noiembrie

NEAMESTECUL ÎN TREBURILE INTERNE ALE ALTOR STATE — PRINCIPIU FUNDAMENTAL AL DREPTULUI INTERNAȚIONAL

Principiul neamestecului în treburile interne, întocmai ca și celelalte principii fundamentale ale dreptului internațional, corespunde imperativelor majore ale lumii contemporane, potrivit cărora relațiile internaționale trebuie să se întemeieze pe dreptul sacru al fiecărui stat, al fiecărei națiuni, de a fi pe deplin libere și stăpîne pe destinele lor, pe asigurarea respectului demnității naționale a fiecărui popor, excluzîndu-se orice încercare de a se impune voința unui stat altuia, orice presiuni sau amenințări, orice manifestare de folosire a forței. Acest principiu de bază al dreptului internațional contemporan s-a impus ca rezultat firesc al evoluției istorice, al luptei hotărîte a popoarelor, observarea lui strictă devenind **o necesitate obiectivă** în raporturile dintre state și indispensabilă pentru menținerea păcii și securității internaționale, pentru asigurarea dezvoltării unor relații prietenești între popoare.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea la sesiunea jubiliară a O.N.U., sublinia pe drept cuvînt: **„Lumea spre care mergem inevitabil este aceea în care fiecare popor va putea fi cu adevărat stăpîn pe soarta sa, va putea decide asupra viitorului său, va putea acționa pentru colaborarea pașnică cu celelalte popoare. Se impune, de aceea, în mod obiectiv să se pună capăt politicii de amestec în treburile altor state, de sprijinire a forțelor sociale reacționare, retrograde, care se opun aspirațiilor popoarelor de a se dezvolta corespunzător voinței și intereselor lor vitale".**

Amestecul în treburile interne ale altor state a constituit secole de-a rîndul o metodă frecvent folosită de unele puteri pentru a-și impune dominația. Din păcate, această practică constituie și în prezent o caracteristică esențială a politicii cercurilor imperialiste, reacționare, care — nesocotind mersul ireversibil al istoriei, ignorînd drepturile legitime ale popoarelor — se amestecă brutal în treburile altor state independente, încalcă în mod flagrant legalitatea internațională și cele mai sacre atribute ale popoarelor, libertatea și independența acestora, dreptul lor de a-și hotărî propriile destine. Această politică generează focare de încordare și agresiune, duce la conflicte diplomatice și militare, creează un pericol permanent pentru pacea și securitatea lumii. Ea întîmpină, de aceea, riposta cea mai hotărîtă a forțelor socialismului, păcii și progresului, a tuturor popoarelor, ferm decise să-și apere ființa și demnitatea națională, independența și suveranitatea lor, să lupte pentru respectarea cu strictețe a principiilor fundamentale ale dreptului internațional.

AFIRMAREA PRINCIPIULUI

Principiul neamestecului s-a afirmat ca atare în procesul îndelung și anevoios de cristalizare și dezvoltare a normelor dreptului internațional.

Neintervenția, ca principiu al dreptului internațional, a fost înscrisă în pactul Ligii Națiunilor (art. 17 § 8), iar după cel de-al doilea război mondial în Carta O.N.U. (art. 2 § 7), precum și în statutele unor organizații regionale și instituții specializate. Numeroase alte documente, adoptate în cadrul diferitelor organisme internaționale, rezoluții și recomandări ale Adunării Generale a O.N.U. fac din neamestecul în afacerile interne ale statelor un principiu fundamental și unanim recunoscut al dreptului internațional contemporan. În sesiunea jubiliară din 1970 a O.N.U., Adunarea Generală a adoptat **„Declarația referitoare la principiile dreptului internațional privind relațiile prietenești și cooperarea între state potrivit Cartei O.N.U."**, în care principiului neintervenției i s-au adus o serie de precizări, printre care aceea că **„nici un stat sau grup de state nu are dreptul de a interveni, direct sau indirect, pentru orice motiv, în afacerile interne sau externe ale altui stat". „Orice stat** — se spune în Declarație — **are dreptul inalienabil de a-și alege sistemul său politic, economic, social și cultural fără nici o formă de amestec din partea oricărui stat".**

Este știut că țările socialiste au militat și militează în mod ferm pentru asigurarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele sale, pentru promovarea consecventă în raporturile dintre state a principiilor fundamentale ale dreptului internațional, ridicîndu-se totodată cu hotărîre împotriva politicii de dictat și amestec în treburile altor state. Baza trainică a relațiilor de prietenie și colaborare dintre aceste țări o formează principiile marxism-leninismului și internaționalismului proletar, respectarea independenței și suveranității naționale, egalitatea deplină în drepturi, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc, întrajutorarea tovărășească. Intereselor legitime ale socialismului le sînt străine orice amestec în treburile altor state, orice încercare de încălcare a suveranității naționale, deoarece socialismul presupune, prin însăși esența sa, afirmarea plenară a dreptului fiecărui popor de a se bucura de totalitatea prerogativelor sale și de a dispune de soarta sa, fără imixtiuni din afară.

Principiul neamestecului este, așadar, o parte componentă — inseparabilă și firească — a principiilor destinate să guverneze relațiile de tip nou dintre țările socialiste, el fiind, ca atare, înscris în principalele documente internaționale încheiate între țările socialiste, precum și în documentele încheiate între acestea cu alte țări. **„Părțile contractante** — se arată de pildă în art. 8 din Tratatul de la Varșovia — **declară că vor acționa într-un spirit de prietenie și colaborare în scopul dezvoltării și întăririi continue a legăturilor economice și culturale dintre ele, călăuzindu-se după principiile respectării reciproce a independenței și suveranității lor și neamestecului în treburile lor interne".**

Principiul neintervenției se bucură în prezent de o tot mai largă recunoaștere internațională. Numeroase comunicate comune ale șefilor de state și guverne, documente adoptate de organizații și organisme internaționale, declarații ale oamenilor politici atestă valabilitatea universală a acestui principiu și necesitatea imperioasă a respectării lui, ca o condiție indispensabilă a unor raporturi normale între națiuni și popoare. **„O mare însemnătate** — se arată în «Principiile colaborării între U.R.S.S. și Franța», semnate recent la Paris de L. I. Brejnev și Georges Pompidou **— are colaborarea strînsă a U.R.S.S. cu Franța în Europa, împreună cu statele interesate, în vederea menținerii păcii și a continuării liniei de destindere, a întăririi securității, relațiilor pașnice, colaborării între toate statele europene, în condițiile respectării neabătute a următoarelor principii: inviolabilitatea actualelor frontiere; neamestecul în treburile interne..."**

De asemenea, într-unul din documentele adoptate recent de reuniunea de la Lima a „grupului celor 77" se relevă că **„orice măsură sau presiuni externe cu caracter politic ori economic, care știrbesc exercitarea deplină a dreptului suveran al fiecărei țări de a dispune de resursele sale naturale în promovarea dezvoltării economice și a bunăstării propriului popor, constituie o violare în formă flagrantă a principiilor liberei determinări a popoarelor și de neintervenție, stipulate în Carta Națiunilor Unite, și dacă sînt puse în aplicare reprezintă o amenințare la adresa păcii și securității".**

„Pacea trainică și securitatea în Europa — declara președintele Iosip Broz Tito — **presupun existența unui astfel de sistem de relații care să asigure tuturor țărilor europene independența deplină și inviolabilitatea frontierelor, protecția împotriva agresiunii, împotriva folosirii forței, presiunilor sau amenințărilor cu forța". „Nu putem vorbi despre securitate** — aprecia reprezentantul Ecuadorului la actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U. — **dacă nu sînt pe deplin garantate principiul neintervenției în treburile interne ale statelor, dreptul fiecărui popor de a-și a-**

lege forma de guvernămînt, certitudinea că popoarele mai slabe nu ar face obiect de presiuni economice pentru a permite popoarelor mai dezvoltate să-şi atingă scopurile lor politice".

Pledînd pentru o soluţie politică a conflictului din Indochina, reprezentantul Suediei la O.N.U., Kristo Wickman, declara că o asemenea soluţie trebuie să aibă în vedere **„drepturile suverane ale popoarelor Indochinei, dreptul lor de a-şi alege propria lor cale, propriul lor mod de viaţă, propriile lor instituţii, fără nici un amestec din afară".**

Firește, recunoașterea acestui principiu, oricît de largă ar fi ea, nu poate asigura de la sine dezvoltarea normală a relaţiilor dintre state. Este necesar să se asigure respectarea fermă în practică a principiului. Numai în felul acesta cooperarea paşnică dintre naţiuni şi popoare, problemele majore ale contemporaneităţii îşi pot găsi soluţii adecvate.

DE LA DREPTUL FORŢEI LA FORŢA DREPTULUI

În temeiul suveranităţii şi independenţei sale, statul este singurul titular al dreptului de a decide asupra totalităţii problemelor interne şi externe ale ţării , el exercitînd în mod exclusiv şi necondiţionat deplina putere pe întreg teritoriul ce intră în componenţa sa. Ca urmare, nici un alt stat sau grup de state nu are dreptul să intervină direct sau indirect în treburile sale interne sau externe. Orice act, orice încercare de a impune voinţa unui stat altui stat, orice amestec în ce priveşte modul în care un stat îşi înfăptuieşte politica sa internă sau externă reprezintă în fapt o **intervenţie.** Ca atare, ne aflăm în faţa unei intervenţii, condamnată de dreptul internaţional contemporan, nu numai în cazul unei acţiuni autoritare, violente, cum sînt de exemplu intervenţiile armate, ci şi în situaţia oricăror alte forme de ingerinţă îndreptate împotriva sistemului politic, economic, social, cultural etc. al unui stat.

Ceea ce face din intervenţie un act contrar cerinţelor legalităţii internaţionale este **nu forma** în care ea apare, ci măsura în care actul unui stat urmăreşte să impună voinţa acestuia, interesele sale, altui stat, măsura în care un asemenea act este de natură să constrîngă statul împotriva căruia este îndreptat să-şi subordoneze exerciţiul drepturilor sale suverane scopurilor urmărite de autorul intervenţiei.

Viaţa internaţională oferă, încă, numeroase exemple de imixtiuni din partea unor cercuri imperialiste, reacţionare, în treburile unor state suverane, şi care îmbracă diverse forme : de la amestecul făţiş, brutal, întemeiat pe forţă şi presiuni directe, pînă la ingerinţe camuflate, disimulate uneori chiar în acte de „bunăvoinţă".

Un exemplu de încălcare flagrantă a normelor fundamentale ale dreptului internaţional, în general, a principiului neamestecului în treburile interne ale altor state, în special, îl constituie războiul agresiv dus de S.U.A. împotriva poporului vietnamez, ca şi a celorlalte popoare din Indochina. Nesocotirea făţişă a dreptului popoarelor din această regiune de a-şi hotărî singure soarta, în conformitate cu propriile aspiraţii şi interese, ca şi pericolul grav pe care acest război îl generează pentru pacea şi securitatea internaţională au determinat o tot mai amplă mişcare de protest din partea popoarelor lumii, care cer cu hotărîre încetarea intervenţiei americane, retragerea trupelor S.U.A. din această zonă, respectarea drepturilor legitime ale popoarelor vietnamez, laoţian şi khmer.

Dacă în trecut erau predominante formele de intervenţie făţişă, şi îndeosebi cele armate, în prezent, datorită marilor mutaţii petrecute în lume, ca urmare a formării şi dezvoltării sistemului mondial socialist, a prăbuşirii sistemului colonial şi a apariţiei unui mare număr de state care şi-au cucerit independenţa, sînt frecvente formele de intervenţie mai puţin vizibile, prin intermediul cărora cercurile imperialiste care se amestecă în treburile altor state, caută să-şi mascheze adevăratele lor ţeluri.

„Ajutoarele" pentru străinătate, de felul acelei falimentare „Alianţe pentru progres", o serie de alte acorduri bilaterale — prin care marile monopoluri occidentale, cercurile colonialiste şi neocolonialiste au încercat şi au reuşit să impună, nu de puţine ori, condiţii oneroase ţărilor slab dezvoltate — reprezintă, în fond, o altă expresie a uneia şi aceleiaşi politici de amestec în treburile interne ale altor popoare, politică urmărind menţinerea unor poziţii contestate şi nedrepte.

Un puternic instrument în mîna unor state imperialiste, adesea folosit pentru a se amesteca în treburile altor ţări, îl constituie **existenţa bazelor militare pe teritoriul altor state.** Vasta reţea de baze militare străine creată de unele puteri occidentale, în special de S.U.A., în diferite regiuni ale globului, constituie o sursă permanentă de imixtiuni în treburile interne ale statelor şi de primejduire a păcii şi securităţii internaţionale. Este bine cunoscut, de pildă, faptul că bazele militare ale S.U.A. în Tailanda, servesc drept important punct de sprijin pentru aviaţia americană în războiul agresiv purtat în Indochina. Într-o perioadă cînd fiecare popor vede în realizarea drepturilor sale de a-şi hotărî singur soarta, condiţia **sine qua non** a însăşi existenţei sale, bazele militare de pe teritoriul a numeroase ţări au devenit o adevărată fortăreaţă a influenţei şi dominaţiei străine, la zidurile căreia se întrerupe practic exercitarea prerogativelor fundamentale decurgînd din suveranitatea de stat. Sînt, toate acestea, raţiuni care explică hotărîrea cu care, spre exemplu, poporul japonez se ridică împotriva prezenţei bazelor militare americane pe teritoriul său, împotriva condiţiilor de retrocedare a Okinawei impuse de guvernul american. Este cunoscută, de asemenea, amploarea opoziţiei din unele ţări membre ale N.A.T.O. — Malta, Islanda — faţă de bazele militare ale acestui organism agresiv, situate pe teritoriul lor. Prezenţa forţelor militare ale unor state ca S.U.A., Marea Britanie şi altele într-o serie de ţări din Africa, Asia şi America Latină constituie, cum deseori s-a subliniat în cadrul reuniunilor internaţionale, o prelungire a politicii de dominaţie colonială, insuportabilă în procesul ireversibil de eliminare a oricărei forme de asuprire a popoarelor.

În această lumină apare pe deplin legitimă şi în conformitate cu principiile fundamentale ale dreptului internaţional şi ale eticii internaţionale lupta hotărîtă a popoarelor pentru lichidarea bazelor militare de pe teritoriul altor state, pentru retragerea tuturor forţelor armate în cadrul fruntariilor ţărilor cărora le aparţin.

Intervenţiile diplomatice practicate de cercurile imperialiste în scopul de a influenţa sau subordona politica unor state, de a submina bazele independenţei şi suveranităţii lor, constituie o altă formă de amestec în treburile statelor. De asemenea, **presiunile economice** — sub cele mai variate forme, presiuni de genul celor exercitate în prezent de către monopolurile nord-americane împotriva statului chilian, drept „represalii" faţă de măsurile acestuia de preluare a controlului asupra bogăţiilor naţionale — sînt frecvent folosite de cercurile colonialiste şi neocolonialiste din ţările occidentale împotriva altor state, în scopul exercitării de imixtiuni în treburile lor interne.

Principiul neintervenţiei implică, aşa cum deseori s-a afirmat, recunoaşterea dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-şi hotărî în mod suveran destinele, de a-şi alege în mod independent calea de dezvoltare politică, socială şi economică, conform intereselor sale fundamentale. El legitimează lupta popoarelor contra ocupaţiei străine, pentru a se elibera de sub jugul colonial, pentru a-şi cuceri libertatea şi independenţa naţională.

Refuzînd să părăsească de bună voie scena istoriei, cercurile imperialiste intervin în treburile interne ale tinerelor state independente, încearcă să înăbuşe lupta de eliberare, să frîneze, prin diverse mijloace, consolidarea independenţei lor economice. Aceste cercuri au organizat intervenţii directe — aşa cum a fost aceea împotriva Guineei, în Africa, sau împotriva Republicii Dominicane, în America Centrală — au complotat şi acţionat, în alianţă cu forţe reacţionare interne, pentru răsturnarea regimurilor progresiste instaurate în unele state de pe aceste continente.

Indiferent de forma sub care se manifestă, actele de intervenţie sînt contrare cursului firesc al dezvoltării istorice, aspiraţiilor şi drepturilor legitime ale popoarelor, prerogativelor de care se bucură statele în cadrul comunităţii internaţionale, normelor şi principiilor fundamentale ale dreptului internaţional contemporan.

Supremul atribut al unui popor, acela de a fi stăpînul exclusiv şi necondiţionat al destinelor sale, suprema prerogativă a unui stat, aceea de a-şi exercita în mod deplin şi inalienabil suveranitatea şi independenţa, nu pot fi puse în discuţie de nici un alt stat, indiferent de argumentele ce s-ar invoca în acest scop. Dată fiind legătura indisolubilă dintre politica internă şi cea externă a unui stat, orice ingerinţă vizînd una din aceste laturi afectează în egală măsură şi pe cealaltă. În acest context, apar cu totul greşite şi dăunătoare acele păreri exprimate de anumiţi teoreticieni burghezi, potrivit cărora din punct de vedere juridic ar trebui să se vorbească, chipurile, numai despre intervenţia în afacerile interne ale statelor, deoarece afacerile externe ale unui stat, în măsura în care interesează şi pe ceilalţi membri ai comunităţii internaţionale, ar fi supuse normelor dreptului internaţional, şi ca atare susceptibile a fi supuse intervenţiei altor state. Este ştiut, însă, că **politica externă a unui stat constituie o**

componentă esențială a suveranității sale și că exercitarea acestei prerogative presupune interzicerea (inexistența) oricărui amestec. Viața internațională a dovedit cu prisosință că amestecul în politica externă a unui stat, politică ce ține de atributele sale suverane, încercarea de a împiedica participarea sa la soluționarea unor probleme de interes general sau care îl privesc direct, de a stabili relații normale cu toate statele, într-un cuvînt, de a contribui la înfăptuirea cerințelor principiului conviețuirii, constituie o practică dăunătoare, care aduce grave prejudicii atît statului în cauză, dar, mai ales, dezideratului comun al omenirii — pacea și securitatea internațională.

Alți ideologi și politicieni burghezi au încercat să acrediteze ideea că principiul neamestecului ar aparține unei „epoci trecute" și că, în condițiile unei lumi evoluate, ca cea de azi, el s-ar fi „perimat". Pe această bază, Congresul american a adoptat, cum se știe, o rezoluție care „legalizează" intervenția armată a S.U.A. în America Latină, dacă guvernul american apreciază că în aceste țări ar avea loc „acțiuni subversive" de natură să reclame asemenea intervenții. O asemenea concepție este în totală contradicție cu procesele care au loc în viața internațională și care demonstrează că, departe de a fi perimat, principiul neintervenției este astăzi mai actual ca oricînd.

Cum s-ar putea împăca oare încălcarea acestui principiu cu aspirațiile celor peste 70 de state care și-au cucerit independența în perioada postbelică și care vor să-și făurească viitorul așa cum cred ele de cuviință, în interesul popoarelor lor? Este limpede că nici unul din aceste state nu dorește ca procesul în care este angajat, și care reprezintă un semn distinctiv al epocii noastre, să fie tulburat de imixtiuni străine, care în fond constituie un război nedeclarat și deghizat împotriva lui. **Intensificarea eforturilor noilor state din Asia, Africa și alte regiuni ale lumii de a-și apăra și consolida suveranitatea și independența lor, creșterea luptei popoarelor din America Latină pentru cîștigarea unei independențe reale constituie una din trăsăturile caracteristice fundamentale ale epocii noastre.** În acest sens, principiul neamestecului răspunde unor imperative majore și imediate ale omenirii, și anume acelea de a asigura o adevărată egalitate suverană între toți membrii comunității internaționale. Amestecul în treburile interne, indiferent de forma pe care o îmbracă, împiedică progresul social al popoarelor, creează o stare de tensiune și neîncredere între state, dăunează cooperării internaționale și pune în pericol cauza păcii. Viața internațională a demonstrat că toate focarele de tensiune și de conflict care pun în pericol pacea și securitatea internațională sînt generate, în primul rînd, de nerespectarea cerințelor fundamentale ale acestui principiu, de amestecul în treburile interne ale altor popoare, de violarea independenței și suveranității lor.

Uneori se încearcă a se justifica intervenția sub emblema unor formule ca: „misiuni deosebite", „salvarea păcii", „interese majore" etc. O asemenea justificare s-a încercat, astfel, să se dea intervenției armate imperialiste din anul 1956 împotriva Egiptului. Atari acțiuni, indiferent de pretextele invocate, nu pot însă ascunde cîtuși de puțin esența lor agresivă, imperialistă. Legată de „argumentul" „interesului major" este și **teoria imperialistă a „zonelor de influență"**, în baza căreia lumea ar fi împărțită în felii, — aflate sub influența uneia sau alteia dintre marile puteri imperialiste — unele state deducînd din această împărțire „dreptul" de a se amesteca cel puțin în zone care pretind că le „revin". Este știut, de pildă, că multe decenii de-a rîndul S.U.A. au considerat — și chiar în prezent consideră încă într-o mare măsură, — că influența lor economică și politică (în fapt interesele lor hegemonice) în America Latină sînt „de necontestat" și trebuie să se bucure de „privilegii" fără limite, sau că în alte zone geografice, cum ar fi Asia de sud-est, de exemplu, ele trebuie să joace un „rol major" în determinarea cursului evenimentelor. De asemenea, cercurile conducătoare din Marea Britanie mai consideră și astăzi că ar dispune de un anumit „drept" de influență în statele Commonwealthului, cu care ar avea „relații speciale". Toate aceste pretenții, care își au sorgintea în condițiile unor epoci de mult depășite, sînt în flagrantă contradicție cu principiile eticii și legalității internaționale, care reclamă relații de la egal la egal între toți membrii comunității internaționale.

Se încearcă uneori a se „dovedi" că dreptul internațional ar permite așanumitele „intervenții consimțite". Se citează, în acest sens, cazul acelor intervenții care au loc „la cererea" unor guverne, ca urmare a izbucnirii în țările respective a unor războaie civile etc. Astfel, intervenția Statelor Unite în Vietnam ar fi chipurile „legală" pentru că ar fi fost făcută „la cererea" administrației marionetă de la Saigon. În realitate, aici este vorba de un act de intervenție fățișă, de o agresiune în cel mai deplin înțeles al cuvîntului, făcută prin încălcarea celor mai elementare norme de conduită internațională.

Fiind un principiu fundamental al dreptului internațional contemporan, principiul neintervenției are o **aplicabilitate generală și absolută.** În acest sens trebuie combătute și acele susțineri ale unor politicieni și ideologi burghezi, conform cărora dreptul internațional ar admite **intervenția colectivă**, exercitată de organizațiile internaționale, citîndu-se ca exemplu articolul 51 din Carta Organizației Națiunilor Unite. Este însă de observat că textul art. 51 din Cartă se referă exclusiv la dreptul de autoapărare individuală sau colectivă exercitat de către statele membre în cazul unui atac armat. Dreptul de autoapărare nu poate fi exercitat în scop preventiv și cu atît mai mult nu poate fi justificată o intervenție făcută de o organizație internațională sub pretextul că aceasta ar avea un caracter preventiv.

Indiferent de denumirea sub care se ascunde, indiferent de forma sub care este disimulată, indiferent de pretextele ce sînt invocate pentru declanșarea ei, intervenția este un act contrar dreptului internațional și eticii internaționale contemporane.

Indisolubil legată de procesul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, politica externă a României socialiste — expresie a aspirațiilor profunde ale poporului nostru — se caracterizează printr-un înalt spirit de responsabilitate pentru destinele patriei, pentru cauza socialismului și păcii în întreaga lume. Pornind de la marile transformări revoluționare ale epocii noastre, determinate, în primul rînd, de apariția și dezvoltarea sistemului mondial socialist, țara noastră desfășoară o vie și amplă activitate internațională, întemeiată pe dezvoltarea prieteniei, alianței și colaborării cu toate țările socialiste, și totodată pe extinderea relațiilor cu celelalte state, fără deosebire de orînduire socială.

La temelia raporturilor cu toate țările lumii, România situează în mod ferm principiile independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, principii care se afirmă tot mai larg în viața internațională ca singurele în măsură să asigure cu adevărat relații normale și o colaborare rodnică între state și națiuni, să evite noi conflicte, să acționeze în direcția întăririi păcii și securității popoarelor.

În Expunerea la Plenara din 3—5 noiembrie a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: **„In general, sîntem martorii unor profunde transformări în viața internațională, ai creșterii tot mai puternice a forțelor care se pronunță pentru instaurarea în relațiile dintre state a principiilor deplinei egalități, a respectului independenței și suveranității naționale, pentru renunțarea la forță sau la amenințarea cu forța în rezolvarea problemelor litigioase. Afirmarea acestor principii în relațiile dintre state, fără deosebire de orînduire socială, dovedește că ele corespund unor necesități obiective, că în ciuda unor obstacole ele se vor impune în practica internațională".**

Țara noastră, care a cunoscut în trecut experiența amară a politicii duse de puterile imperialiste, politică bazată pe nesocotirea și încălcarea intereselor naționale ale altor țări, pe inegalitate și asuprire, pe forță și amestec în treburile statelor și națiunilor, militează cu toată hotărîrea pentru afirmarea principiilor fundamentale ale dreptului internațional contemporan, care sînt rezultatul firesc al evoluției istorice și al aspirațiilor de astăzi ale omenirii.

Stat suveran și independent, în care întreaga putere aparține poporului, România socialistă își elaborează în mod liber și nestingherit politica sa internă și externă. Poporul nostru, popor liber și demn al unei țări în care socialismul a învins pentru totdeauna, se bucură deplin de prerogativele suveranității sale, exercitîndu-și dreptul imprescriptibil de a fi stăpînul propriilor destine.

Consecventă politicii sale de promovare a principiilor fundamentale ale dreptului internațional, România se pronunță pentru respectarea cu strictețe a suveranității și independenței statelor, a dreptului fiecărei națiuni de a-și hotărî singură soarta, militează cu hotărîre pentru curmarea oricăror acte de natură să constituie imixtiuni în afacerile interne ale altor state. Această politică, izvorîtă din însăși natura orînduirii noastre socialiste și din spiritul de dreptate al poporului român, corespunde intereselor poporului nostru, cauzei generale a socialismului, cerințelor întregii omeniri, contribuie la întărirea păcii, securității și cooperării între state, la creșterea prestigiului socialismului în lume și la consolidarea legalității internaționale.

Constantin MIHAILA

A FI NEGRU ÎN AFRICA DE SUD

Adunarea Generală a O.N.U. a aprobat la 9 noiembrie cu 109 voturi pentru şi două contra (Portugalia şi R.S.A.) o rezoluţie în care îşi exprimă **„grava indignare şi nelinişte faţă de tratamentul inuman la care sînt supuşi în Republica Sud-Africană adversarii politicii de apartheid".** Rezoluţia — adoptată la 3 noiembrie de Comisia specială — cheamă **„toate statele să depună eforturi susţinute la promovarea cauzei justiţiei pentru poporul din R.S.A. şi să exercite întreaga lor influenţă pentru abolirea legislaţiei rasiale, eliberarea persoanelor încarcerate pentru opoziţia faţă de această politică şi interzicerea aplicării de măsuri nedrepte faţă de adversarii apartheidului".**

INUMANELE BARIERE

Într-un studiu alcătuit anul trecut de economistul britanic Sean Gervasi la cererea Comitetului special al Naţiunilor Unite asupra apartheidului, găsim următorul extras din raportul Comisiei împotriva pauperităţii din Transvaal (1908). „Primii coloni care s-au instalat în Transvaal şi, în fapt, întreaga populaţie albă născută în Africa de Sud pînă către mijlocul secolului XIX au crescut în convingerea că raporturile normale şi juste între albi şi persoanele de culoare sînt raporturi între stăpîn şi sclav... În ciuda abolirii sclavagismului, această tradiţie s-a menţinut şi continuă să reglementeze raporturile între rasa albă şi rasele de culoare". Deşi de atunci a trecut mai bine de jumătate de veac, citatul îşi păstrează deplina actualitate, el rezumînd şi azi concepţia care stă la baza politicii unei lumi în care patru milioane de albi cred că pot stăpîni 14 milioane de oameni de culoare. O politică de tristă celebritate, al cărei ţel declarat a fost în permanenţă acelaşi, încă de cînd primii europeni s-au instalat în Africa de Sud — „tot ce e negru trebuie dispreţuit, hărţuit şi persecutat, jefuit şi despărţit de alb". Iar negru este tot ceea ce nu este alb. Numeroase comisii (în virtutea legii înregistrării populaţiei — „Population Registration Act" — adoptată în 1950) examinează culoarea pielei, mediul şi poziţia socială a tuturor cetăţenilor şi înaintează formularele autorităţilor guvernamentale care hotărăsc în ce categorie se încadrează fiecare. Potrivit recensămîntului din 1970, în Republica Africa de Sud există 3 779 000 albi, 14 893 000 africani, 614 000 asiatici (în principal indieni) şi 1 996 000 alte persoane de culoare (metişi).

■

În avionul care-l duce spre Johannesburg, călătorul european răsfoieşte, interesat, obişnuitul ghid „Întrebări şi răspunsuri despre Africa de Sud" : „În linii mari, albii îi privesc pe nealbi ca pe nişte oameni care au nevoie să fie conduşi şi ajutaţi — firește dacă în genere aceşti oameni sînt capabili să se dezvolte... Legile ţării se străduiesc

JOHANNESBURG
Ca toate instituţiile publice din Africa de Sud, şi un simplu oficiu poştal are două intrări. Aceasta e destinată negrilor

să oglindească acest fel de relaţii între albi şi nealbi". Ţara care publică liniştită astfel de aserţiuni nu poate să semene cu altele şi, de acest lucru, vizitatorul se va convinge de la bun început. După ce completează un formular de anchetă care automat îl clasează în rîndul „reprezentanţilor rasei albe" (ce capriciu al naturii l-a înzestrat cu această trăsătură distinctivă care-i conferă o indestructibilă superioritate ?), se va îndrepta spre acea ieşire din aerogară avînd inscripţia : „Numai pentru albi". Hamalul negru va ieşi, bineînţeles, pe o altă uşă. Pedepsele sînt crunte pentru cel ce nu ia în seamă numeroasele inscripţii al căror simbol îl constituie panourile pe care stă scris : „Numai pentru albi". Omul de culoare este învăţat de mic că în Africa de Sud toate clădirile publice au două intrări, două ascensoare, că cinematografele, teatrele, restaurantele, hotelurile sînt rezervate exclusiv albilor. Mai tîrziu va afla că nu poate să fie decît portar în umbra culoarelor, servitor în fundul bucătăriilor, miner la sute de metri sub pămînt. De aici nu va urca la suprafaţă decît pentru a mînca şi a dormi cîteva ore în aşa-numitele „compounds", un fel de lagăre împrejmuite de reţele de sîrmă ghimpată de unde nu poate să iasă fără permisiunea autorităţilor albe. De la oamenii aceştia condamnaţi la mizerie şi sărăcie pe viaţă şi pînă la opulenţa jucătorilor la bursă, a industriaşilor şi fermierilor care, la etajul 23 al „Empire-Building"-ului — una din cele mai înalte clădiri din Johannesburg — îşi rezolvă afacerile sau născocesc noi metode de exploatare a omului de culoare, nu există nici o cale de acces. Un ziarist belgian reproducea calculele unor specialişti care apreciază că funcţionarii, parlamentarii şi miniştrii îşi consacră 80 la sută din timpul lor consolidării politicii discriminării rasiale sau studierii problemelor militare şi de politică externă ce rezultă din aceasta. Faptul nu mai surprinde într-o ţară în care apartheidul reprezintă un sistem social conceput pentru a menţine şi întări privilegiile unei minorităţi albe prin privarea sistematică de toate drepturile a unei majorităţi negre. Căci Republica Sud-Africană este singura ţară din lume în care discriminarea este instituţionalizată, constituie politica oficială a guvernului. Africa de Sud este singura ţară din lume în care — aşa cum arăta preşedintele Comitetului special asupra apartheidului — „discriminarea rasială, politică, economică şi socială serveşte drept fundament al unei filo-

zofii guvernamentale şi în care asemenea nedreptăţi sînt sistematic impuse şi perpetuate prin legislaţie".

RUINELE KRAAL ŞI FALSIFICATORII ISTORIEI

Anul acesta — citim într-un raport publicat de O.N.U. — Africa de Sud a consacrat circa 9,6 milioane dolari (cheltuieli directe, la care se adaugă cele ale grupurilor financiare, organizaţiilor de comerţ şi asociaţiilor turistice), pentru a duce în lumea întreagă o vastă campanie de propagandă pe tema : rasele umane sînt atît de diferite încît trebuie menţinute separate. În consecinţă, metodele folosite de guvernanţii rasişti din Africa de Sud sînt „juste, cinstite, generoase şi creştine".

Primul loc în şirul unor asemenea aserţiuni îl ocupă justificarea teritorială a apartheidului. Potrivit versiunii oficiale a guvernanţilor de la Pretoria, colonii albi şi „ocupanţii" negri au sosit pe teritoriul actualei Africi de Sud „aproximativ în aceeaşi epocă" şi „bantustanele" ar fi singurele locuri colonizate de triburile africane. Aceste afirmaţii sînt total lipsite de fundament istoric. Lucrările efectuate chiar de arheologi sud-africani demonstrează că africanii populau două treimi din teritoriul Africii de Sud înainte de a avea loc primul contact cu invadatorii europeni, că triburi venite din centrul continentului exploatau minele din împrejurimile actualului oraş Johannesburg cu şase secole înainte ca primii albi să debarce la Capul Bunei Speranţe. Şi acum se mai văd ruinele străvechilor Kraal (sate) în cea mai mare parte a Transvaalului şi statului Orange, regiuni, afirmă azi guvernanţii de la Pretoria, în care albii ar fi pus primii piciorul.

„Africa de Sud este o ţară europeană care, întîmplător, se află la celălalt capăt al Africii", scria într-o lucrare despre segregaţia rasială sud-africanul John E. Holooway. Iată ce scrie, ca răspuns, africanologul B. E. Jacottet : „Triburile basuto au locuit în acea regiune sute de ani de-a rîndul. Totuşi, astăzi se obişnuieşte a se pretinde că basuto nu sînt decît nişte intruşi în propria lor ţară. Poate că în curînd se va susţine că europenii au venit acolo înaintea lor şi că nu burii ci basuto sînt agresorii... Vrem să ne folosim şi de acest prilej pentru a protesta împotriva falsificării istoriei Africii de Sud, falsificare actualmente în plină desfăşurare şi care poate fi întîlnită şi în manualele şcolare".

Adevărul istoric arată că tragedia băştinaşilor este direct legată de evenimente petrecute în urmă cu sute de ani. După revocarea Edictului din Nantes (1685), cîteva sute de familii de olandezi şi francezi protestanţi, fugind de persecuţiile religioase, s-au refugiat pe actualele meleaguri ale sudului continentului african. Van Rybeck, în fruntea unui grup de olandezi, îşi arogă dreptul de a fi călcat primul — spre mijlocul secolului XVII — pe noul pămînt african. Înfigînd drapelul pe o mică înălţime lîngă Fish-River, el anunţa pe atunci că ia în posesie acel ţinut „pentru vecii vecilor, în numele lui Dumnezeu şi al Companiei Olandeze a Indiilor Răsăritene". Din acest embrion s-a născut şi s-a înmulţit acea categorie de albi — burii — care-şi

INTERIORUL UNUI „BIDONVILLE"
Milioane de oameni se nasc şi mor în această dezolantă mizerie

„LEGITIMAŢII DE LIBERĂ TRECERE"
Un act exclusiv pentru negri

spun în limba lor „afrikaanders". Treptat, ei îşi vor întinde dominaţia spre nord, spre apus, spre răsărit, îşi vor împărţi pămînturile triburilor bantu într-un număr de latifundii, asupra cărora îşi vor impune stăpînirea absolută, incluzînd totul în acea categorie de proprietate particulară, însuşi dreptul de viaţă şi de moarte. Băştinaşul care se va împotrivi va fi împuşcat, alungat sau silit să devină sclav în fermele burilor. De la prima bătălie între europeni şi triburile bantu de pe Fish-River, în 1779, istoria naţională este punctată de nouă „războaie ale cafrilor" (denumire arabă dată tribului xosa). Burii n-au considerat populaţiile bantu nici drept compatrioţi, nici drept concetăţeni, ci doar nişte străini, permanent ostili, deveniţi dintr-o dată prea numeroşi. „Între negri şi albi nu trebuie să existe vreo egalitate nici în stat şi nici în sînul bisericii", menţiona prima Constituţie a Africii de Sud (1865). În virtutea acestui principiu, europenii şi-au cimentat timp de secole puterea în condiţii obscure, paraistorice.

POLITICA DEZRĂDĂCINĂRII

Un prim decret promulgat în 1911 interzicea africanilor obţinerea „de certificate de aptitudini" necesare pentru a îndeplini anumite munci specializate şi va înregistra categoriile de funcţii rezervate albilor. De atunci, un evantai larg de alte legi şi regulamente (astăzi ele însumează o culegere de peste o mie de pagini) va încerca, brutal sau numai insidios, să introducă în viaţa populaţiei de culoare ideile de renunţare, de penitenţă continuă. Obiectivul : anularea personalităţii omului negru, transformarea sclaviei într-o instituţie, ridicarea sărăciei şi mizeriei la rang de dogmă. Din 1948, după ascensiunea la putere a actualei echipe a naţionaliştilor afrikaanderi, a început legiferarea accelerată a apartheidului în Africa de Sud — sistem represiv şi restrictiv ce nu-şi găseşte azi egal în lume. În fapt, aşa cum arată Sean Gervasi, apartheidul urmăreşte două obiective esenţiale : pe de o parte, privarea populaţiei de culoare de orice libertăţi (politice, economice, sociale) — „transformarea acesteia în neoameni" — şi de orice posibilitate de a ieşi din această situaţie ; pe de altă parte, menţinerea africanilor ca principală forţă de muncă ieftină, „un simplu combustibil pentru alimentarea maşinii economice" a guvernanţilor albi.

La baza structurii apartheidului se află „Group Areas Act" din 1950, care materializează hotărîrea partidului naţionalist de a reorganiza societatea sud-africană în grupe rasiale separate şi în virtutea căreia zeci de mii de familii de culoare au fost şi sînt constrînse să părăsească regiunile locuite de ei de generaţii, pentru a se instala în noi şi limitate zone îndepărtate. Începînd din 1948, relevă statisticile, 119 693 de africani au fost transmutaţi astfel în aşa-numitele „rezervaţii". Putem cita, cu titlu de exemplu, pe cei 1 000 de africani din bidonville-urile aflate la nord de Kimberley, care în 1956 au fost transferaţi cu forţa în regiunile cele mai aride ; sau cele 300 de familii africane care, la sfîrşitul anului trecut, au fost mutate în faimoasa colonie din Morsgat, descrisă în termenii următori de o echipă de ziarişti de la cotidianul sud-african „Rand Daily Mail" : „Condiţii de locuit insuficiente, adesea inexistente, case insalubre şi cheltuieli suplimentare care grevează salariile şi aşa extrem de mici, familii dispersate cu forţa". Şi mai îngrijorătoare apare o informaţie din Johannesburg reluată de „New York Times" din 12 iulie 1970, potrivit căreia guvernul sud-african a dezvăluit că „în zonele urbane există un excedent de 3,8 milioane de negri care vor fi instalaţi în alte locuri".

Această politică, de limitare a zonelor unde populaţia de culoare poate să locuiască permanent, a atins punctul său culminant în 1963, cînd a fost adoptat planul de creare a „bantustanelor", pornind de la vechile rezervaţii indigene — „homelands". După informaţiile furnizate de guvernul rasist, africanii, care constituie 70 la sută din populaţie, nu posedă drepturi în cadrul unor asemenea rezervaţii, ce cuprind actualmente mai puţin de 12 la sută din suprafaţa ţării (autorităţile prevăd o sporire a suprafeţei cu un procent, dar nu mai mult). Restul ţării : „zonă albă". La Pretoria se susţine că africanii constituie opt „naţiuni" care vor fi împărţite în tot atîtea bantustane situate la periferia ţării pe terenurile cele mai neproductive, de-a lungul frontierelor cu Botswana, Rhodesia şi Mozambic, sau de-a lungul litoralului Oceanului Indian, în sudul provinciei Watal. Dar poate că nu această inegalitate a împărţirii pămînturilor este cea

mai flagrantă dintre realităţile sumbre ale sistemului apartheidului. Numeroase studii publicate de O.N.U. constată că economia rezervaţiilor se bazează în exclusivitate pe agricultura de subzistenţă, că un procent de 30 la sută din suprafeţele lor este erodat, că nivelul de viaţă al locuitorilor nu poate fi ameliorat decît printr-o diversificare a activităţii lor, că rezervaţiile sînt atît de suprapopulate încît o cît de mică emancipare pare practic imposibilă. Condiţiile de trai în asemenea „homelands" au fost în detaliu prezentate de organizaţia progresistă sud-africană „The Black Sash" şi de „Fondul internaţional de apărare şi ajutorare" pentru Africa australă. Iată doar cîteva din informaţiile comunicate pe aceste căi.

„La sosirea lor în «satele-lagăre», familiile de negri sînt nevoite să trăiască adesea în corturi, aşteptînd de multe ori în zadar să li se ridice o casă. Într-unul din aceste sate, Sada, barăcile erau alcătuite din încăperi de 3,5 /4,5 metri cu o singură fereastră. Odaia seamănă cu un cabinet de toaletă care vara se transformă în cuptor, iar iarna în gheţărie. Într-un alt sat, Mngquesha, casele sînt formate dintr-o singură încăpere pentru opt persoane, din care majoritatea dorm pe duşumele. Nu există bucătării, iar familiile sînt nevoite să gătească afară, ceea ce nu este desigur posibil cînd plouă. Aici apa este adusă de un tractor o dată pe săptămînă, iar fiecare familie îşi umple toate căldările pe care le are. Cînd nu mai au nici un strop de apă, locuitorii se aprovizionează de la un baraj aflat la un kilometru depărtare. O mare parte a populaţiei nu dispune de nici un mijloc de existenţă. Guvernul le distribuie un minimum de alimente cu excepţia persoanelor valide, chiar dacă acestea se află în imposibilitate de a-şi găsi de lucru. Chiar dacă unii au de lucru (în cea mai mare parte la construcţia de drumuri sau baraje), ei nu cîştigă decît cel mult zece rands pe lună (1 rand=1,4 dolari). Majoritatea au însă un salariu de trei rands pe lună". (Pentru comparaţie : salariul unui muncitor alb este în medie de 17 ori mai mare decît al unui muncitor de culoare.)

Cînd a fost promulgată legea privind crearea bantustanelor, Albert Luthuli — la acea epocă preşedinte al „Congresului Naţional African" şi căruia i s-a acordat, ulterior, Premiul Nobel pentru pace — sublinia : „Planul guvernului este absolut inacceptabil pentru poporul african, deoarece el nu ne acordă nici o libertate în «regiunile omului alb», nici independenţa în «propriile noastre regiuni»". Mult trîmbiţata „autonomie" a bantustanelor prevede într-adevăr că, de pildă, comisarul general trebuie să fie un alb numit de guvernul de la Pretoria ca, de altfel, şi şefii consiliilor şi ai altor organe locale. În realitate, politica bantustanelor este politica marelui capital deţinut de stăpînul alb, căruia totul trebuie să-i fie subordonat. Este varianta cea mai extremistă a colonialismului sud-african, care încearcă, în acest fel, să-şi menţină dominaţia politică şi economică asupra poporului african.

Rodica GEORGESCU

(Va urma)

DOCUMENTE

CONSECINŢELE SOCIAL-ECONOMICE ALE CURSEI ÎNARMĂRILOR (II)

Reproducem mai jos ample extrase din ultimele capitole ale raportului înaintat Adunării Generale de către secretarul general al O.N.U. cu privire la consecinţele social-economice ale cursei înarmărilor şi cheltuielilor militare (începutul în „Lumea" nr. 46). Concretizînd activitatea unui prestigios grup de experţi internaţionali, documentul a fost elaborat, după cum se ştie, pe baza unei iniţiative a României.

CAPITOLUL IV

CONSECINŢELE NAŢIONALE ALE CURSEI ÎNARMĂRILOR ŞI CHELTUIELILOR MILITARE

Resursele care sînt alocate pentru scopuri militare constituie un indiciu larg cu privire la ceea ce este refuzat altor sfere de cheltuieli publice şi particulare. Dacă ţările nu şi-ar fi consacrat resursele scopurilor militare, este evident că le-ar fi putut folosi pentru multe alte scopuri.

Sărăcie şi cartiere mizere există chiar şi în ţările cele mai bogate. Locuinţele continuă să fie o cerere nesatisfăcută ; în toate ţările, chiar şi în cele mai bogate, îmbunătăţirea lor reclamă investiţii uriaşe atît în regiunile urbane cît şi în cele rurale. Investiţiile pentru locuinţe, împreună cu lichidarea cartierelor mizere şi refacerea oraşelor reprezintă numai aproximativ 3—3,5 la sută din produsul naţional total mondial, deşi dacă luăm în considerare toate serviciile legate de locuinţe, procentajul este ceva mai ridicat. Dar în întreaga lume, în anii '60 au fost consacrate construirii de locuinţe noi mult mai puţine resurse decît cheltuielilor militare. Acest lucru este deosebit de adevărat pentru ţările mari.

Asistenţa medicală, ca şi învăţămîntul, de care ne ocupăm mai jos, constituie o cerere importantă care este satisfăcută în mod mai puţin decît corespunzător, chiar şi în ţările cele mai bogate ; iar în ţările mai sărace, unde există o mortalitate ridicată de pe urma unor boli care pot fi prevenite, un număr mare de bolnavi cronici şi o mortalitate infantilă ridicată, se resimte stringent necesitatea unor resurse mai mari. Comparaţia dintre cheltuielile mondiale pentru asistenţa medicală cu cele pentru scopuri militare este greu de făcut, deoarece asistenţa medicală este în anumite ţări finanţată pe de-a-ntregul din fondurile publice, iar în altele în special din fonduri particulare. Dar, aşa cum s-a subliniat deja, pentru întreaga lume în ansamblu, cheltuielile militare reprezintă cam de două ori şi jumătate totalul evaluat al cheltuielilor din fonduri publice pentru asistenţa medicală. Un calcul sumar arată că întreaga cercetare medicală din lume consumă numai aproximativ 4 miliarde dolari. Această sumă poate fi comparată cu cei aproximativ 25 miliarde dolari, care sînt cheltuiţi în prezent, după cum se evaluează, pentru cercetarea şi dezvoltarea militară.

Există apoi marea problemă a apărării mediului înconjurător, care abia începe să fie înţeleasă. Operaţiunile militare au în mod evident efectele lor de poluare şi pot provoca daune mari mediului înconjurător. Marile distrugeri legate de războiul modern constituie cazul extrem. Experienţele nucleare au ca rezultat o contaminare radioactivă care afectează mult mai mult decît teritoriile unde sînt efectuate experienţele. Ele constituie un exemplu izolat al daunelor pe care armamentele le pot provoca mediului înconjurător. Folosirea defoliantelor constituie un alt risc dovedit pentru mediul înconjurător...

Un alt aspect important al cheltuielilor militare este efectul lor asupra creşterii economice. În măsura în care cursa înarmărilor împiedică creşterea, acest efect economic întăreşte tot ce s-a spus despre influenţa ei asupra consumului, particular sau public.

Este neîndoielnic că un transfer de resurse de la scopuri militare la scopuri civile ar oferi noi posibilităţi de sporire a ratei de creştere economică.

Este cît se poate de rezonabil să se facă o comparaţie între investiţiile fixe şi cheltuielile militare, şi să se vadă dacă o reducere a cheltuielilor militare ar putea însemna o schimbare semnificativă în nivelul investiţiilor. Este clar că, cu condiţia să existe o hotărîre conştientă în acest scop, nivelul investiţiilor ar putea creşte în mod semnificativ.

Nu există lipsă de posibilităţi de investiţii în lume. Majoritatea ţărilor au liste de proiecte de investiţii care aşteaptă, în special în sectorul public, şi pe care nu sînt în stare să le înceapă din lipsă de resurse. Pentru mai multe ţări dezvoltate s-au făcut calcule cu privire la creşterea de producţie, care ar putea rezulta din creşteri date ale cheltuielilor de capital. Reiese că raportul marginal capital-producţie este de 3 la 4, ceea ce înseamnă că în medie se poate aştepta o unitate de produs în plus pentru fiecare 3 sau 4 unităţi de investiţie în plus. Firește, un asemenea raport constituie doar un indiciu foarte aproxi-

mativ, dar el sugerează că dacă o țară care de pildă consacra anterior scopurilor militare 6 la sută din produsul ei național ar transfera o jumătate din aceste cheltuieli pentru creșterea investițiilor ei în sectorul civil, efectul asupra ritmului de creștere a economiei ei ar fi perceptibil.

Multe țări în curs de dezvoltare nu au un sector industrial în stare să producă arme, și de aceea importă din străinătate majoritatea armelor lor. O reducere a cheltuielilor lor militare ar duce la economii, eliberînd astfel resurse de devize care ar putea fi folosite pentru importul unei cantități mai mari de mijloace de producție, înlesnind astfel o rată mai înaltă de creștere.

În majoritatea țărilor, continuă să se consacre scopurilor militare sume mai mari decît învățămîntului în general, și sume copleșitor mai mari decît cele destinate cercetării și dezvoltării pentru sectorul civil al economiei. Evident, situația ar fi alta dacă o parte simțitoare a resurselor financiare consacrate acum scopurilor militare ar fi îndreptate spre îmbunătățirea mijloacelor de învățămînt și spre lărgirea cercetării și dezvoltării civile în scopul de a lărgi și îmbunătăți baza dezvoltării economice și sociale în continuare. Dar, așa cum s-a subliniat deja, cel puțin la fel de important este faptul că forțele armate din țările industrializate absorb o parte disproporționat de mare a personalului cu calificare tehnică disponibil. Armatele moderne sînt echipate cu armamente ultra perfecționate a căror dezvoltare, întreținere și folosire reclamă utilizarea de mînă de lucru cu înaltă calificare.

Consumul particular, ca și asigurarea unor servicii sociale ca învățămîntul, asistența medicală, locuințele și transportul, împreună cu costul apărării mediului nostru înconjurător fizic, se află în mod clar în competiție directă cu cheltuielile militare. Creșterea nivelului de trai — în contextul lumii în care trăim în prezent — înseamnă creșterea cheltuielilor la toate aceste capitole. Dacă cheltuielile militare s-ar reduce, în unele țări dacă nu în toate, ar exista în mod cert speranța de a se elibera mai multe resurse pentru cheltuielile personale. Majoritatea populației ar aprecia acest avantaj al unei reduceri a cheltuielilor militare.

Efectele cheltuielilor militare asupra economiei nu se limitează la absorbirea de resurse de la alte scopuri. Cheltuielile militare au de asemenea tendința să tulbure și să destabilizeze cursul economiei în general, în special atunci cînd ele înregistrează o fluctuație puternică.

Cheltuielile militare au avut de asemenea efectul de a spori dezechilibrul balanței de plăți a țărilor — și aceasta constituie atît o consecință națională cît și o consecință internațională a cheltuielilor militare. Marea Britanie, și recent Statele Unite, au făcut mari cheltuieli militare pentru a staționa trupe în afara frontierelor lor. Acești factori au contribuit atît la dificultățile lirei sterline cît și la dificultățile dolarului.

În comparație cu amplul catalog al efectelor dăunătoare ale cursei înarmărilor și cheltuielilor militare, s-a afirmat că a existat avantajul imboldului dat progresului tehnologic. Evident, dacă există un asemenea avantaj, dacă războiul este părintele invenției, costul sub formă de vieți și suferințe omenești a fost un preț mult prea ridicat.

Deși este posibil să se ia în considerare consecințele economice ale cursei înarmărilor și ale cheltuielilor militare în termeni cantitativi, consecințele lor sociale pot fi examinate doar din punct de vedere calitativ. Este de la sine înțeles că cheltuielile militare au de asemenea consecințe sociale profunde, dintre care cea mai sumbră este posibilitatea dezastrului pe care armamentele moderne l-ar putea provoca lumii. O lume înarmată care își sporește continuu potențialul nu numai în arme convenționale dar și în arme de exterminare în masă ; o lume care este presărată de sisteme de supraveghere devenite posibile în urma tehnologiei militare noi ; și o lume care știe că nici o parte a ei nu mai poate fi apărată împotriva

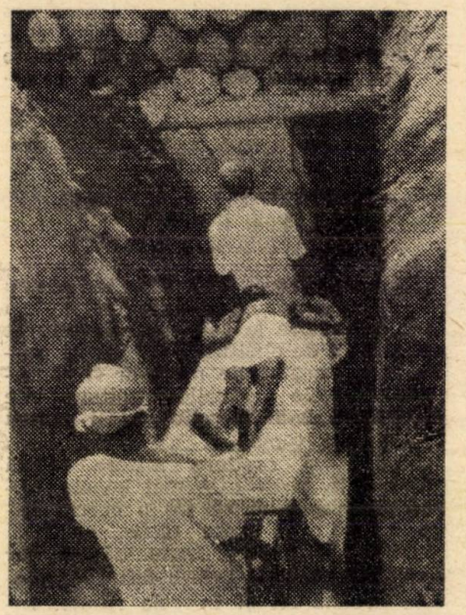

În lume se cheltuiește actualmente de două ori și jumătate mai mult pentru înarmare decît pentru asistență medicală.

unui atac direct cu rachete nucleare creează o atmosferă de neliniște pentru sute și sute de milioane de oameni care luptă să-și îmbunătățească soarta. Teama și încordarea provocate de această situație constituie un factor de conflict atît între grupuri cît și între națiuni.

În contextul celui de-al doilea război mondial, teama provocată de cursa armelor nucleare a constituit unul din factorii care au stimulat deziluzia tineretului din multe țări după război. Unii psihologi sociali occidentali au tendința să atribuie cursei înarmărilor și ororilor războiului ideea care domnește în rîndul generației mai tinere, că lumea este un loc irațional în care îmbunătățirea societății cu ajutorul creșterii economice reprezintă o cauză fără speranță. Este neîndoielnic că continuarea cursei înarmărilor și intensificarea violenței în lume sporesc alienarea a milioane de oameni.

Cursa înarmărilor tinde de asemenea să schimbe relațiile tradiționale dintre sectoarele civil și militar ale economiei. Sectorul militar înseamnă mai mult decît forțele militare ele însele. El cuprinde firmele și industriile care le deservesc, instituțiile științifice unde sînt efectuate cercetările lor, precum și instituțiile politice și ministerele care își datorează puterea cursei înarmărilor — combinație cunoscută sub numele de „complexul militar-industrial". Președintele Eisenhower a comentat astfel situația din America : „Conjugarea unei uriașe structuri militare cu o mare industrie a armamentelor este un lucru nou în experiența americană. Influența ei totală — economică, politică, chiar spirituală este resimțită în fiecare oraș, în fiecare Adunare legislativă, în fiecare birou al guvernului federal". Teama de un inamic potențial determină o țară să creeze o structură militară, și această structură acționează la rîndul ei pentru a menține vie teama. Ea suspectează și pune la îndoială sinceritatea oricăror pași conciliatori ai celeilalte părți, și în general acționează pentru a menține imaginea politică a unei lumi care va reclama totdeauna un nivel înalt de pregătire militară. Aceasta este o altă consecință socială a cursei înarmărilor.

În sfîrșit, o alta este amenințarea care se poate ivi la adresa proceselor democratice. Spiritul militarismului se opune spiritului democrației și progresului pașnic în lume.

Indiferent de diversele și numeroasele considerente care mențin cursa înarmărilor, ele implică deci nu numai mari sacrificii economice, dar slăbesc de asemenea procesele de evoluție socială care constituie singura noastră speranță reală pentru viitorul speciei umane.

CAPITOLUL V

CONSECINȚELE INTERNAȚIONALE ALE CURSEI ÎNARMĂRILOR ȘI CHELTUIELILOR MILITARE

Perioadele de încordare internațională sînt legate de obicei de o accelerare a cursei înarmărilor ; la rîndul ei, intensificarea cursei înarmărilor exacerbează încordarea internațională. Trăim într-o eră de blocuri opuse, cu armate puternice care stau față în față, o eră în care timpul de reacție al rachetelor nucleare automatizate este incomparabil mai rapid decît ritmul în care lucrează de obicei diplomația. Este o atmosferă care generează teamă și un sentiment de nesiguranță...

Acumularea de arme sporește de asemenea posibilitatea de a se recurge la forță ca mijloc de rezolvare a problemelor internaționale. Competiția în domeniul armelor nucleare umbrește în mod evident toate celelalte aspecte ale cursei înarmărilor, întrucît un război nuclear ar periclita viitorul întregii lumi.

Cursa înarmărilor exacerbează în mod inevitabil încordările internaționale și afectează în mod inevitabil obiectivele și principiile Cartei O.N.U. Așa cum s-a arătat anterior, eforturile depuse atît înăuntrul cît și în afara cadrului Națiunilor Unite de a încuraja măsuri în vederea dezarmării au avut rezultate valoroase. Tratatele negociate pînă în prezent constituie primii pași importanți, datorită cărora starea încordării internaționale nu a

devenit şi mai serioasă decît este în prezent.

Consideraţiile de mai sus subliniază necesitatea ca toate statele să-şi continue eforturile în vederea dezarmării, în special a dezarmării nucleare. De aceea, actualele tratative ale Statelor Unite şi Uniunii Sovietice pentru oprirea cursei înarmărilor strategice, precum şi toate celelalte eforturi internaţionale depuse atît de statele nucleare cît şi de statele nenucleare trebuie să fie considerate ca fiind în interesul tuturor ţărilor.

Dar suspiciunile şi temerile internaţionale nu numai că otrăvesc relaţiile din sfera politică. Ele dăunează de asemenea bunăstării economice şi sociale a lumii, împiedicînd schimburile dintre popoare, indiferent dacă este vorba de schimburi comerciale şi de capital, sau de schimburi de cunoştinţe şi tehnologie. Dacă nu ar exista cursa înarmărilor, este aproape cert că comerţul şi celelalte schimburi ar fi mai uşoare. Oprirea cursei înarmărilor ar putea constitui în sine un stimulent important pentru slăbirea celorlalte bariere existente, şi astfel ar putea avea un efect util asupra comerţului internaţional.

Aşa cum s-a subliniat deja, totalul cheltuielilor militare mondiale reprezintă de aproximativ 30 de ori nivelul ajutorului oficial pentru dezvoltare, în prezent în sumă de aproximativ 7 miliarde dolari. Această sumă a scăzut continuu în tot cursul anilor '60 nu numai în raport cu produsul naţional brut al ţărilor donatoare dar şi în raport cu acela al ţărilor în curs de dezvoltare. În 1970 acest ajutor echivala cu numai o treime din 1 la sută din produsul naţional brut combinat al ţărilor donatoare. În prezent, ajutorul oficial furnizează resurse echivalînd cu 10 la sută din investiţiile în ţările în curs de dezvoltare, dar aceasta rămîne cu mult în urma obiectivelor O.N.U. O încetinire a cursei înarmărilor ar elibera multe asemenea fonduri, atît prin sporirea disponibilului de resurse cît şi prin reducerea primei de risc. Este clar că sînt necesare tot mai multe resurse şi acestea ar putea deveni mult mai uşor disponibile pe măsură ce ponderea cheltuielilor militare scade. Din acest punct de vedere ajutorul şi cursa înarmărilor sînt legate între ele. Dar în timp ce cea de-a doua sporeşte poverile şi pericolele noastre, cel dintîi nu poate decît să contribuie la crearea şi menţinerea unei lumi paşnice.

CONCLUZII

Din vremuri imemoriale statele s-au bazat pe forţele militare pentru a-şi promova interesele şi a-şi spori securitatea. Perioada actuală nu constituie o excepţie. Dar o dată cu accelerarea schimbului tehnologic, pericolele provocate de acumulările de arme au devenit atît de acute încît nu este exagerat să se spună că în cele din urmă cursa înarmărilor a furnizat omului mijlocul de a pune capăt speciei lui. Aceasta este cea mai evidentă dintre consecinţele ei. Pînă în prezent înţelepciunea politică a evitat acest dezastru final. Dar ea nu poate asigura împotriva unei greşeli de calcul militar sau împotriva unei erori umane sau tehnice, care ar putea duce la acelaşi sfîrşit cumplit. Iată prima concluzie care trebuie să fie trasă cu privire la consecinţele cursei înarmărilor. Ameninţarea unui dezastru final generată de ea este pe departe pericolul cel mai mare care există azi la adresa omenirii — pericol mult mai mare decît sărăcia sau boala, mult mai mare decît explozia demografică sau poluarea — şi ea depăşeşte cu mult orice avantaj pe termen scurt pe care l-ar fi putut aduce armamentele în ce priveşte crearea unui sentiment de securitate naţională în rîndul popoarelor.

Mai mult. Cursa înarmărilor sporeşte tocmai încordarea internaţională de care este legată. Divergenţele politice sînt ascuţite de teama şi suspiciunea generate de acumularea armamentelor. Comerţul internaţional, deja stînjenit de alţi factori, este încetinit, în special la produsele industriei avansate din punct de vedere tehnologic. Cheltuielile militare contribuie la dezechilibruri acute ale plăţilor internaţionale. Schimburile culturale stagnează. Pe scurt, armamentele care sînt presupuse să asigure securitatea provoacă tocmai divergenţele politice pe care naţiunile consideră că ele le vor împrăştia.

Majoritatea ţărilor consacră scopurilor militare fonduri considerabil mai mari decît învăţămîntului

Aşa cum a arătat clar raportul de faţă, costul cursei înarmărilor este uriaş şi din cauza ei au fost refuzate resurse aproape tuturor celorlalte domenii de activitate socială. În total, în anii '60 ea a consumat aproape 1 900 miliarde dolari. Dacă cheltuielile militare anuale continuă să absoarbă actualul lor procentaj din produsul naţional brut mondial, ele ar putea atinge pînă la sfîrşitul deceniului nivelul anual de 300—350 miliarde dolari (la preţurile din 1970), cheltuielile pe tot deceniul fiind cu aproximativ 750 miliarde dolari mai mari decît cele din anii '60.

Raportul de faţă a examinat posibilităţile pierdute ca urmare a cursei înarmărilor. Ajutorul economic a avut de suferit. Tuturor ţărilor li se pun probleme sociale uriaşe. Serviciile publice, asistenţa medicală, învăţămîntul, locuinţele şi acum apărarea mediului înconjurător — sarcină care devine tot mai urgentă şi care trebuie să fie rezolvată nu numai la nivel naţional dar la nivel internaţional dacă vrem să asigurăm generaţiei de mîine un mediu înconjurător fizic acceptabil — toate necesită resursele consumate de cursa înarmărilor.

Aşa cum s-a arătat în preambulul la rezoluţia 2667 (XXV) a Adunării Generale, o oprire a cursei înarmărilor ar contribui în mod efectiv la îmbunătăţirea relaţiilor internaţionale şi la menţinerea păcii şi securităţii în lume. Orice efort pentru întîrzierea cursei ar fi folositor, deoarece orice întîrziere ar permite eliberarea de resurse pentru scopuri paşnice, inclusiv ajutorul economic. Împărtăşim atît convingerea cît şi speranţa că creşterea ajutorului pentru ţările în curs de dezvoltare ar fi o consecinţă firească a unei reduceri substanţiale a cheltuielilor militare.

Costul uriaş al cursei înarmărilor din punct de vedere al resurselor umane şi de altă natură va deveni şi mai clar decît azi atunci cînd ritmul cursei va slăbi ca rezultat al unei hotărîri politice internaţionale concertate. Războiul, indiferent dacă este dus între ţări dezvoltate sau între ţări în curs de dezvoltare, nu constituie un răspuns la vreuna din problemele urgente ale omului. Atît timp cît trăim sub ameninţarea lui, sîntem împiedicaţi fie chiar să cădem de acord asupra priorităţilor problemelor sociale care ni se pun tuturor. Ne putem da seama de unele din pericolele de viitor — pericole decurgînd din dezechilibrul dintre creşterea rapidă a populaţiei pe de o parte şi eventuala epuizare a resurselor pe de altă parte, pericole provenind din distrugerea mediului nostru înconjurător fizic. Acestea sînt marile probleme a căror soluţionare este împiedicată de îndreptarea resurselor spre cheltuieli militare. Acestea sînt problemele care devin şi mai insolubile încă în climatul cursei înarmărilor. Trebuie să se pună capăt cursei înarmărilor nu numai din cauza pericolelor ei imediate pentru noi toţi, dar şi deoarece cu cît continuă mai mult, cu atît problemele creşterii economice, justiţiei sociale şi mediului înconjurător vor deveni mai greu de rezolvat.

Concluzia noastră unanimă este că:

1. Trebuie să se realizeze cît mai grabnic posibil o reducere substanţială a cheltuielilor militare ale tuturor ţărilor, în special ale acelora avînd cheltuielile militare cele mai mari. Cu cît se iau mai repede măsuri concrete de dezarmare, în special de dezarmare nucleară, şi astfel cursa înarmărilor încetează, cu atît mai rapid va fi progresul spre obiectivul dezarmării generale şi totale.

2. Indiferent de mărimea lor sau de stadiul lor de dezvoltare, toate ţările împărtăşesc răspunderea de a lua măsuri care vor contribui la înfăptuirea acestui obiectiv.

3. Încetarea cursei înarmărilor şi reducerea semnificativă a cheltuielilor militare ar contribui la dezvoltarea socială şi economică a tuturor ţărilor şi ar spori posibilităţile de a acorda un ajutor suplimentar ţărilor în curs de dezvoltare.

Pentru a atrage atenţia guvernelor şi popoarelor lumii asupra direcţiei pe care o ia cursa înarmărilor, secretarul general trebuie să examineze periodic situaţia.

F.B.I.

AGITAȚIE ÎN CULISE

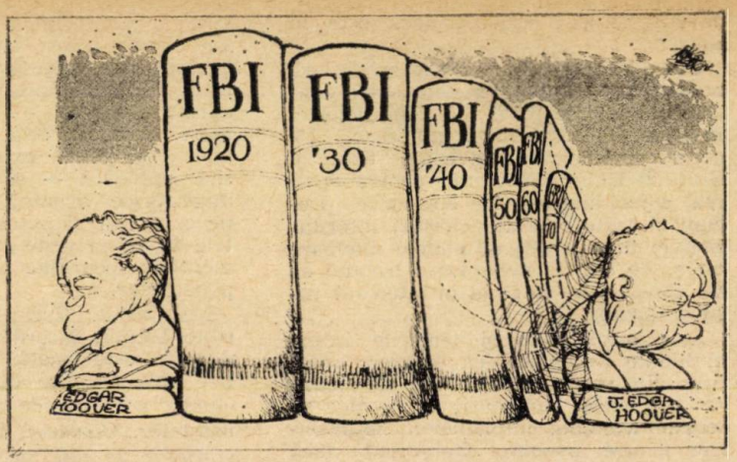

(Din **Time**)

- **Cazul Sullivan**
- **Un memoriu confidențial**
- **„Feriți-vă din calea lui!"**
- **Întîlniri secrete**

Într-o nenorocoasă zi de vineri, William Sullivan, unul dintre conducătorii Biroului Federal de Investigații (F.B.I.), a anunțat că, fiind bolnav, nu va veni la serviciu. În aceeași dimineață, plăcuța cu numele său a fost înlăturată de pe ușa biroului pe care-l ocupa, iar broasca a fost schimbată. Nimeni nu s-a gîndit să-l înștiințeze pe Sullivan că a fost radiat, astfel, din cadrele F.B.I., după 30 de ani de activitate și după ce deținuse ani în șir poziția a treia în ierarhia poliției federale (venind îndată după Edgar Hoover, directorul F.B.I., și după adjunctul acestuia, Clyde Tolson).

De ce se făcuse vinovat Sullivan? De nesupunere: refuzase, mai întîi, să țină seama de sugestia implicată de crearea, cu șase săptămîni mai devreme, a unui nou „post nr. 3", ceea ce echivala cu retrogradarea lui; așadar, nu demisionase. „Este o tehnică pe care directorul o folosește de mulți ani – a declarat o fostă oficialitate a F.B.I. ziarului «Washington Post». Cineva este avansat peste capul tău, apoi nu ți se mai acordă nici o atenție și dacă te prefaci că n-ai înțeles, ți se șterge pur și simplu numele de pe statul de salarii". Ulterior, Sullivan respinsese chiar ultimatumul șefului său, Edgar Hoover, care-i ceruse direct să demisioneze.

Aceasta s-a întîmplat la 31 august, cînd Hoover l-a chemat pe Sullivan în biroul său și l-a admonestat vehement vreme de două ore și jumătate, reproșîndu-i că ar fi insolent și neloial. Sullivan s-a încăpățînat însă să-și păstreze postul, devenit de la sfîrșitul lunii iulie „numărul patru". După cîteva zile, Hoover i-a ordonat să-și ia un concediu de două săptămîni. Sullivan i-a răspuns printr-o notă în care arăta că dorește numai o săptămînă de concediu. Nota i-a fost înapoiată cu indicația: „la două săptămîni. H.", scrisă cu cerneala albastră pe care numai Hoover are dreptul s-o folosească la F.B.I. (de aici denumirea „perle albastre" sub care sînt cunoscute intervențiile lui în interiorul Biroului Federal de Investigații). La 13 septembrie, Sullivan a plecat în nedorita vacanță și, imediat după aceea, Hoover a hotărît că va fi înlocuit în muncă de Alex Rosen, șeful Diviziei federale de investigații. Cînd Sullivan s-a înapoiat la Washington, biroul lui era ocupat de Rosen. Dîndu-și seama că nu are rost să se mai întoarcă la lucru, la 1 octombrie s-a declarat „bolnav". În aceeași zi au fost schimbate cheile biroului iar în ziua imediat următoare F.B.I.-ul a anunțat public că Sullivan a demisionat de bună voie. (Nici una dintre mișcările de cadre anterioare nu fusese comunicată presei). „E o minciună hooveriană", a răspuns Ministerul justiției ziariștilor care se interesau de motivele demisiei lui Sullivan.

Ministerul justiției este profund nemulțumit atît de ceea ce se întîmplă în ultima vreme în interiorul F.B.I.-ului cît și, mai ales, de slăbirea eficienței acestuia. Ținînd seama de faptul că ministrul justiției, John Mitchell, este aproape tot atît de conservator (pentru a nu spune de-a dreptul reacționar) ca și Edgar Hoover, divergențele dintre ei nu mai pot fi considerate ca primordial ideologice, așa cum s-a întîmplat pe vremea cînd funcția de ministru al justiției era deținută de Robert Kennedy (primul care a îndrăznit să-și exercite dreptul de control asupra F.B.I.) sau de Ramsey Clark (care nu s-a jenat să declare: „O mare parte din informațiile strînse de F.B.I. nu sînt nici controlate, nici confirmate, sînt inexacte sau fără interes, dar folosirea lor nechibzuită este foarte de temut.")

Se știe că, în primăvară, cînd se crease un curent de opinie pentru îndepărtarea lui Edgar Hoover din puternicul post în care se află din 1924, Administrația i-a luat apărarea. Vicepreședintele Agnew a încercat să explice atacurile la adresa lui Hoover prin faptul că el „este detestat de noua stîngă și de toți extremiștii pentru că nu-și alege cuvintele atunci cînd atrage atenția asupra pericolului reprezentat de ei". Președintele Nixon a pus atunci problema în termeni mai nuanțați: „Vreau să spun doar că ar fi, cred, nepotrivit, să permitem ca un om care și-a slujit cu devotament țara timp de peste 50 de ani să plece umbrit, ponegrit de numeroase critici nedrepte".

În același timp, însă, guvernul a început să ia anumite măsuri pentru a controla mai îndeaproape activitatea Biroului Federal de Investigații, considerat pe de-o parte prea independent și pe de altă parte prost condus. Un memoriu confidențial trimis de ministrul justiției directorului F.B.I. în luna iulie a marcat momentul schimbării raportului de forțe. Deși redactat în termeni politicoși, mesajul era clar: Departamentul justiției este nemulțumit de rezultatele investigațiilor întreprinse de F.B.I. în legătură cu valul de explozii de bombe din California; dacă F.B.I.-ul nu se va dovedi în stare să rezolve această misiune, ea va fi încredințată altei agenții federale. Hoover nu a fost deprins niciodată să fie tratat în acest fel. Era limpede că, în ciuda declarațiilor publice prin care își proclamau încrederea în el, superiorii săi erau nemulțumiți. De fapt, ei încercau să-l determine să demisioneze din proprie inițiativă înainte de sfîrșitul anului în curs. A început un adevărat război rece al „memoriilor" și „contramemoriilor". Peste capul lui Hoover John Mitchell trata direct cu unii dintre subordonații acestuia. Furios, Hoover a început să-i terorizeze pe colaboratorii care, după părerea lui, îl trădau. Unii dintre ei au fost retrogradați fără nici o explicație și înlocuiți cu funcționari neînsemnați dar disciplinați. Așa a ajuns de pildă director adjunct Charles Bates, un modest funcționar F.B.I. din Chicago, care are meritul de a fi un admirator necondiționat al lui Hoover. În locul lui a fost trimis la Chicago Roy Moore care s-a distins în lupta împotriva Ku Klux Klan-ului (acțiune prea puțin agreată de Hoover). Detașarea lui Moore a fost interpretată ca o mișcare menită să-i provoace demisia. În condițiile acestei arbitrare mișcări de cadre, unii înalți funcționari, ca de pildă directorul adjunct James Gall, au preferat să iasă la pensie înainte de vreme (Gall, care condusese departamentul de combatere a crimei organizate, are numai 50 de ani).

„Hoover izbește în toate direcțiile. Lo F.B.I. toată lumea încearcă să se ferească din drumul lui", a remarcat o înaltă personalitate din Departamentul justiției. Principalul păcat pentru care Sullivan a fost tratat așa cum arătam la începutul acestui articol, a fost apropierea sa de

Departamentul justiției pe măsură ce constata că ordinele lui Hoover sînt inadecvate. Or, ele devin tot mai inadecvate. F.B.I.-ul, faimos prin succesele înregistrate în primii ani ai „domniei" lui Hoover în combaterea corupției, iar în timpul celui de-al doilea război mondial în depistarea spionilor naziști, a început să înregistreze eșec după eșec. Nici pînă azi, de pildă, nu au fost identificate persoanele care, pătrunzînd în Biroul F.B.I. din orășelul Media (Pennsylvania), au sustras documente compromițătoare pentru metodele de lucru ale poliției federale. (Intreaga campanie pentru înlăturarea lui Hoover a fost determinată, în primăvară, de publicarea unei părți din aceste documente care demonstrau cît de îndreptățite erau temerile exprimate de un fost agent al F.B.I. : „In arhivele noastre există suficiente elemente pentru a transforma F.B.I.-ul într-un redutabil Gestapo. Dacă aceste dosare vor cădea vreodată pe mîna unor oameni rău intenționați, va fi mai periculos să trăiești aici decît în iad".) Și în acest caz, Hoover apelează la sistemul adoptat de el în ultima vreme : dă vina pe alții. Astfel, întrucît documentele subtilizate fuseseră copiate la xerox și întrucît nu s-a descoperit care anume mașină xerox a fost folosită în acest scop, Hoover a apreciat că conducerea firmei Xerox nu a furnizat F.B.I.-ului suficiente date despre clienții săi și a hotărît să treacă la represalii : toate mașinile xerox utilizate de F.B.I. să fie înlocuite cu echipament I.M.B. Cu greu a fost convins să renunțe la acest proiect de răzbunare, care ar fi costat milioane de dolari. Anterior, pentru că o companie de aviație, „Trans World Airlines", refuzase să concedieze un pilot care criticase procedeele folosite de agenții F.B.I. pentru a împiedica deturnarea unui avion, Hoover le-a ordonat agenților F.B.I. să boicoteze compania T.W.A.

Mai grav, din punctul de vedere al Ministerului Justiției, este ordinul dat cu un an și jumătate în urmă de Hoover de a se sista orice legătură directă între F.B.I. și C.I.A. Totul a pornit de la un incident minor dar caracteristic : F.B.I.-ul primise misiunea de a face o anchetă în legătură cu dispariția unui profesor de la Universitatea din Colorado. Ancheta a dus la concluzia că această dispariție nu implica nici un risc de securitate. F.B.I.-ul a refuzat să comunice această concluzie atît președintelui universității cît și C.I.A. Un agent F.B.I. a transmis însă confidențial informația unui coleg de la C.I.A. Acesta l-a încredințat pe președintele universității că dispariția profesorului nu are de ce să-l îngrijoreze. Aflînd din presă că rezultatul anchetei a devenit cunoscut, Hoover, furios (termenul revine mereu, prea des pentru un personaj deținînd o atît de înaltă funcție), a hotărît să-și concedieze agentul prea vorbăreț. C.I.A. a refuzat însă să-i dezvăluie numele. Ca atare, de un an și jumătate (dar acest lucru a fost aflat abia acum), F.B.I.-ul nu mai are voie să colaboreze cu C.I.A. Deoarece ordinul îi stînjenește în activitatea lor practică, agenții F.B.I. și agenții C.I.A. se întîlnesc în secret, fără știrea lui Hoover, ceea ce duce la situații destul de grotești. În luna iulie, pentru a nu fi acuzat că are o atitudine discriminatorie față de C.I.A., Hoover a tăiat și legăturile directe dintre F.B.I. și celelalte agenții guvernamentale de informații.

Din aceste motive și din altele (Hoover nu acceptă introducerea procedeelor tehnice moderne, disprețuind, de pildă, aportul pe care-l pot aduce computerele) eficiența și o dată cu ea prestigiul F.B.I.-ului s-au deteriorat treptat. „Riefu! directorului în vîrstă de 77 de ani se prăbușește, în mare parte datorită propriilor lui greșeli, scrie revista «Time». Spiritul F.B.I.-ului este subminat, moralul lui e scăzut, inițiativa este înăbușită. Pentru prima oară, atît în interiorul biroului cît și la nivelul Administrației au apărut dubii în privința capacității F.B.I.-ului". In „International Herald Tribune", Rowland Evans și Robert Novak scriu : „In ciuda mitului potrivit căruia F.B.I.-ul este o mare agenție în slujba legii iar directorul ei — cel mai mare om al legii, Biroul a rămas în urma timpurilor... Unele dintre cele mai competente oficialități F.B.I. sînt indignate de atitudinea tiranică și de incompetența lui Hoover. Ele recunoc în mod sincer că faimosul F.B.I. nu mai este în stare astăzi să-și îndeplinească misiunea".

Felicia ANTIP

PROFESIONISTUL DE LA C. I. A.

În timp ce steaua lui Hoover pălește, alt membru al „comunității spionajului", Richard Helms, cunoaște o ascensiune rapidă. La începutul lunii, o reorganizare a întregului sistem de spionaj și contraspionaj american a consfințit rolul preponderent al lui Helms, care capătă oficial drept de control asupra celorlalte agenții guvernamentale de informații. El avea de altfel și pînă acum trei funcții distincte : în calitate de director al spionajului central (D.C.I.) era principalul consilier al președintelui și al Congresului în materie de spionaj. Ca reprezentant al președintelui S.U.A. în Consiliul de spionaj al S.U.A. (pe care îl prezidează), avea un cuvînt decisiv în conglomeratul de agenții care manipulează informații ultrasecrete și cheltuiesc circa zece miliarde de dolari anual ; în sfîrșit, ca director al C.I.A., conducea — după expresia unui analist american — „coada care pune în mișcare ciinele spionajului". Într-adevăr, C.I.A. este o componentă relativ mică a costisitorului complex de agenții reprezentate în Consiliul spionajului american, din care mai fac parte Agenția de spionaj a Departamentului apărării (D.I.A.), Biroul de spionaj și cercetări al Departamentului de stat (I.N.R.), Comisia pentru energia atomică (A.E.C.), Agenția pentru securitatea națională (N.S.A.) și, bineînțeles, F.B.I.-ul.

E adevărat că despre C.I.A. (care are 15 000 de funcționari americani, plus cîteva mii de agenți străini și cheltuiește circa 600 de milioane de dolari anual) s-a vorbit mult mai mult decît despre consorele ei, care au un buget de zece ori mai mare și o activitate proporțională cu acest buget. De fapt, ceea ce a adus C.I.A. în atenția opiniei publice au fost gafele pe cît de răsunătoare pe atît de compromițătoare : dezvăluirile despre manevrele nedibace dar periculoase ale C.I.A. în Asia de sud-est, Congo și Guatemala, dezonorantul eșec al agresiunii anticubane de la Playa Giron, întreprinsă pe baza asigurărilor C.I.A. că va fi încununată de succes, interceptarea unui avion de spionaj U2 în spațiul aerian al Uniunii Sovietice, finanțarea camuflată a Asociației naționale a studenților și a altor organizații culturale și obștești și, în sfîrșit, afacerea „Beretelor verzi". Numit în locul lui Allen Dulles, considerat vinovat de majoritatea acestor scandaluri, Richard Helms se străduiește să poleiască și totodată să reducă la minimum fața pe care C.I.A. o arată lumii. Eforturile lui au vizat mai ales Congresul, care avea o foarte proastă impresie despre C.I.A. Acum se vorbește în general mai puțin despre Agenția Centrală de Investigații, ceea ce nu poate să fie decît în avantajul ei : un spion e cu atît mai merituos cu cît e mai invizibil.

Cîteva cuvinte despre cariera lui Helms, primul profesionist al spionajului căruia i s-a încredințat conducerea C.I.A. : și-a făcut studiile în Europa, unde și-a însușit bine limbile franceză și germană, a debutat ca reporter al agenției „United Press International" și în această calitate a obținut un interviu în exclusivitate de la Adolf Hitler, pe atunci în plină ascensiune. În timpul războiului a activat în rîndurile nou-createi O.S.S., agenția de spionaj care avea să se transforme ulterior în C.I.A. Sfîrșitul războiului l-a găsit în Berlinul occidental, unde lucra sub ordinele lui Dulles. Președintele Nixon, care îl cunoaște pe Helms de vreo 20 de ani, i-a arătat, chiar de la începutul mandatului său, cea mai deplină încredere, folosindu-l în acțiuni de coordonare și control care depășeau atribuțiile lui legale. Acum, ele au fost oficializate : Helms va avea dreptul să supervizeze bugetele tuturor agențiilor guvernamentale de informații (așadar, o nouă lovitură pentru Edgar Hoover, care fusese deprins să nu dea socoteală nimănui despre folosirea fondurilor F.B.I.). Experții cred că Helms a fost însărcinat de președinte să reducă de la 6 miliarde la 5 miliarde costul spionajului, sporindu-i totodată eficiența. Helms va fi degajat de responsabilitatea acțiunilor de zi cu zi ale C.I.A. pentru a se putea consacra aproape în exclusivitate muncii de coordonare și rolului său de consilier prezidențial. Pe de altă parte, a fost instituit un subcomitet subordonat Consiliului Național al Securității, cu scopul de a adapta culegerea informațiilor de spionaj necesităților imediate, așa cum sînt înțelese ele de președintele Nixon și de principalul său consilier Henry Kissinger. De notat că Kissinger, care în timpul războiului a fost ofițer de contrainformații pe teritoriul german, colaborează îndeaproape cu Helms în toate grupurile de lucru de la Casa Albă pentru problemele spionajului. O dată cu noua reorganizare s-a creat și un „grup de apreciere netă" în subordinea lui Kissinger, care va interpreta datele de spionaj culese de diversele agenții.

Detaliile reorganizării nu sînt cunoscute exact. Casa Albă înțelegînd să facă foarte puțină publicitate în jurul lor. Certe sînt doar două lucruri : că Administrația atribuie o importanță sporită activităților de spionaj și că poziția lui Richard Helms, de om nr. 1 al spionajului american, a fost serios consolidată.

F. A.

ECONORAMA

Textilele și cursurile valutare

Observatorii politici și comentatorii de specialitate occidentali sînt de părere că evoluția crizei valutare oferă autorităților occidentale noi motive de îngrijorare. 1). **Pentru Administrația americană** — situația de pe piețele valutare : aceasta confirmă evident cursul spre devalorizarea dolarului și, deci compromite încercările americane de a evita luarea respectivei măsuri (vezi tabelul de jos, ce arată creșterea cursului de schimb efectiv al principalelor valute occidentale în raport cu cel oficial față de dolar, cu alte cuvinte devalorizarea „de facto" a monedei americane). 2) **Pentru partenerii S.U.A.** — încheierea acordului americano-nipon în ce privește „textilele", conform căruia Japonia consimte să-și limiteze exporturile sale de textile în S.U.A., în schimbul exceptării respectivelor produse nipone de la prevederile supratаxei de 10 la sută asupra importurilor, introdusă de autoritățile americane. Acordul pare să se înscrie în sensul strategiei urmărite de S.U.A., de a sparge „frontul antidolar" al principalilor săi parteneri occidentali, prin negocieri separate cu fiecare țară occidentală, în cadrul cărora eliminarea supratаxei amintite este folosită ca „monedă de schimb" în scopul obținerii unor concesii. 3. **Pe plan general interoccidental** — instituirea de către autoritățile daneze, după exemplul american, a unei supratаxe de 10 la sută asupra importurilor, ceea ce indică existența unui curs spre înmulțirea practicilor discriminatorii în relațiile comerciale interoccidentale.

yenul japonez	**+ 8,8%**	**florinul olandez**	**+ 8,1%**
marca vest-germană	**+ 8,9%**	**francul belgian**	**+ 5,9%**
dolarul canadian	**+ 6,9%**	**lira sterlină britanică**	**+ 3,6%**
francul elvețian	**+ 8,5%**	**lira italiană**	**+ 2,7%**

Mecanizare — productivitate

Una din cele mai importante sarcini ale planului șesenal (1971-1976) al R.P.D. Coreene o constituie „accelerarea revoluției tehnice în agricultură", „realizarea pe toate planurile a mecanizării și chimizării economiei rurale", atît prin sporirea înzestrării tehnice și chimice a acestui sector, cît și prin folosirea mai judicioasă a parcului existent de mașini și tractoare. Mari suprafețe de teren — peste 300 000 chongbo — urmează a fi date exploatării agricole prin irigații și diverse ameliorări funciare. Însemnate succese au fost deja obținute, în acest sens, de către numeroase ferme cooperative de pe întreg teritoriul țării. Revista „La République Populaire Democratique de Corée" evocă, într-un număr recent, un exemplu ilustrativ : cel al fermei cooperative Sinhvanpo, din districtul Giair-iăn. Cu forțe proprii, utilizînd parcul de mașini și tractoare de care dispuneau, membrii acestei ferme cooperative au dat în exploatare agricolă peste 50 chongbo de pămînturi sărăturoase, prin îndiguiri și prin răspîndirea pe suprafața acestora a peste 20 000 tone de pămînt cultivabil și a peste 1 000 de tone de substanțe chimice necesare ameliorării solului. Folosirea intensivă a parcului de mașini și tractoare, precum și înființarea în cadrul cooperativei a unui centru propriu de reparații, s-au reflectat în obținerea unei creșteri a timpului de lucru disponibil al mașinilor, ceea ce a permis, între altele, sporirea producției de orez pe chongbo cu 1,5 tone, a celei de cereale de 1,5 ori (față de media anilor precedenți) și economisirea mîinii de lucru, care a dat posibilitatea utilizării unei părți a acesteia în vederea dezvoltării, în cadrul cooperativei, a zootehniei și a pomiculturii.

R. C. A. abandonează... I. B. M. proliferează ?

Acum cîteva luni, făceam cunoscută, în cadrul acestei rubrici, intenția companiei americane producătoare de ordinatoare „Radio Corporation of America" (R.C.A.) de a lansa pe piață noi linii de computere — R.C.A. 2, 3, 6 și 7 — cu scopul declarat de a acapara o parte din clientela „suveranului informaticii", cum este denumită în literatura economică occidentală compania americană „International Business Machines" (I.B.M.), care deține peste 70 la sută din piața occidentală de ordinatoare. „Cred că noile computere vor fi primite cu căldură de clienții I.B.M.", afirma atunci Robert Sarnoff, președintele companiei R.C.A. În aceste condiții, a surprins, desigur, declarația recentă a aceluiași R. Sarnoff prin care a fost anunțată retragerea companiei R.C.A. din producția și competiția ordinatoarelor. Fie că noile computere n-au corespuns exigențelor, fie că, speriați de eventualele măsuri de represalii pe care le-ar fi putut lua I.B.M., clienții „suveranului" nu au primit ordinatoarele R.C.A. „cu căldura" așteptată, fapt este că R.C.A. nu a găsit cumpărători. Pierderile numai din acest an ale companiei se situează la peste 20 milioane dolari. Retragerea R.C.A. — al șaselea constructor capitalist de ordinatoare, deținînd peste 3 la sută din piața acestor produse — nu poate să nu aibă serioase repercusiuni. Prima și cea mai importantă victimă: compania vest-germană „Siemens", ce achiziționase recent licențe R.C.A., pe baza cărora preconiza o importantă expansiune pe piața internă. Prin abandonul R.C.A., „Siemens" pierde posibilitățile de a beneficia de rezultatele cercetărilor privind lansarea în producție și dezvoltarea noii linii de ordinatoare și, deci, de a le produce competitiv. Teoreticul cîștigător : I.B.M., întrucît R.C.A. producea computere de tipuri și capacități similare. Teoretic, pentru că nu se știe dacă „suveranului" i se va permite să acapareze încă o parte din piață. Se pare că totul depinde de Departamentul american al justiției sau, mai precis, de posibilitățile pe care concurenții americani ai I.B.M. le au de a exercita presiuni asupra acestuia. De mai mult timp, principalii rivali ai I.B.M., în special „Control Data Corporation" (4 la sută din piața ordinatoarelor), considerînd că I.B.M. „frizează monopolul", îl acuză pe „suveran" de „concurență neloială", și au antrenat, în acest sens, chiar Departamentul Justiției într-un proces contra I.B.M. Este un fapt că puterea I.B.M. este mai mare de șapte ori decît cea a primului dintre rivalii americani (Honeywell) și de 30 de ori mai mare decît cea a principalei companii vest-europene de computere (I.C.L. — britanică). Cifra de afaceri depășește 7 miliarde dolari, iar valoarea acțiunilor I.B.M. la bursa din Wall Street reprezintă echivalentul rezervelor de aur ale S.U.A. „Echivalente" sînt și posibilitățile de replică ale I.B.M. Deși principalii concurenți nu par dispuși să aștepte replica, ci, dimpotrivă, să acționeze, ei sînt invitați, totuși, la reflecție și prudență : unul din ei a dispărut...

Rubrică realizată de
Ilie ȘERBĂNESCU

ИЗВЕСТИЯ

MOSCOVA

O ALTERNATIVĂ REALĂ LA POLITICA DE BLOC

DEZVOLTAREA cu succes a colaborării sovieto-franceze permite celor două ţări evidenţierea unor obiective de interes comun, atît pentru viitorul apropiat, cît şi pe termene mai lungi. Un exemplu concludent în acest sens îl oferă poziţia Uniunii Sovietice şi a Franţei faţă de ideea convocării unei conferinţe general-europene în problemele securităţii şi colaborării. În Declaraţia sovieto-franceză, adoptată la încheierea vizitei făcută în Franţa de L.I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., membru al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., se menţionează că o atare conferinţă trebuie să contribuie la ameliorarea relaţiilor între statele europene, la depăşirea diviziunii continentului în grupări militar-politice...

Tendinţele spre realism au devenit vizibile în ultima vreme în politica unui şir întreg de state din Occident care încă nu de mult îşi adaptau în mod automat poziţiile la platformele blocurilor militare în care erau antrenate. Noile tendinţe în Europa occidentală au început să se vădească de la mijlocul anilor '60. Un şir de oameni de stat occidentali, pornind nu în ultimul rînd de la noul raport al forţelor mondiale creat în urma războiului şi a evoluţiei postbelice, s-au convins de lipsa de perspectivă a politicii de pe poziţii de forţă, de necesitatea de a căuta căi spre colaborare cu statele socialiste. Iniţiativele de pace ale Uniunii Sovietice şi ale altor state socialiste au început să aibă o înrîurire tot mai mare asupra formării opiniilor politice în capitalele vest-europene.

Un atare mod pozitiv de a aborda problema viitorului Europei contrastează în mod brutal cu opiniile campionilor „atlantismului" ale căror orizonturi sînt mărginite de cadrul blocurilor, al perpetuării scindării Europei şi a întregii lumi în grupuri militar-politice opuse, cu toate consecinţele nefaste ce decurg din aceasta pentru interesele păcii generale şi securităţii internaţionale. Nu se poate nega că tocmai politica de bloc a dus la acumularea în lume a celor mai complicate probleme ce periclitează temeliile păcii şi securităţii. Un exemplu în acest sens îl constituie concentrarea pe continentul european a unor forţe armate, a unor arsenale de arme de distrugere cu un potenţial colosal...

Adepţii politicii de bloc pretind că dizolvarea grupărilor militare existente în Europa s-ar solda cu o serioasă modificare a raportului de forţe pe continent în detrimentul Occidentului. Asemenea aserţiuni ocolesc esenţialul. Nu este pur şi simplu vorba numai de a anunţa dizolvarea N.A.T.O. şi a Tratatului de la Varşovia. Trebuie să se pregătească în Europa un teren diplomatic şi politic corespunzător pentru un astfel de pas. Despre aceasta se vorbeşte în Declaraţia sovieto-franceză. În acest sens, în Declaraţie se menţionează necesitatea creării unui sistem de angajamente, care să excludă orice folosire a forţei sau a ameninţării cu folosirea ei în relaţiile între state şi care să asigure respectarea principiilor integrităţii teritoriale a statelor, neamestecului în treburile interne, egalităţii şi independenţei pentru toate statele.

Aşadar, depăşirea scindării Europei în blocuri militare — grea moştenire a războiului rece — este concepută ca măsură legată în modul cel mai strîns de un complex de alte măsuri, menite să asaneze radical atmosfera în Europa şi să realizeze obiectivul însufleţitor al transformării Europei într-un continent al păcii trainice şi al celei mai largi colaborări între state cu sisteme sociale diferite. În această direcţie s-au făcut deja paşi importanţi. Au fost semnate tratate între Uniunea Sovietică şi R.F.G., între Polonia şi R.F.G. S-a încheiat acordul cvadripartit în legătură cu Berlinul occidental. Între U.R.S.S. şi un şir de state vest-europene s-au semnat acorduri comerciale pe termen de cinci ani, care plasează pe o bază stabilă relaţiile economice între ţările respective...

Într-un cuvînt, există o alternativă — şi o alternativă din cele mai reale — la politica de bloc. Ea constă în a consolida securitatea internaţională pe o bază cu adevărat colectivă, în eforturile spre dezvoltarea unei colaborări internaţionale largi şi reciproc avantajoase, în soluţionarea problemelor internaţionale stringente prin tratative, în străduinţele de realizare a unui progres în soluţionarea problemei-cheie a vremurilor noastre — dezarmarea.

V. MATVEEV

U.S. News & World Report

WASHINGTON

WASHINGTON – OTTAWA: DIVERGENŢE ECONOMICE

UNUL din rezultatele măsurilor economice ale preşedintelui Nixon, mai puţin luat în seamă, îl constituie înrăutăţirea bruscă a relaţiilor dintre Statele Unite şi Canada. Motivul: suprataxa de 10 la sută la importuri ca armă pentru menţinerea deplinei competitivităţi a Statelor Unite pe pieţele mondiale. Această armă era îndreptată împotriva Europei occidentale şi a Japoniei, dar a lovit şi pe canadieni. Mulţi dintre producătorii canadieni industriali sau de materii prime susţin că, dacă Washingtonul îi izgoneşte de pe pieţele americane, le va fi greu să se menţină la suprafaţă.

Încordarea economică dintre Statele Unite şi Canada nu face decît să sporească o serie de probleme legate de politica externă şi militară a celor două naţiuni. Conducători canadieni de frunte continuă să declare: „Sîntem şi vom fi totdeauna cei mai buni prieteni ai voştri". Dar americanii nu sînt atît de siguri. Ei subliniază următoarele:

— Canada încearcă la întîlnirile internaţionale să „submineze" programele Statelor Unite de rezolvare a problemelor mondiale.

— La O.N.U., Ottawa s-a opus în mod făţiş propunerii Statelor Unite de menţinere a ciankaişiştilor în Adunarea Generală.

— Primul ministru Pierre Elliott Trudeau a vorbit despre o „ameninţare" la adresa Canadei din cauza influenţei americane.

— Canada a constituit principalul factor de opoziţie la planul Statelor Unite de a efectua o experienţă nucleară subterană în Amchitka (Alaska).

În mod oficial, Canada urmăreşte să obţină noi investiţii din Statele Unite dar, în ciuda unor asemenea reasigurări, investitorii americani pun sub semnul întrebării primirea de care se

FOTOCRONICA

La Hiroşima, membri ai asociaţiei victimelor bombei atomice au organizat acest demonstrativ „sit-in" în semn de protest împotriva recentei experienţe nucleare americane din Amchitka.

vor bucura în Canada. Ei subliniază legislaţia menită în mod vizibil să descurajeze o implicare mai adîncă a Statelor Unite în industria canadiană.

Au fost impuse restricţii companiilor bancare, de asigurări şi de credit, editării de ziare, emisiunilor de radio şi televiziune. Printr-o măsură a guvernului canadian, a fost interzisă vînzarea către firme din Statele Unite a unor acţiuni ale unei firme de uraniu şi ale unei societăţi petroliere.

Se aud proteste atunci cînd firme americane fac investiţii în edituri de cărţi sau în terenuri imobiliare. Se fac încercări de a împiedica firmele din Statele Unite să cumpere acţiuni canadiene. Se stabilesc limite cantitative la programele de televiziune produse în Statele Unite care pot fi transmise în Canada. Pînă şi numărul jucătorilor profesionişti de fotbal americani care pot juca în Canada este în momentul de faţă limitat.

Canada este cel mai mare partener comercial al Statelor Unite — mai mare decît Marea Britanie, Germania occidentală şi Japonia la un loc. Investiţiile directe ale Statelor Unite în industria canadiană se ridică la peste 22 miliarde dolari. Investiţiile globale ale Statelor Unite în Canada însumează aproximativ 35 miliarde dolari. În prezent, interesele americane controlează aproape jumătate din industria prelucrătoare şi două treimi din industria petrolieră a Canadei. Nemulţumirea Canadei în faţa acestei situaţii a intensificat în diferite cercuri creşterea antiamericanismului şi a tendinţei de emancipare economică.

În 1970, Canada a suferit o recesiune. Ea făcuse paşi serioşi spre redresare cînd, la 15 august a.c. preşedintele Nixon a anunţat noua sa politică economică, inclusiv aplicarea supratacxei de 10 la sută la importuri. Oficialităţi guvernamentale canadiene afirmă că programul Nixon ar putea spori rata şomajului din această ţară de la 7,1 la sută, în prezent, la 7,5 la sută. Şomajul este considerat drept problema cea mai importantă în actuala perioadă, ţinînd seama de faptul că, în 1972, se aşteaptă să aibă loc alegeri.

Canadienii subliniază că, în trecut, s-au supus condiţiilor cerute de Statele Unite în politica economică. În urmă cu un an şi jumătate, Canada a stabilit un curs fluctuant al dolarului său. Ea a trecut de la cursul de 92,5 cenţi la un curs aproape de paritate cu dolarul american. Exporturile Canadei au avut de suferit. De asemenea, Canada afirmă că nu impune bariere împotriva importurilor din Statele Unite.

Canada a mai declarat că nu va lua măsuri de represalii împotriva acţiunilor americane. Totuşi, ea a aprobat o legislaţie prevăzînd un fond de 80 milioane dolari pentru subvenţionarea exporturilor în Statele Unite, şi dă semne de îngrijorare în ce priveşte modul în care va reacţiona Washingtonul. Primul ministru Trudeau a declarat că, în cazul că Statele Unite ripostează la subvenţii „şi devine vizibil că doresc ca noi să le vindem doar materii prime şi să cumpărăm produsele lor fabricate, va trebui să reexaminăm din temelii relaţiile noastre cu ele — comerciale, politice şi altele".

Statisticile canadiene oficiale arată că Statele Unite achiziţionează aproximativ 85 la sută din produsele industriale ale Canadei. Aproximativ 68 la sută din acest total îl constituie automobilele şi piesele de schimb pentru automobile. Un conducător canadian declară că, în materie de industrie prelucrătoare, Canada pare să fie o simplă sursă de braţe de muncă pentru Statele Unite. Pe de altă parte, adaugă el, cei 21 milioane locuitori ai Canadei constituie o piaţă deschisă pentru Statele Unite — o populaţie care plăteşte în numerar şi nu cere ajutor din străinătate.

Pe scară mai largă, guvernul de la Ottawa respinge ideea unei „pieţe comune" nord-americane în cadrul căreia Canada ar fi integrată cu Statele Unite. Oficialităţi de frunte se tem că o asemenea măsură ar duce la o integrare politică nedorită de nimeni.

Luînd în considerare divergenţele dintre cei doi vecini americani, la 13 septembrie o comisie a preşedintelui Statelor Unite şi-a exprimat părerea că „relaţiile dintre Statele Unite şi Canada în ansamblu — politice ca şi economice — ar fi mai bine slujite de o reducere mondială mai degrabă decît de o reducere bilaterală a barierelor comerciale". Dar canadieni cu funcţii înalte afirmă că, în cazul în care Statele Unite vor trata Canada aşa cum tratează restul lumii, rezultatul va fi dezastruos pentru relaţiile dintre cele două ţări.

Le Monde diplomatique

PARIS

COMPETIŢIA PENTRU QUIRINALE

LA CONVOCAREA preşedintelui Camerei, colegiul marilor electori ai preşedintelui Republicii Italiene se va întruni la 9 decembrie la Montecitorio, în incinta Camerei Deputaţilor, cuprinzînd 630 deputaţi, 328 senatori şi 58 delegaţi ai Adunărilor regionale. De data aceasta, scadenţa septenală riscă să anticipeze oarecum termenul legal al mandatului preşedintelui Giuseppe Saragat — 29 decembrie. Dar precedentul constituit de alegerea din 1964, care a necesitat 21 tururi de scrutin şi 13 zile de şedinţă continuă, a justificat, fără îndoială, stabilirea unui termen sufi-

cient de lung pentru ca rezultatul să fie cert înaintea sfîrşitului de an.

De aproape doi ani, după ruperea unităţii Partidului socialist, jocurile interne ale partidelor, speranţa de a repune pe picioare coaliţia de centru-stînga, de a transforma orientările ei, pe scurt toate calculele au ţinut seama în foarte mare măsură de condiţiile succesiunii de la Quirinale (sediul preşedintelui Republicii — n. trad.). Nu este vorba de a se atribui şefului statului puteri constituţionale sau un farmec personal în stare să suscite o transformare profundă a climatului politic, dar majoritatea care s-ar forma în jurul numelui celui ales ar putea să prefigureze pe aceea care, în lunile următoare, ar confirma sau ar modifica majoritatea guvernamentală.

Posibilităţile preşedintelui Republicii în conducerea treburilor statului sînt destul de limitate. Majoritatea actelor sale sînt legate de contrasemnătura puterii executive, iar libertatea sa de expresie nu este deplină. Fiecare dintre titularii magistraturii supreme a avut în felul lui tendinţa s-o exercite în deplinătatea ei, pînă la punctul de a provoca polemici atunci cînd inspiraţia lui părea mai mult sau mai puţin vizibilă în spatele poziţiilor partidului din care provenea el. Preşedintele „funcţionar" sau „magistrat de persuasiune", potrivit unei formule curente, rămîne un ideal a cărui realizare ar presupune un preşedinte de consiliu bine slujit de conducătorii majorităţii lui şi urmat în mod constant de Parlament.

De data aceasta, candidaţii au aşteptat foarte mult înainte de a-şi dezvălui bateriile. În teorie, ei sînt desemnaţi de partidele lor. De fapt, cuvîntul esenţial revine democraţiei creştine care, potrivit prevederilor celor mai larg răspîndite, trebuie să hotărască între doi oameni : Amintore Fanfani şi Aldo Moro. Primul, candidat fără noroc în decembrie 1964 împotriva lui Saragat, s-a retras după alegerile din mai 1969, ocupînd funcţia de preşedinte al Senatului, ale cărui metode de lucru le-a reînnoit în mod energic. Însărcinat cu o misiune de informare în cursul crizei ministeriale din martie 1970, el a respins investitura deoarece secretarii generali ai partidelor majorităţii refuzaseră să participe la guvern şi să-şi angajeze astfel răspunderile.

Personalitatea foarte puternică a lui Fanfani a fost deseori după război în centrul vieţii politice italiene şi, în cazul în care i-ar reveni mandatul prezidenţial, este neîndoielnic că l-ar îndeplini cu energie.

Şansele lui Aldo Moro, ministru al afacerilor externe, de a obţine desemnarea partidului şi de a ieşi învingător din scrutin par să fi scăzut simţitor în ultimele luni. Căci, dincolo de tendinţele care îi dezbină, democrat-creştinii sînt hotărîţi să se unească în privinţa unui singur candidat care să-i reprezinte la Quirinale. Majoritatea relativă a corpului electoral, pe care ei au deţinut-o totdeauna începînd din 1945, atribuise de fapt, dacă nu de drept, democraţiei creştine preşedinţia Consiliului de Miniştri şi magistratura supremă. În urma înălţării lui Saragat în

ROMA 1964
La Quirinale începea „septenatul Saragat"

această funcţie, preşedinţia Republicii a ajuns în mîinile social-democraţiei, membră a grupului partidelor laice.

Pînă la ce punct acestea din urmă (republicani, social-democraţi, comunişti, social-proletari, liberali) se vor lupta oare acum pentru ca preşedinţia Republicii să rămînă unuia din reprezentanţii lor ?

Orice formulă de rezolvare trece deci prin opţiunile democraţiei creştine sau cele ale Partidului Comunist. Desigur, se citează nume care vor figura probabil în scrutine : Pietro Nenni, socialist, senator pe viaţă, avînd un mare prestigiu ; De Martino, preşedintele Partidului socialist ; Ugo La Malfa, secretar general al Partidului republican ; Mariano Rumor, fost preşedinte al Consiliului de Miniştri, fost secretar general al Partidului democrat-creştin.

Dar în ultimele luni a apărut un element politic hotărîtor : referendumul pentru abrogarea legii cu privire la divorţ, care ar urma să aibă loc în primăvara anului 1972. Cerut de 1 300 000 semnături, inspirate de un grup foarte activ de catolici de dreapta, el comportă pericole de care toate partidele sînt conştiente. Ar avea ca efect să provoace în ţară o sciziune gravă, să creeze o mentalitate de război religios şi, în special, să silească democraţia creştină să revină asupra evoluţiei ei recente. În cîţiva ani, ea îşi pierduse în mare măsură înfăţişarea de formaţiune în primul rînd confesională. Deoarece nu ar putea să lipsească dintr-o luptă cu privire la divorţ dusă în afara Parlamentului, ea şi-ar relua vechea comportare de partid catolic, ceea ce ar constitui un anacronism.

Această problemă va fi desigur prezentă în evoluţia scrutinelor pentru Quirinale. Ea nu este lipsită de un răspuns cel puţin logic, ceea ce nu este însă suficient pentru a-l face plauzibil. În ultimele săptămîni, la Roma se rosteşte tot mai des numele senatorului Giovanni Leone, avocatul care, în 1970, a fost autorul compromisului ce a permis votarea legii cu privire la divorţ. Afiliat la democraţia creştină, el a format totdeauna cabinetele de tranziţie şi se situează în marginea partidelor politice. În persoana sa, democraţia creştină ar redobîndi preşedinţia Republicii, iar celelalte partide nu au o ostilitate de principiu împotriva lui. Fără îndoială, el ar fi considerat drept un „preşedinte magistrat" deoarece trecutul său nu-l angajează în dezbaterile interne ale majorităţii. Dar, în starea actuală a lucrurilor, ar fi imprudent să se riste un pronostic ferm asupra numelui său.

Noul preşedinte al Republicii, mai mult încă decît predecesorul său, va fi investit cu o misiune pe care Constituţia nu o prevede dar pe care situaţia o reclamă : aceea de a simboliza restabilirea încrederii, a capacităţii centrului-stînga de a redobîndi controlul asupra unei crize politice şi economice foarte adînci şi care se extinde zi de zi fără să întîmpine obstacole. Este un rol psihologic pe care şeful statului îl poate juca foarte greu prin acţiuni politice concrete. Dar preşedintele Saragat îşi dăduse seama în mod clar de caracterul lui urgent şi toate intervenţiile sale publice mergeau în acest sens.

Alegerea unui asemenea om depăşeşte calculele de pondere a voturilor şi rivalităţile personale. Şi aceasta va fi adevărata miză a primelor tururi de scrutin începînd de la 9 decembrie, fără să se poată prevedea în mod sigur momentul în care toate cărţile vor fi puse pe masă.

Jacques NOBECOURT

DIE ZEIT
WOCHENZEITUNG FÜR POLITIK · WIRTSCHAFT · HANDEL UND KULTUR

HAMBURG

CONCEDIERI ÎN RUHR

INDUSTRIAŞII vest-germani ai oţelului învaţă ce este teama. Unul după altul, concernele oţelului au retras drapelele optimismului. La Dortmund ca şi la Duisburg sau Hagen, o perioadă de timp s-a încercat depăşirea impasului prin măsuri mai puţin drastice, în

PETER JANOS

ministrul afacerilor externe al R. P. Ungare

La invitația ministrului de externe al României, Corneliu Mănescu, la 20 noiembrie sosește la București, într-o vizită oficială de prietenie, Peter Janos, ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Ungare.

Peter Janos s-a născut la 28 octombrie 1910 în localitatea Alosnyek, județul Tolna, din sudul Ungariei. A învățat la Bojan și Budapesta, iar apoi și-a continuat studiile superioare teologice la Paris și Glasgow. A fost prelat, apoi mulți ani episcop reformat de Debrețin avînd, de asemenea, diverse sarcini în cadrul bisericii reformate.

După eliberarea Ungariei de sub jugul horthisto-hitlerist, Peter Janos sprijină lupta pentru refacerea și democratizarea țării, participă activ la mișcarea pentru pace din Ungaria. Din 1950 este membru al Consiliului Mondial al Păcii.

În decembrie 1956, guvernul revoluționar muncitoresc-țărănesc ungar îi încredințează sarcina de președinte al Institutului ungar pentru relații culturale cu străinătatea, funcție pe care o deține pînă în februarie 1958, cînd este numit prim-adjunct al ministrului de externe.

Timp de peste zece ani, din septembrie 1961, Peter Janos deține în cadrul guvernului ungar funcția de ministru al afacerilor externe.

În anul 1953 este ales deputat în Adunarea de Stat a țării, fiind reales la fiecare legislatură; între anii 1957—1961 face parte și din Consiliul prezidențial al republicii.

În anul 1961, Peter Janos intră în rîndurile membrilor Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. La Congresul al IX-lea al P.M.S.U., din decembrie 1966, iar apoi la Congresul al X-lea, în noiembrie 1970, este ales membru al Comitetului Central al P.M.S.U.

Ca șef al diplomației ungare, Peter Janos a luat parte la numeroase sesiuni ale Organizației Națiunilor Unite, la diferite întîlniri și conferințe internaționale.

A. P.

---

speranța că situația se va îmbunătăți dacă stocurile supranormative din comerț și cele ale clienților vor fi reduse. Un furnal al firmei Hoesch și-a încetat producția, la uzinele Krupp și Thyssen s-a trecut de la sistemul în patru schimburi la cel în trei schimburi. Dar speranța a fost înșelată.

Cel mai mare producător de oțel din Europa occidentală, oțelăriile August Thyssen au hotărît recent scurtarea zilei de lucru a celor 1 600 de muncitori din uzinele Duisburg, Oberhausen și Ruhrort și în curînd alți 275 de muncitori de la uzina Bluckhausen nu vor mai lucra decît 32 de ore. La firma Hoesch din Dortmund, conducerea uzinei a hotărît oprirea tuturor angajărilor. 1 500 de oțelari de la alte patru întreprinderi — Frații Bühler & Co, Oțelăriile Bochum, Luitpold și Röchling-Burbach — vor merge acasă luna aceasta cu un plic de salarii subțiat, după ce veniturile lor au cunoscut o scădere importantă încă de la începutul acestui an, suspendîndu-se orele suplimentare.

Producția actuală de oțel se află cu 10 la sută sub producția anului trecut, iar în luna august cifrele au înregistrat o scădere de 12,4 la sută față de august 1970. Industriașii vest-germani sînt de părere că producția va scădea, în loc de 10 la sută, chiar cu 20 la sută sub nivelul anului trecut.

La uzinele Krupp și Klöckner, lucrurile nu s-au oprit doar la scurtarea zilei de muncă; au apărut și primele concedieri. Firma Krupp a anunțat pentru sfîrșitul anului concedierea a 430 de muncitori mai în vîrstă, urmînd ca ei să fie apoi pensionați înainte de termen. La sfîrșitul lunii martie, alți 250 de muncitori vor avea aceeași soartă. La oțelăria Georgsmarie din Osnabrück, a firmei Klöckner, lucrează cu orar redus 1 500 de muncitori, iar la oțelăria Hagen-Haspe — 564 de muncitori. După concedierile ce au și fost anunțate, firma Klöckner se va afla cu exact un om deasupra cifrei admise de Oficiul muncii și calificată drept „concediere în masă".

O ieșire din acest impas prin metoda exportului supralicitat, metodă folosită cu succes în 1966—67, nu mai este posibilă. În primele cinci luni, desfacerea în exterior a crescut cu 8 la sută, dar veniturile numai cu 1 la sută. Exportul nu mai este rentabil fiindcă prețurile au scăzut cu 7 la sută.

Concernele oțelului din R.F. a Germaniei se tem acum de o stagnare a consumului. Greutățile actuale rezultă în principal din desfacerea tot mai scăzută a anumitor tipuri de oțeluri din pricina înrăutățirii conjuncturii în domeniul construcțiilor. Astăzi nu există nici o întreprindere din industria oțelului care să nu lucreze în pierdere.

Wolfgang Müller-HAESELER

HAGEN

Ripostînd ofensivei patronale, muncitorii cer asigurarea locurilor de muncă

POȘTA REDACȚIEI

RETRAGEREA DIN A.E.L.S.

Ion Ursu, Bacău. 1. Prin intrarea în Piața comună, Marea Britanie va trebui să se retragă din Asociația Europeană a Liberului Schimb (A.E.L.S.). La o recentă reuniune ministerială a organizației, desfășurată la Geneva, Geoffrey Rippon, negociatorul britanic pentru intrarea în Piața comună, a anunțat că retragerea efectivă din A.E.L.S. va avea loc la 31 decembrie 1972, în ajunul intrării formale în C.E.E. 2. Infructuoasa lansare a rachetei „Europa II" a fost a unsprezecea încercare de acest fel întreprinsă de state vest-europene : în cele zece lansări anterioare, soldate toate cu eșecuri, a fost folosită racheta „Europa I". Următoarea încercare a actualei rachete va avea loc, probabil, în aprilie 1972. Dar insuccesul din 5 noiembrie poate produce schimbări în programul inițial. 3. Vă recomandăm consultarea nr. 45, în care am scris despre alegerile recente din Elveția, la care au participat pentru prima oară femeile (aproximativ un milion opt sute de mii).

O. Nicușor, Arad. 1. Iată lista primelor zece societăți industriale franceze, publicată de revista „Entreprise" : Saint-Gobain Pont-à-Mousson (industrie chimică), Rhone-Poulenc S.A. (industrie chimică), Société Française des Pétroles, Elf Erap (petrol și carburanți), Péchiney (industria metalelor neferoase), Peugeot (automobile), Citroen S.A. (automobile), Wendel Sidelor (industrie metalurgică), Compagnie Générale d'Electricité, Denain Nord-Est Longwy S.A. (industrie metalurgică). 2. Insula Paștelui aparține statului chilian. În general, situația se prezenta așa cum afirmați dv : izolare de restul lumii, lipsa unei organizări și dezvoltări economice și sociale. Pentru a înlătura această situație, statul chilian are în vedere o serie de acțiuni prin care locuitorii („pascuenses") să se integreze vieții naționale chiliene și să participe activ la dezvoltarea insulei (ridicarea nivelului de educație, construirea de locuințe, asistența medicală etc.). Toate acțiunile sînt organizate și conduse de Comisia Națională pentru Dezvoltarea Insulei Paștelui. 3. Vizita pe care guvernatorul orașului Tokio, Ryokichi Minobe, a întreprins-o în R.P.D. Coreeană a fost urmată de o vizită în R.P.Chineză.

I. Preda, București. Volumul „Anul 2 000", de Herman Kahn, — volum care, potrivit autorului, „dă viziunea cea mai probabilă a ceea ce va fi lumea noastră după o generație" — a apărut în anul 1967 și a cunoscut într-adevăr un mare succes. Dar, de fapt, după numai patru ani, viziunea propusă de autor pare să se îndepărteze mereu mai mult de realitate. De altfel, studiul e fundamentat numai pe cercetări asupra mediului american și, mai precis, asupra unei anumite pături a populației, fără a avea în vedere oamenii de culoare, indienii, ignorînd mișcările protestatare, evoluția unor evenimente care stau de ani întregi în atenția lumii, cum ar fi războiul din Vietnam etc.

PREMIILE NOBEL 1971

Aftenie Bostan, Tulcea ; Ion Crișu, Tîrgoviște. Despre atribuirea Premiului Nobel pentru pace pe acest an am scris în nr. 44. Publicăm mai jos cîteva informații despre ceilalți premiați Doctorului **Earl Wilbur Sutherland** (S.U.A.) i-a fost atribuit Premiul Nobel pentru medicină. Sutherland s-a născut la 19 noiembrie 1915 la Burlingame (Kansas). A lucrat ca farmacolog și biochimist la Universitatea din Washington, apoi la cea din Cleveland. Din 1963 este profesor de fiziologie la Universitatea Vanderbilt, din Nashville. Cea mai mare parte a lucrărilor sale e consacrată cercetărilor asupra metabolismului glucozei, acțiunii hormonilor și mai ales asupra „A.M.P.-ului ciclic". Această din urmă descoperire s-a dovedit de mare importanță pentru medicină deoarece apare în funcțiunile tuturor celulelor specializate și este una din moleculele-cheie ale reacțiilor biologice. **Simon Kuznets** (S.U.A.) a primit Premiul Nobel pentru științe economice. S-a născut în 1901 și, la 25 de ani, se face cunoscut cu o teză asupra fluctuațiilor ciclice. A publicat mai multe volume : „Venitul național și formarea capitalului", „Circulația mărfurilor și formarea de capital", „Creșterea economică a națiunilor" etc. Actualmente Simon Kuznets este profesor la Universitatea Harvard. Premiul Nobel pentru literatură a fost atribuit poetului chilian **Pablo Neruda** (67 de ani), ambasador al țării sale la Paris. Neruda și-a publicat primul volum de versuri în 1921. Din numeroasele opere care au urmat, amintim cîteva: „Reședința pe pămînt", „Canto general", „Ode elementare", „O sută de sonete de dragoste", „Pietrele din Chile" „Cîntece de vitejie". Despre poezia sa, profund umanistă, cu ample rezonanțe social-filozofice, Neruda spunea : „sentimentul care domină toate cărțile mele este cel al pluralității omului". Pablo Neruda este membru al Partidului Comunist din Chile. Premiul Nobel pentru fizică a fost atribuit lui **Dennis Gabor** (Marea Britanie). Născut la Budapesta în 1900, Gabor a studiat în Ungaria și Germania, iar în 1933 s-a stabilit în Anglia. Lucrează la Imperial College for Science and Technology din Londra, începînd din 1949. Cercetările sale s-au îndreptat în special asupra oscilografelor cu raze catodice, mașinilor cu lentile magnetice etc. Invenția cea mai de seamă a lui Dennis Gabor este holografia (1948), care a dobîndit o mare importanță după descoperirea laserului. Holografia este o metodă de înregistrare a informației pe un suport general fotografic. Lui **Gerhard Herzberg** (Canada) i-a fost atribuit Premiul Nobel pentru chimie. Născut în 1904 la Hamburg, Herzberg s-a stabilit în S.U.A. (Chicago), iar apoi în Canada. Din 1948 lucrează la „National Research Council" din Ottawa. S-a preocupat în special de structura a numeroase molecule poliatomice, a identificat un număr de molecule în atmosfera altor planete și în spațiul cosmic etc. Lucrările lui Herzberg pornesc de la ideea că moleculele și atomii excitați emit raze caracteristice structurii lor, prin urmare o aplicare a fizicii în studiile chimice.

Earl W. Sutherland

Simon Kuznets

Pablo Neruda

Dennis Gabor

Gerhard Herzberg

IMPORTANT!

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru anul 1972.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitate în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	104 lei
— pe șase luni	52 „
— pe trei luni	26 „

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R, factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

POȘTA REDACȚIEI

ACCIDENTUL LUI „MARINER 9"

Gh. Bădescu, Craiova. 1. Recentul accident al sondei spațiale „Mariner 9" nu a fost pe deplin clarificat. După cum se știe, nava a început să se învîrtească în jurul axei sale, pierzîndu-și punctul de reper — steaua Canopus. Au existat mai multe supoziții : „Mariner 9" a fost lovit în drumul său de un micrometeorit ; un praf cosmic strălucitor a deviat atenția „captatorului optic", care a părăsit în acest fel orientarea după steaua Canopus. În cele din urmă, poziția normală a sondei spațiale a fost restabilită. Demnă de subliniat este existența unor precedente : aproximativ în aceeași zonă (în jur de 210 milioane kilometri depărtare de Soare), în apropierea planetei Marte, mai multe sonde spațiale anterioare au suferit tulburări în bunul mers al mecanismelor, bombardament de particule cosmice („Mariner 7", spre exemplu, și-a încetat în această zonă, pentru un timp, emisiunile radio) etc. Experții în astronomie nu s-au pronunțat încă asupra fenomenului, a cărui natură este greu de definit. 2. Procesul celor doi „frați de la Soledad" rămași în viață, John Clutchette și Fleeta Drumgo, de 27 și respectiv 28 de ani (despre al treilea, George Jackson, ucis la 21 august, revista noastră a scris în nr. 37), a început la 3 noiembrie la San Francisco. Ei sînt acuzați de a fi ucis, în 1970, un gardian de la închisoarea Soledad.

M A Y A

Nicolae Sandu, Brașov. Chiar dacă civilizația maya a dispărut cu foarte mult timp în urmă, urmașii făuritorilor acestei culturi, încă necunoscute în întregime, mai trăiesc în unele regiuni din Mexic și Guatemala, în general departe de civilizația de astăzi. Contactele cu restul lumii sînt extrem de reduse și limitate la mai puțin decît strictul necesar : vînzarea unor produse (de regulă porumb), în schimbul unor lămpi cu kerosen etc. Zonele locuite de maya sînt greu accesibile, aflate între munți sau pe culmile munților și în regiuni mlăștinoase. Vorbesc încă limba maya și cunosc foarte puțin spaniola. Într-unul din ultimele sale numere, revista „Planète" a publicat însemnările unui călător care a străbătut regiunile mexicane locuite de mayași, din care extragem unele date solicitate de dv. Trăiesc în comunități foarte structurate, cu o economie închisă, bazată în special pe cultura porumbului. Guvernul mexican este reprezentat în satele maya prin adunarea Cabildo (un fel de primărie). Au dreptul la vot, pe care îl exercită, dar sînt neștiutori de carte. Trăind în zone multă vreme inaccesibile autorităților spaniole și apoi mexicane, și-au adaptat religia proprie la cea catolică, obținînd un amestec de credință care surprinde pe antropologi. Șamanii (vracii) se află în mare stimă și sînt chemați la căpătîiul oricărui bolnav. (Bolile sînt socotite urmarea pierderii unei părți din suflet, acesta fiind format din 13 fragmente). Se bea extrem de mult rom, la toate ceremoniile, cu toate prilejurile, inclusiv boală sau ceremonii funerare. Există în Mexic un institut național care grupează antropologi, sociologi, medici și ingineri și care se ocupă de locuitorii maya : sînt învățați să cultive pămîntul cu un randament mai mare, sînt alfabetizați, sînt îndrumați să apeleze la medic în cazuri de boală. Rezultatele obținute de acest institut nu par încă satisfăcătoare.

Marin Răceanu, Caransebeș. 1. La exploatarea zăcămintelor de aur, diamante și uraniu din Republica Sud-Africană participă și firme străine. În ceea ce privește retribuirea muncitorilor, există, evident, discriminări între lucrătorii albi și negri, aceștia din urmă primind, pentru o muncă de multe ori mai dificilă, un salariu cu mult mai mic. Citiți articolul despre apartheid publicat în numărul de față. 2. Groenlanda aparține Danemarcei. Suprafața : 2 176 000 kmp, din care 341 700 kmp neacoperiți de ghețuri. Numărul locuitorilor se apropie de 40 000. Activitățile umane se concentrează de-a lungul coastei, pe o suprafață de aproximativ 88 000 kmp. Locuitorii trăiesc în special din pescuit și vînătoare. Există zăcăminte de cupru, grafit, plumb și uraniu în insula Disko (aflată în nord-estul Groenlandei) și pe coasta de est, dar exploatarea e foarte redusă. Problemele Groenlandei sînt rezolvate de Departamentul Groenlandei, aflat la Copenhaga, al cărui director depinde direct de premierul danez. 3. Insulele Feroe aparțin tot Danemarcei.

Vasile Suciu, com. Jariștea, jud. Vrancea. Vă sugerăm consultarea nr. 45 din acest an și 42 din 1970 ale revistei noastre.

Laur Preda, București. Am primit scrisoarea dv. Vă mulțumim pentru aprecieri.

EXPLOZIA DE LA TURNUL POȘTEI LONDONEZE

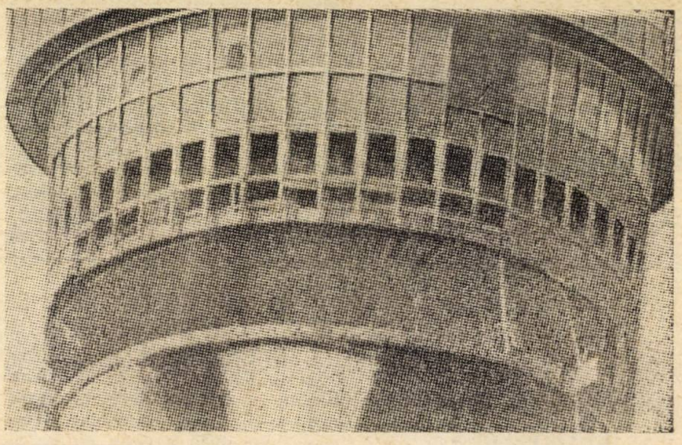

Radu Valură, București. Din cele două explozii înregistrate la Londra la 31 octombrie și 1 noiembrie — una la o cazarmă a lui „Royal Tank Regiment", cealaltă la Turnul Poștei — aceasta din urmă a fost de departe cea mai gravă. Turnul Poștei (**în fotografie**) are forma unui far și adăpostește unul din cele mai moderne complexe de telecomunicații. A fost inaugurat în anul 1966, dispune de un restaurant și atrage o mulțime de vizitatori în fiecare an. Bomba a explodat la etajul 31 al imobilului, provocînd o uriașă gaură. Și etajele treizeci și doi și treizeci și trei au suferit stricăciuni serioase. Restaurantul panoramic și barurile, aflate mai sus, nu au avut de suferit. Poliția presupune că autorii ar fi membri ai organizației ilegale nord-irlandeze I.R.A. deoarece, cu trei ore înaintea exploziei, „The British Press Associated" a primit un telefon anonim prin care un bărbat cu accent irlandez, pretinzînd că aparține organizației, a anunțat plasarea unei bombe cu explozie întîrziată într-una din încăperile Turnului Poștei.

„LUMEA" PENTRU COLECȚIE

Cititorii care doresc să cumpere colecții ale revistei „Lumea" sau să-și completeze colecțiile se pot adresa lui: **T. Ceaușu, bdul Eroilor 15, sc. A, ap. 1, tel. 15.62.21, București ; Maria Jitaru, str. Spătar Milescu nr. 31, București, sector 3 ; Petru Moisa, str. Hărmanului, bloc 30 bis, ap. 4, Brașov ; Iosif Sofronie, str. Mînăstirea Putna, nr. 13, București, sector 8 ; Iosif Găvruția, str. Narciselor nr. 5, Beiuș, jud. Bihor ; Mihail Radovici, sos. Grozăvești nr. 24 București, sector 7 : C. Iacob, str. Maior Zenovie nr. 9, București, sector 4, telefon 21.45.44; B. Arianu, str Spătarului nr. 40, București ; Teodor Beldean, str. Albac, bloc 9, scara II, etaj IV, ap. 37, Cluj.**

LUMEA săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România
REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU
Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17.60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197
Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții
Abonamentele pentru străinătate : prin I.C.E. „Libri", Calea Victoriei nr. 126, căsuța poștală 134—135. Telex 225
C. P. C. S

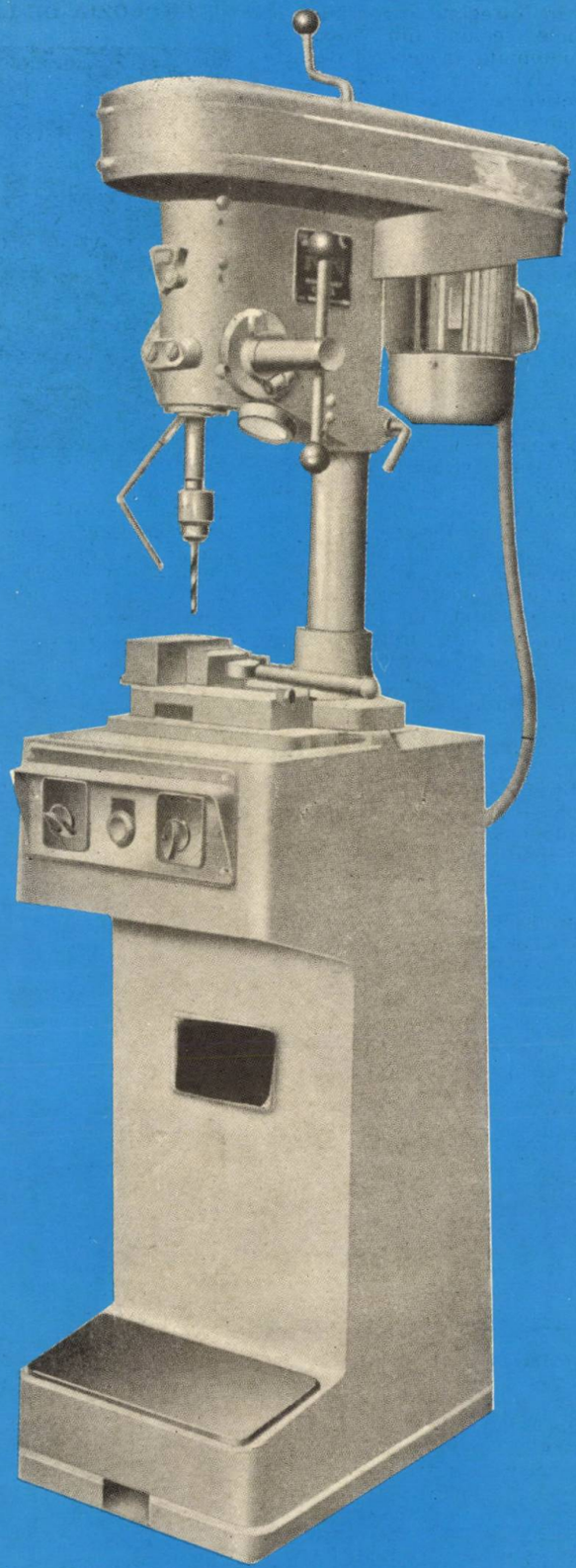

Mașini-unelte cu performanțe tehnice ridicate!

ÎNTREPRINDEREA MECANICĂ SUCEAVA

produce:

● Mașini-unelte destinate operațiunilor de găurire, ascuțit burghie și curbat țevi ● Mașina de găurit C 12,5 ● Mașina de găurit G 13 ● Polizor cu diametru de 500 mm à Polizor trifazic cu o piatră de 1,7 kW ● Foarfeci de tăiat oțel beton ● Mașini dc roluit și bordurat tablă.

Doriţi pantofi cu tăietură impecabilă, cizmuliţe elegante şi comode, sandale asortate culorilor verii?

Alegeţi-le dintre produsele fabricilor

CLUJANA, ARDELEANA şi SPORT
CENTRALA INDUSTRIALĂ
DE PIELĂRIE CLUJ

Piaţa 1 MAI nr. 4-5

LUMEA

CABINETUL DE PARTID
SIBIU

Nr. 48 25 noiembrie 1971

SUB SEMNUL PRIETENIEI ŞI COOPERĂRII FRĂŢEŞTI

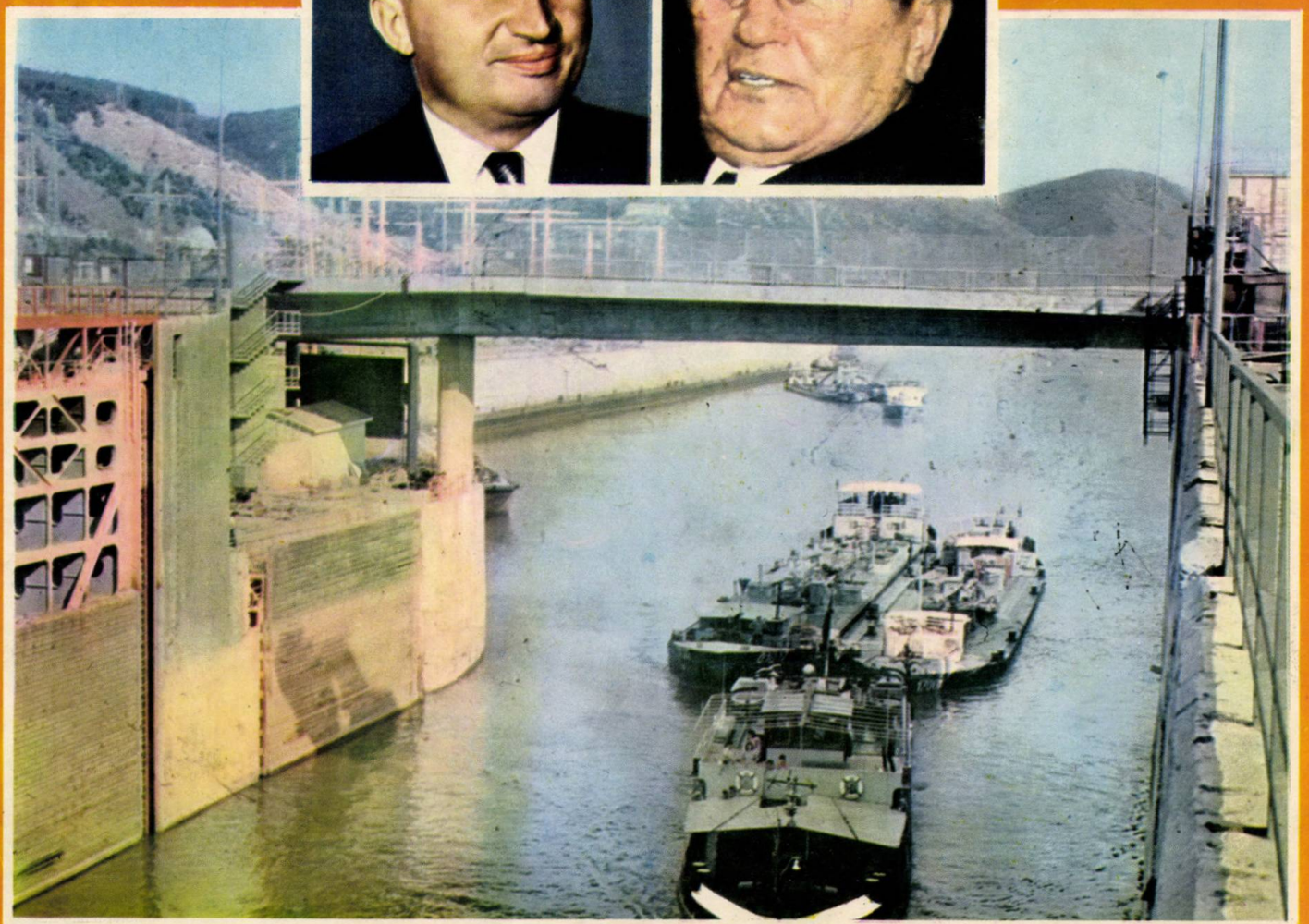

Combinatul siderurgic de la Zenița

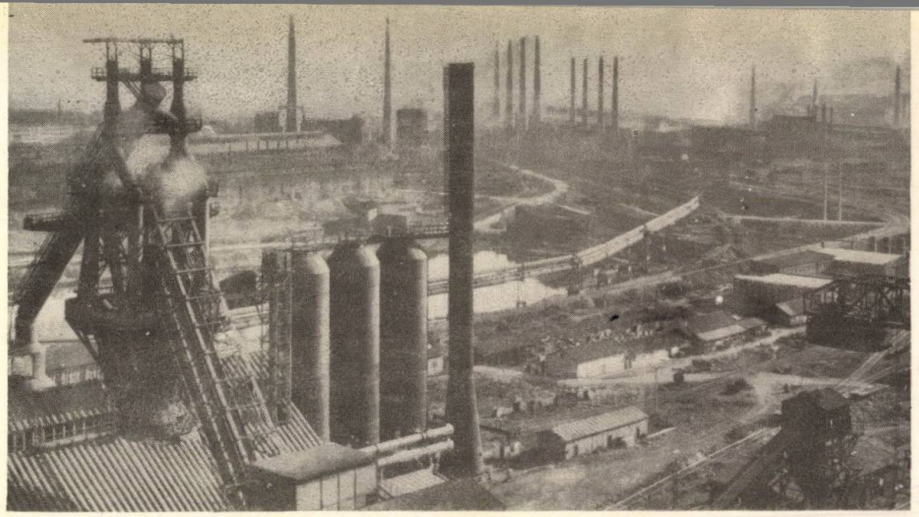

Portul Rjeka, principalul centru al industriei navale

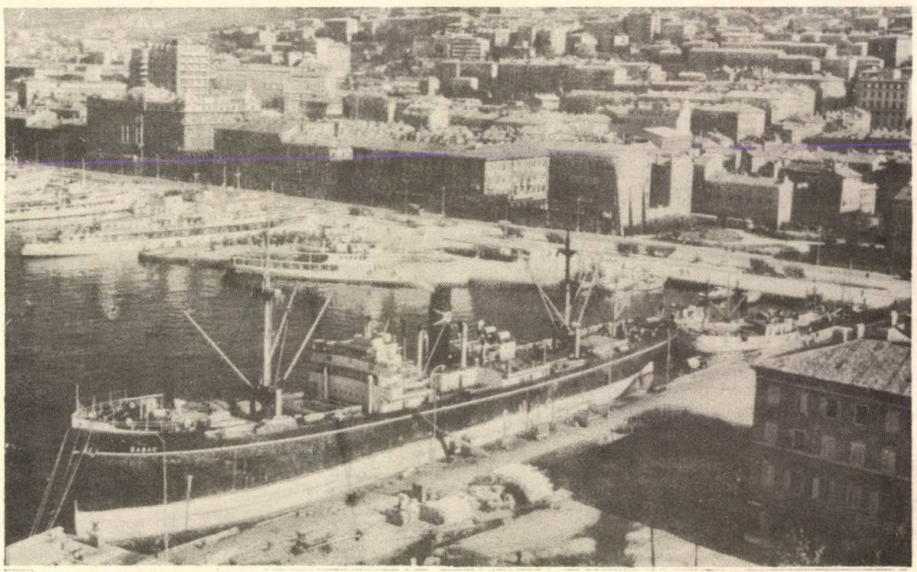

IMAGINI DIN R. S. F. IUGOSLAVIA

În hala uzinei de automobile „Crvena Zastava“ din Kragujevat

Un nou oraș pe harta țării : localitatea minieră Vares

LUMEA

Nr. 48 (422) 25 noiembrie 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

ÎNSCRIINDU-SE în practica, devenită tradițională, a întîlnirilor și convorbirilor dintre conducătorii români și iugoslavi, vizita făcută de tovarășul Iosip Broz Tito, primit cu deosebită căldură pe pămîntul României, este o nouă expresie a relațiilor de strînsă prietenie și colaborare multilaterală între partidele, statele și popoarele noastre, relații care constituie totodată o contribuție pozitivă la promovarea cauzei unității și coeziunii țărilor socialiste, la întărirea forțelor mondiale progresiste și a păcii în întreaga lume (pag. 2).

ÎN ZILELE NOASTRE, cînd în arsenalele multor state s-au acumulat în proporții uriașe numeroase mijloace de distrugere în masă, a căror perfecționare continuă este favorizată de revoluția tehnico-științifică contemporană, popoarele întregii lumi resimt mai acut ca oricînd nu numai necesitatea de a împiedica declanșarea unor noi războaie, ci și de a lichida înseși mijloacele materiale pentru ducerea războaielor, acționînd cu fermitate în vederea înfăptuirii dezarmării generale (pag. 14).

TEMĂ aparent minoră dar cu profunde implicații politice și social-economice, problemele fiscale au dominat dezbaterile recentului congres extraordinar al social-democraților vest-germani. Cea mai importantă hotărîre a congresului—majorarea cotei maxime a impozitului pe venit — marchează un succes al forțelor de stînga din cadrul partidului, care urmăresc să introducă un echilibru fiscal mai echitabil și să faciliteze astfel finanțarea reformelor sociale preconizate de cabinetul Brandt (pag. 16).

DUPĂ DOUĂ DECENII de spectaculoasă expansiune, economia Japoniei înfruntă o serie de dificultăți, agravate de seismele monetare occidentale și de recentele măsuri protecționiste adoptate de Administrația S.U.A. împotriva pătrunderii produselor „made in Japan" pe piața americană. La contenciosul dilemelor economice se adaugă „criza de încredere" intervenită în problemele de politică externă între guvern și opinia publică niponă, care reproșează cabinetului Sato alinierea la linia Washingtonului și îndeosebi atitudinea lipsită de realism față de Republica Populară Chineză (pag. 20).

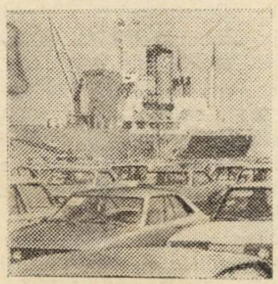

VIZITA TOVARĂȘULUI IOSIP BROZ TITO ÎN ROMÂNIA. 2—4

ROMÂNIA — PREZENȚE, CONTACTE, OPINII. 5-8

- Relații de colaborare româno-ungare
- Convorbiri și declarații
— Ion Pățan, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri
— W.O. Campbell Adamson, directorul general al Confederației industriilor britanice
— Vasile Răuță, adjunct al ministrului comerțului exterior
— Sidney Van der Bergh, președintele Camerei Centrale Olandeze pentru promovarea comerțului

PE FIRUL EVENIMENTELOR

New York, problemele dezarmării în dezbaterea sesiunii O.N.U. Constantin Traian. 9
Pekin. Vizita premierului Fam Van Dong. 10
Montevideo. „Indecișii" vor decide. Anca Voican. 11
Copenhaga. Preocupările noului guvern. Ștefan Nicolae. 12

DIN SURSE. 13

SINTEZE

Dezarmarea — deziderat fundamental al popoarelor. Ilie Olteanu. 14

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Bonn. Social-democrația în fața unor noi exigențe. Radu Pascal. 16
Dilemele „miracolului japonez". Radu Budeanu. 20

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Directivele dezvoltării socialiste continue a R.P. Polone. 18
27 de ani de la eliberarea Albaniei. Ing. Gheorghe Colț. 19

REALITĂȚI ALE SOCIETĂȚII CAPITALISTE

A fi negru în Africa de Sud (II). Rodica Georgescu. 22

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

Obiective actuale ale comuniștilor britanici

ÎNSEMNĂRILE UNUI ECONOMIST. 26

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Hoc Tap, Le Monde Diplomatique, Die Zeit, L'Express

PROFIL

Knud-Borge Andersen, ministrul afacerilor externe al Danemarcei. 30

POȘTA REDACȚIEI 31—32

Pe coperta revistei : Imagine de la Porțile de Fier

SUB SEMNUL PRIETENIEI ȘI COLABORĂRII FRĂȚEȘTI

De la trimisul nostru special la Timișoara

Animația deosebită, atmosfera caldă, entuziastă, oglindind sentimentele întregului nostru popor, expresie a relațiilor frățești dintre cele două partide, țări și popoare, bucuria de a saluta pe conducătorii României și pe cei ai Iugoslaviei socialiste prietene, de a fi martori la o nouă și importantă etapă în adîncirea prieteniei și colaborării româno-iugoslave — iată ceea ce mi se pare că a caracterizat momentele dinaintea sosirii la Timișoara a președintelui Tito.

Marile artere de circulație ale orașului au fost împodobite cu drapelele celor două țări, cu pancarte înscriind urări, în limbile română și sîrbo-croată, adresate prieteniei frățești și colaborării rodnice dintre România și Iugoslavia, cu portrete ale președinților Tito și Ceaușescu.

23 noiembrie 1971. Ora 12. Trenul prezidențial în care călătoresc Iosip Broz Tito și ceilalți membri ai delegației iugoslave, sosește în gara Timișoara-nord, împodobită festiv cu ghirlande de brad, steaguri, pe al cărei frontispiciu urarea „Bine ați venit dragi oaspeți!" este înscrisă în limbile celor două țări. În întîmpinarea înalților oaspeți iugoslavi au venit tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, ceilalți membri ai delegației române, reprezentanți ai organelor județene de partid și de stat, cît și ai Consiliului oamenilor muncii de naționalitate sîrbă din județul Timiș. Cei doi președinți își strîng prietenește mîinile și se îmbrățișează călduros. Un grup de pionieri oferă buchete de flori. Garda militară aliniată pe peron prezintă onorul. După intonarea imnurilor de stat ale celor două țări, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito trec în revistă garda de onoare. În fața gării, ca și pe tot traseul străbătut de coloana oficială, mii de timișoreni și de locuitori din comunele învecinate, români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități, purtînd în mîini steguleție și buchete de flori, mîndri că orașul lor este din nou gazda ospitalieră a întîlnirii dintre reprezentanții celor două țări, ovaționează puternic, aclamă prietenia dintre poporul român și popoarele Iugoslaviei, conducătorii celor două partide și state. Se scandează „Ceaușescu — Tito".

Această atmosferă de caldă și entuziastă manifestare a stimei și prieteniei pentru înalții soli ai poporului iugoslav — exprimînd convingerea că întîlnirea, convorbirile la nivel înalt româno-iugoslave vor reprezenta o nouă și importantă contribuție la adîncirea colaborării pe multiple planuri între cele două partide, țări și popoare, în interesul reciproc al cauzei colaborării internaționale, păcii și socialismului — a caracterizat întreaga perioadă a vizitei.

În același timp, cea de-a noua întîlnire Ceaușescu—Tito a trezit un interes deosebit și în rîndurile corespondenților de presă străini acreditați în România, cît și ale altor publicații de peste hotare care au trimis reprezentanți speciali pentru a urmări la fața locului desfășurarea vizitei președintelui Tito.

În prima zi a vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a oferit un dineu în onoarea tovarășului Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. Au participat tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Emil Drăgănescu, Mihai Telescu, Corneliu Mănescu, Vasile Vlad, Vasile Șandru, ambasadorul României la Belgrad, și alte persoane oficiale române. Au luat parte tovarășii Gemal Biedici, Dragoslav Markovici, Stane Dolanț, Mirko Tepavaț, Dușan Gligorievici, Iso Njegovan, ambasadorul Iugoslaviei la București, și alte persoane oficiale iugoslave.

În timpul dineului, care s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au rostit toasturi.

Salutînd încă o dată, în mod cordial, pe președintele Tito și pe toți ceilalți membri ai delegației iugoslave, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat cu acest prilej : **„Este de înțeles că fiind țări socialiste, vecine, țări interesate în realizarea în lume a unor relații de colaborare între toate statele, să ne ocupăm atît de dezvoltarea relațiilor dintre noi, cît și de problemele vieții internaționale. Trebuie să spun că partidul nostru și guvernul Republicii Socialiste România dau o înaltă apreciere relațiilor în continuă dezvoltare dintre România și Iugoslavia, dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia".** Referindu-se la bunele relații de colaborare existente între cele două țări, președintele statului român a specificat : **„Consider că în continuare cooperarea româno-iugoslavă are o perspectivă foarte bună și, fără îndoială, că întîlnirea și convorbirile din aceste zile vor pune baza unor noi colaborări și cooperări în diferite domenii de activitate".**

Mulțumind pentru toastul prietenesc rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru căldura cu care solii iugoslaviei au fost întîmpinați, președintele Iosip Broz Tito a arătat, la rîndul său : **„S-a dovedit că aceste întîlniri între conducătorii țărilor noastre vecine contribuie foarte mult la înțelegerea reciprocă. Colaborarea noastră, relațiile noastre nu înseamnă coexistență în sensul vechi al cuvîntului, ci exprimă o prietenie între cele două țări, o colaborare care este concretizată în obiective uriașe, așa cum este, de pildă, hidrocentrala de la Porțile de Fier. Iugoslavia și România sînt două țări vecine care demonstrează cum pot fi promovate relațiile de bună vecinătate ; sînt două țări care se pot înțelege, neavînd între ele nici un fel de dificultăți care să nu poată fi înlăturate prin înțelegere reciprocă și care pot găsi în continuare noi forme de colaborare"**, a subliniat conducătorul iugoslav.

Tot marți, la sediul Comitetului județean Timiș al P.C.R., au început convorbirile oficiale între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și tovarășul Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia.

În cadrul convorbirilor, care s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie, cordialitate, deplină înțelegere și încredere reciprocă, cei doi conducători de partid și de stat au făcut o trecere în revistă a relațiilor de prietenie și colaborare, în continuă dezvoltare, dintre cele două țări. Au fost abordate, de asemenea, probleme actuale ale vieții internaționale. Cele două părți au subliniat cu deosebită satisfacție evoluția pozitivă a relațiilor de strînsă prietenie și colaborare tovărășească dintre partidele, statele și popoarele noastre, exprimîndu-și hotărîrea de a adînci conlucrarea rodnică în domeniul politic, economic, tehnico-științific, cultural, în folosul ambelor popoare, al cauzei socialismului și păcii.

Convorbirile oficiale româno-iugoslave s-au încheiat miercuri, 24 noiembrie.

Dumitru CONSTANTIN

O NOUĂ ȘI IMPORTANTĂ CONTRIBUȚIE LA DEZVOLTAREA CONTINUĂ A RELAȚIILOR ROMÂNO — IUGOSLAVE

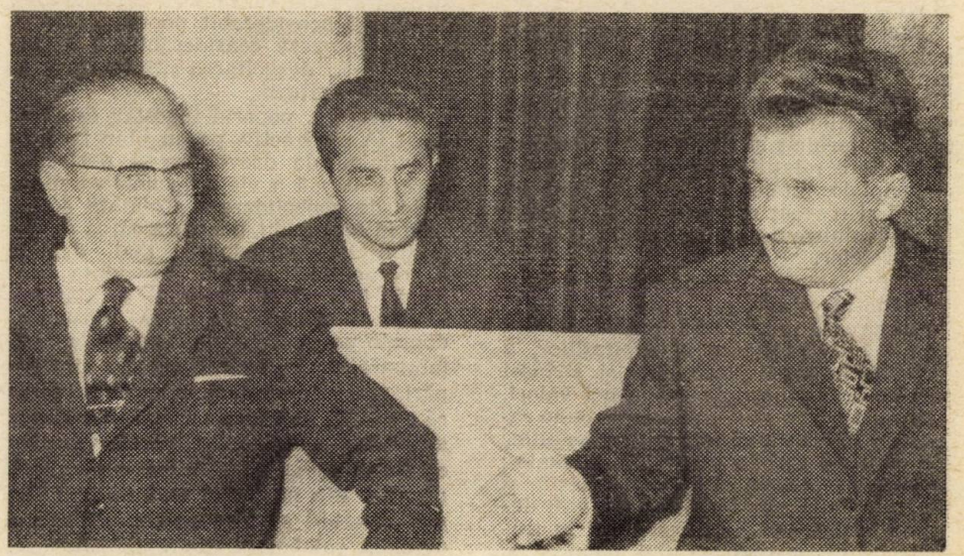

Vizitele reciproce, consultările între conducătorii de partid și de stat ai României și Iugoslaviei au devenit acte politice curente, expresia unei practici statornice și fructuoase în relațiile dintre cele două state socialiste vecine. Intrate în tradiția legăturilor de prietenie și colaborare româno-iugoslave — legături cu adînci rădăcini în trecutul istoric — mărturie, în același timp, a dorinței și hotărîrii ambelor părți de a da mereu noi dimensiuni acestor legături, asemenea vizite și convorbiri aduc, de fiecare dată, o contribuție esențială la dezvoltarea și consolidarea relațiilor multilaterale dintre România și Iugoslavia, stabilind noi jaloane pe drumul cooperării frățești dintre partidele, statele și popoarele noastre. **„Practica întîlnirilor frecvente dintre Tito și Ceaușescu a devenit o tradiție frumoasă, cultivată cu grijă, în relațiile iugoslavo-române** — sublinia în aceste zile ziarul iugoslav «Borba». **Temele discutate au fost diverse, însă întotdeauna importante pentru interesele ambelor țări... Spiritul înțelegerii reciproce, stima deosebită, sinceritatea și atitudinea deschisă în schimbul de păreri și consultări au devenit principala caracteristică a acestor întîlniri. Fără îndoială că și actuala întîlnire Tito—Ceaușescu se va caracteriza prin asemenea trăsături".**

Pe acest făgaș pozitiv, de largă perspectivă, se înscrie și actuala vizită în țara noastră a tovarășului Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, ca răspuns la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Așteptată cu sentimente de caldă prietenie și ospitalitate de către poporul român, această întîlnire, a noua, între cei doi președinți — prilejuind examinarea de către reprezentanții cei mai autorizați ai celor două partide și state a unei arii largi de teme de interes reciproc, precum și a principalelor probleme ale vieții internaționale, reflectînd profunzimea și dinamismul legăturilor dintre țările noastre, amploarea colaborării lor pe arena internațională — are, fără îndoială, o semnificație majoră în consolidarea continuă a prieteniei româno-iugoslave. **„Vizita președintelui Tito**, releva pe bună dreptate un comentariu recent al agenției «Taniug», **reprezintă prin sine însăși o manifestare importantă a nivelului înalt atins în relațiile dintre Iugoslavia și România, o manifestare a prieteniei, înțelegerii reciproce și a colaborării concrete largi".**

Conlucrarea fructuoasă dintre România și Iugoslavia își găsește un puternic suport și concretizare în dinamismul schimburilor reciproce pe plan economic, tehnico-științific, cultural, schimburi care au atins un nivel fără precedent, au dobîndit un conținut tot mai profund, mai diversificat. Stau mărturie rezultatele importante înregistrate în dezvoltarea și diversificarea colaborării economice și tehnice în direcții din cele mai importante ale progresului științific și tehnic contemporan : construcția de mașini, industria electrotehnică, chimică, petrolieră etc., bilanțul bogat al zecilor de noi acorduri pe termen lung și mediu privind cooperarea în producție și livrările de mărfuri, aprovizionarea reciprocă cu unele materii prime, cooperarea în domeniul transporturilor, poștei și telecomunicațiilor, creșterea accelerată a schimburilor comerciale. Și este semnificativ că anul trecut volumul acestor schimburi se dublase în raport cu cel existent în 1965. Pînă la sfîrșitul anului în curs, schimburile comerciale vor crește cu 45 la sută față de 1970, pentru ca în 1972 să fie prevăzută o creștere a lor cu încă 50 la sută. S-a îmbunătățit, în același timp, structura acestor schimburi, participarea mașinilor și utilajelor la schimburile totale crescînd de la 18 la sută în 1970, la 25 la sută în 1971, cu perspectiva de a atinge, în 1972, o pondere de 35 la sută. Evident, creșterea nu epuizează toate posibilitățile existente (acordul comercial pe 1971—1975 prevede aproximativ o dublare a schimburilor comerciale).

Este spre terminare hidrocentrala de la Porțile de Fier realizată prin colaborarea dintre țările noastre și cu colaborarea Uniunii Sovietice, care ne-a acordat un anumit sprijin tehnic și a livrat o parte din utilaje. Această grandioasă construcție, rod al geniului creator al celor două popoare, precum și programul pentru utilizarea complexă, în continuare, a sectorului comun al Dunării, reprezintă un model de conlucrare rodnică între țări socialiste, un model de bună vecinătate și înțelegere. Aici, la Porțile de Fier, România și Iugoslavia au oprit și învins, cu eforturi comune gigantice, cursul Dunării pentru a-l pune în serviciul colaborării și prieteniei. Rezultatele obținute reprezintă, în acest sens, o elocventă înfăptuire a principiilor de colaborare, egală în drepturi și reciproc utilă, pe baza respectării depline a suveranității și independenței fiecărei țări.

Dezvoltarea ascendentă a relațiilor economice și de colaborare tehnico-științifică româno-iugoslave înregistrează noi și noi forme de colaborare directă între centralele și întreprinderile industriale din România și organizațiile economice corespunzătoare din Iugoslavia, acțiuni comune de cercetare în domenii de mare interes pentru ambele țări. În sprijinul acestei colaborări a fost semnată recent o convenție cu privire la înființarea consorțiului bancar româno-iugoslav pentru finanțarea acțiunilor de cooperare. Un factor important în dezvoltarea conlucrării tehnico-științifice îl constituie Comisia mixtă româno-iugoslavă de colaborare tehnico-științifică, în cadrul căreia au fost convenite și au început să fie puse în aplicare un mare număr de acțiuni comune în diverse ra-

muri ale economiei naționale. Numai de la ultima sesiune a acestui organism (aprilie 1970) și pînă în prezent, s-au transmis, de o parte și de alta, circa 160 de teme din domeniile industriei constructoare de mașini,minelor, petrolului și geologiei, chimiei, construcțiilor industriale și materialelor de construcții, agriculturii, industriei alimentare.

În ultimii ani, s-au intensificat contactele și au fost inițiate forme noi de colaborare în domeniul culturii, turismului, sănătății și ocrotirii sociale, precum și în ce privește colaborarea dintre organizațiile social-politice, dintre orașe și altele. Acordurile încheiate în ce privește micul trafic de frontieră contribuie, de asemenea, la mai buna cunoaștere și înțelegere între popoarele celor două țări, la întărirea relațiilor de prietenie dintre România și Iugoslavia.

Factorul hotărîtor al intensificării colaborării româno-iugoslave îl reprezintă prietenia și solidaritatea dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia, între care s-au statornicit și cunosc o continuă dezvoltare relațiile tovărășești, profund principiale, întemeiate pe încredere, pe stimă și respect reciproc, pe baza marxism-leninismului și internaționalismului proletar.

Pe fundamentul fructuoasei colaborări româno-iugoslave, pe care viitorul îl prefigurează mereu mai trainic, cronica comună a tradițiilor și aspirațiilor, a prieteniei, bunei vecinătăți și strînsei conlucrări își apropie noi și noi valori. Dezvoltarea cu succes a acestor bune raporturi evidențiază rodnicia principiilor pe care ele sînt în mod ferm statuate : principiile respectării suveranității și independenței naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești în spiritul internaționalismului socialist.

Dinamismul procesului multilateral de dezvoltare a celor două țări oferă noi posibilități pentru extinderea și diversificarea continuă a colaborării bilaterale, pentru ridicarea ei pe o treaptă superioară. Relevînd că **„în ultimii ani, Iugoslavia și România au obținut în dezvoltarea colaborării succese mai mari decît au fost realizate în decenii întregi"**, tovarășul Iosip Broz Tito sublinia, totodată că **„trebuie perseverat pe această cale, respectiv a dezvoltării și mai mult a schimburilor reciproce, cooperării precum și colaborării pe plan internațional"**.

Intensificarea colaborării româno-iugoslave, schimbul reciproc de valori materiale și spirituale, de experiență în cele mai diverse sectoare ale construcției socialiste constituie, desigur, o reflectare a progresului remarcabil obținut de cele două țări în domeniile hotărîtoare ale activității umane, ale vastei opere de edificare a orînduirii socialiste. Este cunoscut că în perioada de mai bine de un sfert de veac de la încheierea grelelor lupte pentru eliberarea națională, împotriva cotropitorilor fasciști — lupte a căror încununare glorioasă va fi sărbătorită de Iugoslavia prietenă la 29 noiembrie — popoarele Iugoslaviei, sub conducerea Uniunii Comuniștilor, au dobîndit mari realizări în edificarea noii orînduiri, în dezvoltarea creației materiale și spirituale, în ridicarea nivelului de trai.

Într-o perioadă istoricește scurtă, Iugoslavia s-a transformat dintr-o țară agrară, slab dezvoltată, și în plus ruinată de război, într-o țară cu o industrie proprie puternică, cu un ritm înalt de industrializare. În ultimii 20 de ani (1950—1970), producția industrială a crescut de peste nouă ori. Pe harta economică a țării au apărut combinate moderne, hidrocentrale, zone miniere, șantiere navale dotate cu tehnică avansată. Cîteva cifre semnificative pot ilustra dezvoltarea economică a țării : în prezent, Iugoslavia asigură din propriile zăcăminte extracția a aproximativ 3 milioane tone de petrol, producția ei anuală de cupru electrolitic se ridică la peste 90 000 de tone. Se citează, de asemenea, — ca indice semnificativ — că, dacă în perioada antebelică, Iugoslavia avea numai 150 km de șosele, astăzi ea are 20 000 de km. Ca rezultat al industrializării accelerate, s-a schimbat structura social-economică a populației, a crescut considerabil populația de la orașe. Progrese considerabile s-au înregistrat în dezvoltarea științei, învățămîntului, culturii.

În prezent, poporul iugoslav este angajat în mod activ, pe un plan larg, în activitatea de dezvoltare și perfecționare continuă a vieții economice și sociale, de consolidare a societății socialiste în ansamblu, pentru crearea de noi posibilități participării mai depline a oamenilor muncii la viața politică internă și externă a statului. Evocînd sensul ultimelor măsuri adoptate pe plan politic, economic, administrativ, în cadrul acestor preocupări, președintele I. B. Tito arăta recent că ele **„sînt îndreptate spre consolidarea unității și a sistemului iugoslav, pentru continuitate în dezvoltarea comunității noastre. Ele ne fac și mai puternici și mai capabili să desfășurăm o largă și deschisă colaborare internațională"**.

Rodnica activitate constructivă a oamenilor muncii din Iugoslavia, succesele obținute de poporul prieten în edificarea noii orînduiri sînt urmărite cu interes și caldă simpatie de poporul român. Înalta prețuire pe care oamenii muncii din țara noastră o acordă întăririi prieteniei și colaborării multilaterale dintre România și Iugoslavia, dintre partidele și popoarele celor două țări este expresia bunelor raporturi dintre două țări socialiste vecine, raporturi cărora identitatea de țeluri fundamentale, ideologia comună marxist-leninistă le conferă capacitatea îmbogățirii lor permanente, le asigură noi și noi împliniri.

Ca state socialiste, România și Iugoslavia sînt animate de aceleași năzuințe și preocupări pentru instaurarea în lume a unei atmosfere de destindere și bună înțelegere, de largă colaborare între toate popoarele lumii. Aspirațiile comune, activitatea României și Iugoslaviei pentru întărirea păcii și securității popoarelor, pe baza afirmării dreptului fiecărui popor la o viață liberă, independentă, constituie baza trainică pentru o conlucrare și cooperare din ce în ce mai fructuoasă a celor două țări pe plan internațional.

Atît România cît și Iugoslavia militează activ, depun eforturi susținute pentru instaurarea fermă în relațiile interstatale a principiilor și normelor de bază ale dreptului internațional — respectarea independenței și suveranității naționale, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantaj reciproc. Viața însăși confirmă că aplicarea riguroasă, consecventă, a acestor principii, care se impun astăzi tot mai mult în întreaga lume, răspunzînd întru totul intereselor și cerințelor esențiale ale dezvoltării fiecărui popor, a fiecărei națiuni, creează și asigură, totodată, cadrul optim pentru dezvoltarea celor mai bune raporturi între state pe plan internațional.

România și Iugoslavia se găsesc în mod firesc pe poziții identice sau foarte apropiate în problemele esențiale care confruntă omenirea contemporană — promovarea ideilor destinderii și colaborării largi, egale în drepturi, între toate statele, indiferent de mărimea și orînduirea lor socială, înfăptuirea dezarmării generale și, în primul rînd, a celei nucleare, sprijinirea luptei eroice a poporului vietnamez și a celorlalte popoare din Indochina, stingerea tuturor focarelor de tensiune și război, lichidarea ultimelor vestigii ale colonialismului etc.

Profund interesate în statornicirea unei păci trainice pe continentul nostru, România și Iugoslavia acordă o importanță deosebită și militează neobosit pentru edificarea securității în Europa, securitate care reclamă un sistem de angajamente ferme din partea tuturor statelor, precum și de măsuri concrete de natură să ofere fiecărui stat garanții depline că este la adăpost de orice primejdie de agresiune sau de alte acte de folosire a forței sau de amenințare cu forța, și care să asigure dezvoltarea lor pașnică într-un climat de destindere, înțelegere și colaborare. Ambele țări se pronunță și militează în practică pentru dezvoltarea contactelor bi și multilaterale, în scopul organizării și desfășurării cu succes a conferinței general-europene de pace și securitate. În același context se situează și interesul vital al României și Iugoslaviei pentru transformarea regiunii Balcanilor într-o zonă de bună vecinătate și cooperare, de pace și securitate. Pornind de la această cerință, țările noastre acționează perseverent în direcția dezvoltării colaborării, prieteniei și relațiilor de bună vecinătate dintre popoarele balcanice, a extinderii colaborării economice, tehnice, științifice, culturale și a altor forme de colaborare reciproc avantajoasă, pe baza respectării principiilor și normelor de bază ale dreptului internațional.

Sînt, toate acestea, preocupări și acțiuni comune a căror examinare, înscrisă pe agenda convorbirilor între reprezentanții cei mai autorizați ai celor două state, partide și popoare, slujește atît intereselor operei de continuă înflorire a ambelor țări, cît și cauzei generale a prieteniei și unității țărilor socialiste, a păcii și înțelegerii în Europa și în lume. **„Colaborarea și prietenia dintre țările noastre, dintre noi,** sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, **au la bază atît interesele celor două popoare cît și interesele tuturor forțelor progresiste. Mergînd pe acest drum servim interesele țărilor noastre, ale păcii și socialismului"**.

Moment de majoră însemnătate pentru raporturile româno-iugoslave, actuala vizită în țara noastră a președintelui Iosip Broz Tito marchează noi trepte în dezvoltarea continuă a legăturilor de prietenie, conlucrare și cooperare frățească dintre România și Iugoslavia, dintre partidele celor două țări, dintre popoarele român și iugoslav.

Ileana NICOLAESCU

ROMÂNIA

• prezențe • contacte • opinii

18 — 24 noiembrie

„Para onde vai a Romenia"

Sub acest titlu — **„Încotro merge România"** — a apărut, la Rio de Janeiro, în limba portugheză, volumul de texte selecționate din cuvîntările și articolele secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Largul prestigiu internațional dobîndit în zilele noastre de România socialistă se împletește strîns cu înalta considerație, cu stima și respectul profund de care se bucură și peste hotarele țării conducătorul partidului și statului nostru. Contribuția deosebit de valoroasă la elaborarea politicii interne și externe a țării noastre trezește un interes legitim în lume față de puternica personalitate a celui ce conduce destinele poporului român.

Volumul a apărut în colecția „Drumul națiunilor", inițiată de prestigioasa editură braziliană „Paralelo", colecție ce urmărește să pună la îndemîna cititorilor săi informații nemijlocite despre diferite țări și popoare. Ca motto al cărții, editura a ales următoarea frază citată din volum : **„Lărgirea fără precedent a relațiilor internaționale ale României dovedește justețea politicii externe promovată de partid și guvern și constituie, în același timp, o recunoaștere a eforturilor constructive ale poporului nostru, a dorinței sale de a dezvolta buna înțelegere, prietenia și colaborarea cu toate popoarele".**

Cele zece capitole care cuprind textele selecționate din cuvîntările și articolele tovarășului Nicolae Ceaușescu, consacrate atît politicii interne cît și politicii externe a partidului și statului nostru realizează o amplă și fundamentală ilustrare a însuși titlului cărții **„Încotro merge România"** — pe calea fermă a socialismului, pe calea ce conduce spre comunism. Aceste capitole tematice, alcătuite cu spirit de sinteză și de ordonare științifică de către cunoscutul publicist brazilian, **Amilcar Alencastre,** sînt următoarele : raportul de forțe în viața internațională, coexistența pașnică între țările cu sisteme sociale diferite ; relațiile României cu celelalte țări socialiste ; România și țările în curs de dezvoltare ; normele în relațiile dintre state ; România și problemele europene ; împotriva forțelor care provoacă încordare în lume ; pentru o politică de pace și dezvoltare ; obiective pentru un viitor măreț ; România și Națiunile Unite.

Deosebit de interesante sînt primele ecouri apărute în presa braziliană imediat după apariția cărții. Astfel, **„Jornal do Brasil"** scrie că din 1950 „România a cunoscut unul din cele mai rapide ritmuri de dezvoltare", stabilind un record în Europa, iar **„O Estado de Sao Paulo"** relevă, la rîndul său, hotărîrea României „în promovarea unei politici externe independente".

Apariția la Rio de Janeiro a volumului **„Încotro merge România"**, la puțin timp după publicarea în limbi de circulație internațională și în edituri de reputație dintr-un șir de capitale ale lumii, constituie o nouă mărturie a interesului larg, manifestat în cele mai diferite regiuni ale globului, față de țara noastră, față de personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Primiri :

la tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

- **Nikolai Patolicev,** ministrul comerțului exterior al Uniunii Sovietice (18 XI)
- **Fausto Fernandez Ponte,** ziarist mexican (18 XI)
- **Hugo Rius Blein,** ziarist cubanez (19 XI)
- **Péter János,** ministrul afacerilor externe al R. P. Ungare (22 XI)
- **Hamzah Atmohandojo,** ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Indoneziei (22 XI)

la tovarășul ION GHEORGHE MAURER

- **Nicolas Rodriguez Astiazarain,** ambasadorul Republicii Cuba (18 XI)
- **Hamzah Atmohandojo,** ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Indoneziei (19 XI)

Oaspeți :

• **Sidney Van der Bergh,** președintele Camerei centrale olandeze pentru promovarea comerțului. • **Prof. Gyorgy Ostrovski,** președintele Comisiei de stat pentru energia atomică a R. P. Ungare. • **János Péter,** ministrul afacerilor externe al R.P. Ungare. • **Karakas László,** membru al C.C. al P.M.S.U., în fruntea unei delegații de activiști ai Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. • **G.V. Podelșikov,** membru al Consiliului Central al Sindicatelor din U.R.S.S., președintele Consiliului regional al sindicatelor Moscova. • **Hamdija Cemerlic,** rectorul Universității din Sarajevo, vicepreședinte al Comunității universităților din R.S.F. Iugoslavia.

ROMÂNIA

● prezențe ● contacte ● opinii

RELAȚIILE DE COLABORARE ROMÂNO-UNGARE

Aspect de la convorbirile dintre cei doi miniștri de externe

Agenda relațiilor româno-ungare a înregistrat în această săptămînă un moment semnificativ : vizita oficială în țara noastră a ministrului afacerilor externe al Republicii Populare Ungare, tovarășul János Péter. Vizita a constituit o elocventă expresie a legăturilor de prietenie care leagă cele două țări vecine și poate fi apreciată ca un nou moment în evoluția legăturilor de colaborare și cooperare, în continuă extindere, între cele două state și popoare, legate prin comunitatea de orînduire, de ideologie și obiective.

În cursul prezenței sale în România, ministrul afacerilor externe al R.P. Ungare, tovarășul János Péter, a avut o serie de contacte și întîlniri cu cei mai înalți reprezentanți ai vieții publice din țara noastră. Oaspetele a fost primit de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu și de președintele Consiliului de Miniștri, tovarășul Ion Gheorghe Maurer. În cadrul acestor convorbiri s-a trecut în revistă evoluția pozitivă a relațiilor româno-ungare, largile posibilități ce se deschid pentru amplificarea și dezvoltarea, pe multiple planuri a legăturilor între cele două state și popoare. Ministrul de externe ungar a dialogat, de asemenea, cu omologul său român, tovarășul Corneliu Mănescu. Discuțiile au abordat stadiul actual al relațiilor bilaterale precum și perspectivele favorabile de adîncire a acestor relații în contextul îmbogățirii schimburilor economice, tehnico-științifice și culturale între România și Ungaria.

După cum se știe, punînd la baza legăturilor lor principiile marxism-leninismului și internaționalismului proletar, ale independenței, suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărășești și avantajului reciproc, cooperarea și colaborarea între țările noastre a înregistrat în ultimii ani un curs ascendent. Întîlnirile dintre conducătorii de partid și de stat din cele două țări în cadrul cărora un loc deosebit de important îl ocupă întîlnirea între tovarășul Nicolae Ceaușescu și Janos Kadar, la Budapesta în mai 1967, au marcat dorința comună de a se depune eforturi susținute pentru continua adîncire și lărgire a relațiilor româno-ungare. Subliniind importanța contactelor între factorii de răspundere ai celor două țări în dezvoltarea relațiilor de prietenie româno-ungare, tovarășul Corneliu Mănescu aprecia în toastul ținut cu ocazia dejunului oferit tovarășului János Péter, rolul pozitiv și utilitatea pe care le-au avut contactele și schimburile de vederi între alți conducători de partid și de stat din cele două țări, acestea contribuind la o mai bună cunoaștere, la asigurarea unei evoluții mereu ascendente a relațiilor dintre țările noastre vecine și prietene. Referindu-se la prietenia tradițională dintre cele două popoare, vorbitorul a arătat că, în decursul istoriei, pentru aceasta au militat cei mai luminați și clarvăzători reprezentanți ai celor două națiuni.

Referindu-se la evoluția legăturilor româno-ungare, la intensificarea schimburilor economice româno-ungare, ministrul afacerilor externe al R. P. Ungare aprecia în cadrul conferinței de presă ținute la sfîrșitul vizitei sale în țara noastră că în 1972 schimburile economice între România și Ungaria vor crește cu 18—19 la sută, iar pentru viitorii cinci ani se preconizează ca acest spor să fie de 90 la sută. Totodată, János Péter a subliniat că în contextul acestei dezvoltări rapide a legăturilor economice dintre cele două țări factorii de răspundere studiază noi forme de cooperare apte de a oferi cadrul cel mai propice amplificării schimburilor româno-ungare. Cea de a IX-a sesiune a Comisiei mixte guvernamentale ungaro-române care și-a desfășurat lucrările anul acesta la București a reprezentat o etapă importantă pe drumul continuei adînciri și diversificări a legăturilor economice româno-ungare. S-a căzut, de asemenea, de acord asupra unor probleme privind cooperarea și specializarea în producție și, într-o perspectivă mai largă vizînd perioada 1971—1975, s-au analizat principalele direcții ale dezvoltării colaborării economice și cooperării în producție între România și Ungaria.

Avînd o bază materială aflată într-o rapidă dezvoltare, economiile celor două țări creează premise pozitive pentru îmbogățirea în continuare a paletei de schimburi comerciale, dinamismul acestor legături încadrîndu-se în contextul mai larg al relațiilor tot mai intense tehnico-științifice și culturale ce formează obiectul dialogului prietenesc, al dorinței reciproce de cunoaștere și înțelegere între popoarele celor două state.

Aflate într-o strînsă interdependență, bunele relații din sfera schimburilor de bunuri materiale și spirituale se întîlnesc, într-un plan superior, cu principiile care stau la baza politicii țărilor noastre socialiste, politică orientată cu fermitate în vederea rezolvării problemelor majore ce confruntă omenirea, în interesul popoarelor, pentru ca pacea, înțelegerea și cooperarea să domine dialogul internațional. După cum se știe, România și Ungaria militează pentru ameliorarea climatului internațional, pentru stingerea focarelor de război și rezolvarea chestiunilor în suspensie la masa tratativelor, pentru stabilirea pe continentul nostru a unei atmosfere propice dinamizării dialogului și schimburilor de bunuri, obiectiv ce presupune pregătirea și organizarea conferinței pentru securitatea europeană. Referindu-se la necesitatea depunerii unor eforturi susținute pentru ca în Europa să se instaleze un climat pașnic, scutit de încordări și suspiciuni, în interesul general al popoarelor de pe continent, ministrul afacerilor externe al Ungariei remarca, creionînd poziția țării sale în această ordine de idei : „Ne străduim să stabilim și să dezvoltăm relații cu toate țările ; și deoarece trăim în Europa, ne interesează în modul cel mai direct problema securității europene. Primul război mondial a izbucnit la cîteva sute de kilometri la sud de Budapesta, iar cel de-al doilea război mondial la cîteva sute de kilometri la nord de capitala Ungariei. Noi ne străduim să fim cît mai activi în problema securității europene și sperăm că țările socialiste vor întreprinde noi inițiative în viitor în problema securității pe continentul nostru".

Unite de aceleași idealuri, militînd pentru cauza socialismului și păcii în lume, legăturile de solidaritate frățească între Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Socialist Ungar reprezintă garanția sigură a dezvoltării permanente a relațiilor de prietenie și înțelegere între România și Ungaria, între poporul român și ungar.

Comunicatul comun dat publicității după încheierea vizitei tovarășului János Péter în România marchează dorința ambelor părți de a crea și în viitor toate condițiile pentru ca relațiile dintre cele două țări să se dezvolte continuu. În document se subliniază : „Ambele părți au reafirmat hotărîrea guvernelor lor de a acționa și în viitor pentru dezvoltarea și intensificarea colaborării multilaterale dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară și au apreciat că semnarea noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară va lărgi cadrul politico-juridic al colaborării, va contribui la întărirea în continuare a prieteniei între cele două popoare vecine". Vizita în țara noastră a ministrului afacerilor externe al Ungariei, János Péter, a reliefat marile posibilități de cooperare și colaborare dintre țările noastre, reprezentînd, în același timp, o nouă dovadă a hotărîrii României și Ungariei de a-și exprima, în mod concret, sentimentele frățești care le leagă.

Ne-au declarat :

Ion Pățan

vicepreședinte al Consiliului de Miniștri

„Sesiunea a doua a Comisiei interguvernamentale consultative în problemele relațiilor economice și tehnico-științifice între Republica Socialistă România și R.P.D. Coreeană, desfășurată la Phenian între 9 și 14 noiembrie, a fost deosebit de fructuoasă. Sesiunea a consemnat în protocoalele semnate un număr însemnat de acțiuni de amploare, în ramuri industriale de mare importanță pentru ambele țări: industria construcțiilor de mașini, metalurgică, chimică, minieră, a materialelor de construcții, electronică. În același timp s-au prevăzut o serie de măsuri care, pe de o parte, să asigure urmărirea îndeplinirii prevederilor din protocoale, iar pe de altă parte, să permită ca, încă începînd din 1972, să fie abordate noi acțiuni sau lărgite acțiunile începute în acest an. Programul de măsuri include tratative, discuții care vor începe chiar din trimestrul I al anului 1972, așa că avem toate motivele să credem că bilanțul ce va fi făcut în anul 1972, la a treia sesiune a comisiei ce se va ține la București, va marca progrese considerabile obținute în colaborarea economică și tehnico-științifică dintre România și R. P. D. Coreeană.

Rezultatele deosebit de pozitive obținute la recenta sesiune a Comisiei interguvernamentale consultative exprimă ducerea la îndeplinire a sarcinilor trasate ambelor delegații guvernamentale de către conducerile de partid și de stat din cele două țări, ca o expresie a relațiilor de adîncă prietenie și de profundă stimă reciprocă, a căror evoluție a cunoscut un moment de importanță istorică, cu prilejul vizitei în R.P.D. Coreene a delegației țării noastre conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a discuțiilor atît de fructuoase avute cu tovarășul Kim Ir Sen, secretar general al Partidului Muncii din Coreea, președintele Cabinetului de Miniștri al R.P.D. Coreene.

În același sens sînt concludente cifrele privitoare la dezvoltarea schimburilor comerciale între țările noastre: anul 1971 marchează o creștere cu 45 la sută a volumului schimburilor de mărfuri față de anul 1970, iar în 1972 ele vor crește cu cca 60 la sută față de anul 1971. Departe de a considera ca epuizate posibilitățile de creștere a schimburilor comerciale între România și R.P.D. Coreeană, în primul trimestru al anului 1972, delegațiile celor două ministere de comerț exterior vor examina posibilitățile de lărgire, atît pe anul 1972 cît și pe perioada 1973—1975.

Programul de lucru excelent alcătuit ne-a permis să vizităm numeroase fabrici și uzine, la Phenian și Ham Hin, expoziția realizărilor economiei naționale a R.P.D. Coreene, instituții de cultură și educație socialistă. Peste tot am admirat munca eroică de construcție și întărire a patriei socialiste, realizările minunate ale poporului coreean.

Sprijinul activ dat de poporul nostru îndeplinirii aspirațiilor legitime ale poporului coreean este deosebit de prețuit și peste tot am putut constata, cu deosebită satisfacție, sentimentele de prietenie față de România socialistă.

În toată perioada vizitei delegației guvernamentale române în R.P.D. Coreeană s-a detașat convingerea profundă că dezvoltarea accentuată a relațiilor economice, tehnico-științifice, constituie o contribuție la dezvoltarea și întărirea economică și politică a fiecăreia din cele două țări socialiste și, pe calea aceasta, a socialismului în întreaga lume, a frontului antiimperialist al popoarelor".

Protocol comercial româno-sovietic

În urma convorbirilor și tratativelor purtate, a fost semnat, la București, Protocolul Comercial dintre Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste pe anul 1972. Acest protocol se înscrie pe linia dezvoltării ascendente și diversificării relațiilor reciproce de colaborare economică și contribuie la întărirea prieteniei frățești între popoarele și țările noastre. Potrivit documentului încheiat, schimbul de mărfuri dintre România și Uniunea Sovietică va înregistra, în anul 1972, o creștere de circa 17 la sută față de volumul prevăzut pentru 1971, depășindu-se prevederile menționate pentru perioada respectivă în Acordul comercial de lungă durată. În anul viitor se prevăd creșteri importante ale livrărilor reciproce de mașini, utilaje și instalații, precum și în domeniul schimburilor de materii prime, bunuri de larg consum și alte mărfuri. Mergînd pe linia diversificării schimburilor comerciale, a colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice bilaterale, în noul protocol au fost prevăzute și schimburi de mărfuri noi.

România va livra Uniunii Sovietice printre altele : motoare electrice, mașini-unelte pentru prelucrarea metalelor, utilaje și echipamente pentru industria petrolului, utilaj chimic, rulmenți, mașini agricole, nave fluviale și maritime, laminate de oțel, produse sodice, anvelope, produse ale industriei lemnului, o gamă largă de bunuri de consum și alte mărfuri.

La rîndul său, Uniunea Sovietică va livra României : mașini-unelte pentru prelucrarea metalelor, utilaje miniere, mașini agricole, automobile, avioane, cocs metalurgic, minereuri de fier, fontă, bumbac, diverse bunuri industriale și alte mărfuri.

După semnarea protocolului, Nikolai Patolicev, ministrul comerțului exterior al U.R.S.S., releva că, prin protocolul comercial pe anul 1972, s-a fixat, pentru prima dată, un volum de schimburi de mărfuri între Uniunea Sovietică și România care depășește un miliard de ruble. În continuare, ministrul sovietic a subliniat că, în cadrul convorbirilor pe care le-a avut cu membri ai guvernului român, a fost evidențiată existența unor noi posibilități pentru lărgirea comerțului sovieto-român. „*Subliniez* — a spus vorbitorul — *că lucrările s-au desfășurat foarte prietenește, cu mare răspundere, cu mult respect, înțelegere și încredere reciprocă. Dorim ca să întărim în continuare relațiile de prietenie între țările, partidele și popoarele noastre*".

„*Acest protocol* — a declarat Cornel Burtică, ministrul român al comerțului exterior — *se înscrie pe linia dezvoltării ascendente și diversificării relațiilor reciproce de colaborare economică și contribuie la întărirea prieteniei frățești între popoarele și țările noastre*".

Nikolai Patolicev și Cornel Burtică la ceremonia semnării protocolului

ROMÂNIA

● prezențe ● contacte ● opinii

Ne-au declarat :

W. O. Campbell Adamson

directorul general al Confederației industriilor britanice

— Vă rugăm să definiți locul Confederației industriilor britanice în ansamblul instituțiilor din țara dv.

— Confederația industriilor britanice este o instituție neguvernamentală care exprimă, ca „un vîrf de piramidă", viața industrială și comercială a Marii Britanii. Cei 10 000 de membri, precum și numeroasele asociații cu profil industrial și comercial conferă instituției noastre un loc deosebit de important în ansamblul economiei britanice. Confederația industriilor britanice reprezintă în fața guvernului interesele industriei, iar în planul relațiilor externe prospectează și, în urma studiilor, definește perspectivele de colaborare industrială și comercială cu alte țări în funcție de realitatea pieților străine.

— Vizita dv. în România a inclus o serie de contacte cu personalități ale vieții noastre economice...

— Am avut convorbiri cu prim-vicepreședintele Consiliului de Miniștri, Ilie Verdeț, cu ministrul comerțului exterior, Cornel Burtică, cu ministrul industriei chimice, Mihail Florescu, precum și cu alți factori de răspundere români. În urma discuțiilor amănunțite am putut aprecia ritmul înalt de dezvoltare industrială a României și, de asemenea, principalele obiective ale actualului dv. plan cincinal. Am fost de acord cu interlocutorii români că putem și trebuie să tindem spre echilibrarea relațiilor noastre comerciale, atît din punctul de vedere al exporturilor britanice către România cît și invers. Pentru extinderea și mai buna organizare a relațiilor noastre economice avem premise excelente. Măsurile luate de guvernul român în domeniul dinamizării activității comerciale a României vin în sprijinul acestui deziderat comun. Noi sîntem foarte interesați să îmbogățim paleta legăturilor noastre economice. În acest sens, și noi considerăm, ca și România, că în comerțul Est-Vest nu există granițe rigide și că viața economică internațională presupune un permanent și susținut schimb de valori.

— În ce domenii ale relațiilor economice vedeți cele mai bune perspective ?

— În urma discuțiilor avute apreciem că industria petrochimică este un sector fructuos pentru legăturile noastre. În domeniul irigațiilor, de asemenea. România, care își dezvoltă agricultura pe baze moderne, are în acest sens planuri deosebit de vaste. Alte direcții favorabile pentru colaborarea noastră sînt reprezentate de industriile de mașini, de industria constructoare de utilaje, industria aeronautică etc.

— Care este, în opinia dv., utilitatea unei vizite ca aceea întreprinsă de dv. în România ?

— Eu cred că toate contactele între factorii care reprezintă comerțul și industria sînt extrem de pozitive. Doresc să specific că nu numai cele la niveluri înalte, dar și la nivelul reprezentanților de firme care pot tatona, pot încheia înțelegeri rapide, concrete, aceste contacte sînt salutare. Legăturile comerciale și industriale pe care România le promovează astăzi cu toată lumea reprezintă o bună bază pentru întărirea continuă atît a potențialului ei economic, cît și a afirmării ei peste hotare. Noi răspundem pozitiv acestui dialog.

Vasile Răuță

adjunct al ministrului comerțului exterior

„Între 1—6 noiembrie a.c. au avut loc la Brazzaville, în Republica Populară Congo, lucrările celei de-a treia sesiuni a Comisiei mixte româno-congoleză de cooperare economică și tehnică. La această sesiune s-a făcut o analiză cu privire la obiectivele industriale ce urmează a fi realizate în Republica Populară Congo de către partea română în cooperare cu partea congoleză. Într-o primă etapă se are în vedere construirea unei țesătorii de fire sintetice, a unui complex de industrializare a lemnului și modernizarea șantierului naval din Brazzaville.

În timpul lucrărilor Comisiei mixte, delegația a fost primită de Alfred Raoul, vicepreședinte al Consiliului de Stat al Republicii Populare Congo, și a avut convorbiri cu Ambroise Noumaualay, conducătorul general al serviciilor de planificare, Ange Diawara, ministrul dezvoltării și Luis Silvan Gonea, ministrul lucrărilor publice. Convorbirile au scos în evidență interesul și dorința comună a celor două părți de a dezvolta relațiile de cooperare economică și tehnică pe baza deplinei egalități în drepturi, avantajului reciproc și a respectării independenței și suveranității naționale. Semnarea Protocolului celei de-a treia sesiuni a Comisiei mixte româno-congoleze de cooperare economică și tehnică marchează o nouă etapă în ceea ce privește sprijinul acordat de țara noastră poporului congolez, care depune eforturi pentru a-și consolida independența politică și economică prin dezvoltarea unei industrii proprii.

Spiritul în care s-au desfășurat lucrările acestei sesiuni, convorbirile pe care le-am avut și atenția de care s-a bucurat delegația guvernamentală pe care am condus-o, au arătat încă o dată că relațiile noastre cu Republica Populară Congo în domeniul cooperării economice și tehnice se dezvoltă într-un spirit constructiv".

SIDNEY VAN DER BERGH

președintele Camerei Centrale Olandeze pentru promovarea comerțului

„Ultima oară am fost în România în 1968, dar mă aflu în țara dv. pentru a patra sau a cincea oară. Sînt deci la curent cu evoluția raporturilor economice dintre cele două țări și pot afirma că avem foarte bune contacte pe plan comercial cu România. Pentru a le dezvolta efectuăm vizite reciproce, prilej cu care explorăm noi posibilități de lărgire și diversificare a acestor contacte. De altfel, țara dv. are reputația unei bune moralități comerciale și, în timpul șederii noastre aici, am convenit ca schimburile comerciale dintre cele două țări să fie sporite considerabil în anii viitori. Partenerii români ne-au înfățișat prevederile noului plan cincinal și, după datele furnizate, credem că în perioada următoare există posibilități certe de extindere a comerțului extern românesc întrucît, așa cum am putut constata, cifrele prevăd creșterea producției industriale și a celei agricole. Pe plan bilateral avem în vedere unele proiecte interesante care să facă o mai bună legătură între economiile celor două țări. Importul din România al unor produse agricole a și devenit tradițional și probabil că în viitor acestora li se vor adăuga și produse industriale.

În ceea ce privește un grup mai larg de probleme, contactele româno-olandeze ar putea da roade în sectorul controlului debitului fluviilor și prevenirii inundațiilor, pentru că, așa cum știți, în acest sens țara noastră are o tradiție binecunoscută. Pe alt plan, poziția geografică a Olandei ca și faptul că Rotterdamul este unul din cele mai mari porturi europene pot facilita amplificarea legăturilor comerciale ale României".

Peste hotare:

Roma : Nicolae Guină, președintele Comitetului foștilor luptători antifasciști, participă la lucrările Conferinței internaționale a foștilor combatanți și luptători din rezistență, consacrată securității, prieteniei și păcii în Europa ● **Juddenburg** (Austria) : Săptămînă românească ● **Tel Aviv :** Expoziție de pictură românească ● **Conakry :** Florian Dănălache, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., ministrul transporturilor și telecomunicațiilor ● **Stockholm :** Expoziția „Aspecte din istoria mișcării muncitorești din România" ● **Varșovia :** dr. Dan Enăchescu, ministrul sănătății ● **Londra :** Expoziție de artă populară românească la „British Museum". ● **Cairo :** Virgil Trofin, președintele Uniunii Generale a Sindicatelor ● **Düsseldorf :** Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., care participă la lucrările celui de-al II-lea Congres al P.C. German ● **Pekin :** Cornel Burtică, ministrul comerțului exterior.

Rubrică realizată de
Radu BUDEANU
Dumitru CONSTANTIN
Rodica ȚEPEȘ

NEW YORK

PROBLEMELE DEZARMĂRII ÎN DEZBATEREA SESIUNII O. N. U.

Atenţia observatorilor politico-diplomatici de la sediul Naţiunilor Unite este concentrată în aceste zile asupra dezbaterilor pe marginea problemelor dezarmării, care se desfăşoară, în şedinţe alternative, în plenara Adunării Generale — asupra punctului propus de Uniunea Sovietică relativ la convocarea unei conferinţe mondiale de dezarmare — şi în comisia politică — asupra ansamblului de probleme de dezarmare care în mod tradiţional a figurat pe agenda acestei comisii.

Deşi prematur să se formuleze concluzii asupra dezbaterilor de pînă acum, dat fiind că acestea se află la început, se poate afirma cu certitudine că actuala sesiune scoate în relief însemnătatea deosebită pe care toate statele o acordă problemelor dezarmării şi realizării unor progrese reale, palpabile, pe calea înfăptuirii acestui deziderat. Este firesc să fie aşa întrucît, aşa cum se exprimă reprezentantul *BRAZILIEI* *„dezarmarea şi numai dezarmarea ca element cheie al întăririi securităţii internaţionale poate da tuturor naţiunilor, fără excepţie, o securitate mai mare decît cea pe care cu greu o oferă armele acumulate sau chiar armele limitate"*.

Prin discursurile delegaţilor care se succed la tribună răzbate o adîncă şi unanimă îngrijorare a popoarelor lumii faţă de rolul destructiv pe care cursa înarmărilor din zilele noastre îl joacă în viaţa internaţională contemporană. Aproape nu există orator care să nu evoce povara, din ce în ce mai greu de suportat, pe care o reprezintă pentru toate ţările cursa înarmărilor, care să nu se oprească *„cu indignare"*, după cum spunea delegatul *GHANEI*, în faţa *„statisticii morţii"* pe care o reprezintă cheltuielile militare mondiale. Numeroase delegaţii citează raportul întocmit de secretarul general cu ajutorul unui prestigios grup de experţi consultanţi din diferite ţări ale lumii şi prezentat actualei sesiuni a Adunării Generale, cu privire la consecinţele economice şi sociale ale cursei înarmărilor — pregătit după cum se ştie în urma unei propuneri a României la sesiunea jubiliară, din 1970, a Adunării Generale. Extrase ample din acest raport au fost publicate în numerele 46 şi 47 ale revistei noastre.

Multe delegaţii au scos în evidenţă importanţa acestei iniţiative româneşti, precum şi a raportului pregătit de secretarul general, care — aşa cum arată reprezentantul *AUSTRIEI* — *„ne permite să înţelegem mai bine una din problemele cele mai cruciale ce se pun astăzi umanităţii şi ne informează asupra a ceea ce avem de cîştigat continuîndu-ne eforturile în domeniul dezarmării cu hotărîrea şi perseverenţa necesare"*. Reprezentanţii *AUSTRIEI, GHANEI ŞI OLANDEI*, apreciind valoarea acestui raport, au cerut să i se asigure cea mai largă difuzare posibilă.

Vorbind despre acest raport al secretarului general, reprezentantul *GUYANEI* spunea că *„acesta este poate studiul cel mai izbitor şi mai bine gîndit pe care cineva a putut să spere să-l citească vreodată despre nebunia cursei înarmărilor"*. În cuvîntul lor, delegaţii ţin să dea relief imensităţii cifrei de 200 miliarde dolari care au ajuns să fie cheltuiţi anual în scopuri exclusiv militare : delegatul *CAMERUNULUI* subliniază că această cifră egalează produsul naţional brut pe timp de un an a două mari ţări capitaliste europene — Anglia şi Italia — la un loc, reprezentantul *INDONEZIEI* arăta că ea este echivalentul totalităţii venitului anual al tuturor ţărilor în curs de dezvoltare, iar cel al *TANZANIEI* constata că cheltuielile militare mondiale sînt de 33 de ori mai mari decît suma ajutoarelor economice oficial acordate de ţările dezvoltate ţărilor în curs de dezvoltare.

În faţa elocvenţei cifrelor, a marilor pericole pentru pacea şi bunăstarea popoarelor lumii pe care le comportă cursa înarmărilor, numeroase delegaţii subliniază cu insistenţă necesitatea unui efort hotărît pentru a stăvili această cursă, de a înainta efectiv pe calea dezarmării. Desigur, reprezentantul *CHILIAN* exprima un sentiment larg răspîndit în rîndul statelor membre atunci cînd a declarat : *„Nu dorim să cedăm pesimismului sau viziunilor apocaliptice şi nici să ne lăsăm cuprinşi de iluzii excesive. Ţinem însă să ne exprimăm încrederea că toate popoarele, atît cele din ţările dezvoltate cît şi cele din ţările în curs de dezvoltare, vor şti să-şi impună voinţa în faţa intereselor anumitor monopoluri capitaliste militare şi industriale, pentru ca omenirea să poată ajunge la gradul de înţelepciune necesară pentru a-i permite să întreprindă marea aventură pe care o reprezintă o pace care să nu fie o pace înarmată, ci una autentică şi creatoare"*.

Retrospectiva eforturilor întreprinse pînă acum în cadrul O.N.U. pe planul dezarmării, pe care multe delegaţii o fac în intervenţiile lor, duce invariabil la concluzia că, în fapt, pînă în prezent nici una din măsurile adoptate nu este o măsură de dezarmare propriu-zisă, ci sînt, mai curînd, „măsuri de neînarmare". Actuala sesiune examinează proiectul de convenţie asupra interzicerii perfecţionării, fabricării şi stocării armelor bacteriologice (biologice) şi a toxinelor şi asupra distrugerii lor, elaborat în cadrul Comitetului de dezarmare de la Geneva şi care, în cazul adoptării, va constitui — după cum spunea reprezentantul brazilian — *„tehnic vorbind, prima măsură de dezarmare din epoca noastră"*. Numeroase delegaţii apreciază că rezultatele de pînă acum în domeniul dezarmării, *„în ciuda valorii şi importanţei lor, rămîn mult în urma necesităţilor"* — pentru a relua cuvintele întrebuinţate de delegaţia *IRANULUI*. Reprezentantul *INDIEI* îşi exprimă îngrijorarea pentru *„decalajul tot mai mare între eforturile în favoarea dezarmării şi sporirea tot mai accentuată a înarmărilor în lumea întreagă"*, iar cel al *BULGARIEI* declara: *„trebuie să recunoaştem că, pînă în prezent, rezultatele obţinute în acest domeniu sînt departe de a răspunde importanţei şi amploarei problemelor. Ritmul însuşi al negocierilor nu răspunde necesităţii imperioase de a se acţiona mai rapid"*.

Este larg împărtăşită aprecierea că sînt întrunite condiţii ca actuala sesiune a Adunării Generale să marcheze un

PLENARA C.C. AL P.C.U.S.

În zilele de 22 şi 23 noiembrie a.c. la Moscova s-au desfăşurat lucrările plenarei C.C. al P.C.U.S. Plenara a dezbătut Raportul cu privire la planul cincinal de dezvoltare a economiei naţionale a U.R.S.S., pe anii 1971—1975, Planul de stat pe anul 1972, prezentat de Nikolai Baibakov, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., preşedintele Comitetului de Stat al Planificării, şi Raportul referitor la bugetul de stat pe anul 1972, prezentat de Vasili Garbuzov, ministrul finanţelor. Plenara a aprobat rapoartele prezentate şi a hotărît ca ele să fie supuse spre examinare Sesiunii Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Plenara a ascultat apoi raportul lui Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S. „Cu privire la activitatea internaţională a C.C. al P.C.U.S. după Congresul al XXIV-lea al partidului". În cursul zilei de marţi, în cadrul lucrărilor plenarei, au avut loc discuţii pe marginea raportului prezentat de Leonid Brejnev. Plenara a adoptat o hotărîre prin care aprobă raportul.

Plenara l-a ales pe Mihail Solomenţev ca membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S. şi l-a eliberat de sarcinile ce îi reveneau în calitate de secretar al C.C. al P.C.U.S., în legătură cu trecerea lui în altă muncă.

punct de răscruce în ceea ce privește modul de abordare și tratare a problemelor dezarmării. Pasul însemnat făcut la această sesiune către realizarea universalității organizației permite, așa cum observa reprezentantul *ARGENTINEI*, *„nu numai să se analizeze noi măsuri de dezarmare ci chiar să se pună din nou întreaga chestiune a dezarmării generale și complete sub control internațional eficace, inclusiv problema priorității care în mod normal trebuie să revină dezarmării nucleare.*

De altfel, marea majoritate a delegațiilor s-au pronunțat pentru o reintensificare a eforturilor spre obiectivul dezarmării generale și complete. Reprezentantul *ETIOPIEI* a arătat că, pentru ieșirea din impasul actual față de programul de dezarmare de viitor, *„o sugestie demnă de interes este aceea a delegației române* (făcută în Conferința Comitetului de dezarmare de la Geneva — n.n.) *care ne propune redactarea unui tratat efectiv de dezarmare generală și completă"*.

Numeroase delegații văd în ideea organizării unei conferințe mondiale de dezarmare un mijloc adecvat de a da un nou elan negocierilor de dezarmare. Așa cum arată delegația *SOVIETICĂ* — la inițiativa căreia această problemă a fost înscrisă pe ordinea de zi a sesiunii —*„toate țările, indiferent de potențialul lor economic și militar, trebuie să contribuie la realizarea dezarmării"*. În același spirit, delegația *INDIANĂ* exprima ferma opinie ca *„necesitatea de a obține securitatea mondială prin dezarmare cere universalitatea participării statelor într-o instanță de deliberare"*. Delegația *ROMÂNIEI* a fost de aceeași părere atunci cînd, la 22 octombrie, declara că în abordarea problemelor conferinței mondiale de dezarmare *„ea pornește de la poziția de principiu, consecventă, a guvernului român, potrivit căreia nici o chestiune care privește soarta popoarelor, indiferent de natura sa, nu poate fi rezolvată numai de unele state sau de anumite grupuri de state. Viața a impus adevărul, și oferă mereu noi confirmări, că toate țările, în virtutea egalității lor în drepturi, a suveranității și independenței lor naționale, au dreptul și îndatorirea de a lua parte la examinarea și soluționarea marilor probleme ale epocii, între care dezarmarea ocupă un loc central"*.

O conferință mondială de dezarmare — a apreciat reprezentantul *UNGARIEI* — *„ar fi demnă de deceniul dezarmării, în sensul că ea ar da un nou impuls diverselor eforturi de dezarmare, permițînd o discuție cît mai larg posibilă asupra problemelor dezarmării, pretîndu-se la elaborarea de noi propuneri, idei și planuri și oferind posibilitatea întreprinderii unor măsuri concrete pentru a le pune în aplicare"*. Numeroase delegații consideră că, pornind de la răspunderea ce îi revine în menținerea păcii și securității internaționale, Organizația Națiunilor Unite are de jucat un rol deosebit în ceea ce privește pregătirea, organizarea și desfășurarea cu succes a conferinței mondiale de dezarmare.

Sentimentul general al delegațiilor este că actuala sesiune este chemată să inaugureze o nouă perioadă, mai fructuoasă și mult mai eficientă, în negocierile de dezarmare și nutresc speranța că nu se va limita doar să sporească — pentru a împrumuta expresia reprezentantului *COLUMBIEI* — *„tonele de hîrtie care s-au imprimat și la sutele de discursuri care s-au rostit asupra acestui subiect"*.

Constantin TRAIAN

New York, 22 noiembrie

PEKIN

VIZITA PREMIERULUI FAM VAN DONG

La 20 noiembrie și-a început vizita oficială de prietenie în R. P. Chineză, la invitația C.C. al P. C. Chinez și a guvernului R. P. Chineze, delegația de partid și guvernamentală a R. D. Vietnam, condusă de Fam Van Dong, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, președintele Consiliului de Miniștri. Oamenii muncii din capitala R.P. Chineze au făcut o primire cordială, deosebit de călduroasă, delegației vietnameze. „Delegația de partid și guvernamentală vietnameză — scria «Jenminjibao» — sosește în China pentru o vizită prietenească într-un moment în care predomină o situație excelentă în războiul împotriva agresiunii americane și pentru salvarea națională din Vietnam și restul Indochinei".

„LINIȘTE" LA BANGKOK...

Miercurea trecută, scena politică tailandeză a înregistrat brusc simptomele unei serioase deteriorări. Primul ministru al Tailandei, Thanom Kittikachorn, a dizolvat parlamentul și a decretat legea marțială pe întreg teritoriul țării. În același timp, postul de radio Bangkok a anunțat că guvernul a fost dizolvat, iar armata a fost pusă în stare de alertă. Conform știrilor transmise de agenția „Associated Press", la aceste măsuri excepționale s-a adăugat trecerea tribunalelor din Tailanda sub jurisdicție militară.

Observatorii au remarcat, în legătură cu ultimele evenimente de la Bangkok, că inițiativele primului ministru, puse în practică extrem de rapid, au surprins în primele momente atît cercurile diplomatice din capitala Tailandei, cît și o parte a oficialităților tailandeze. La un dineu dat

T. KITTIKACHORN
Un premier care și-a dizolvat... guvernul

de ministrul de externe tailandez, Thanat Khoman, la Clubul corespondenților străini, chiar în seara cînd postul de radio Bangkok anunța instituirea stării excepționale, acesta a evitat orice apreciere asupra semnificației evenimentelor. Citînd surse informate din cercurile guvernamentale de la Bangkok, agenția „Associated Press" relata că schimbările intervenite pe scena politică tailandeză reprezintă efectul „unor puternice confruntări între liderii din partidul de guvernămînt". Aceeași agenție informează că măsurile luate de Thanom Kittikachorn se află în directă legătură cu reuniunea cabinetului ținută cu o zi înainte și în cadrul căreia au avut loc serioase frictiuni între membrii guvernului asupra unei serii întregi de probleme privind politica economică a premierului.

La cîteva zile după evenimentele relatate, observatorii au putut constata că schimbările nu au afectat ansamblul politicii Tailandei, care rămîne mai departe unul din aliații cei mai docili ai Statelor Unite în Asia de sud-est. Cei 12 000 de militari tailandezi vor lupta mai departe alături de trupele americane în Vietnamul de sud, iar Tailanda va rămîne în continuare una din bazele cele mai importante ale S.U.A. în Asia de sud-est.

Simptomatic pentru relațiile între administrație și populație, în tot cursul evenimentelor care au tulburat cercurile oficiale de la Bangkok, cetățenii capitalei nu și-au arătat în nici un fel interesul față de evenimente. Efectuînd un sondaj de opinie printre locuitori, corespondentul agenției „Associated Press" relatează un punct de vedere revenit frecvent în discuțiile cu interlocutorii : „Așa-zișii noștri reprezentanți la putere ne sînt, oricum, nefolositori. Ei nu luptă pentru interesele populației, ci între ei, pentru un cîștig cît mai mare".

Măsurile excepționale rămîn în vigoare. E „liniște" la Bangkok...

R. B.

În toastul rostit cu prilejul banchetului oferit de C.C. al P.C. Chinez și Consiliul de Stat al R.P. Chineze, premierul Ciu En-lai a subliniat, printre altele, că „eroicul popor vietnamez constituie o dîrză forță de șoc în lupta pe care popoarele lumii o duc astăzi împotriva imperialismului S.U.A. El este un exemplu strălucit și vrednic pentru toate popoarele asuprite din lume".

Trecînd în revistă situația actuală din peninsula indochineză, premierul chinez a arătat că „problemele Vietnamului și Indochinei sînt problemele cele mai stringente care se cer rezolvate în lumea de astăzi. S.U.A. trebuie să pună capăt imediat războiului său de agresiune împotriva Vietnamului și a întregii Indochine". „Guvernul și poporul chinez sprijină ferm Declarația comună a Conferinței la cel mai înalt nivel a popoarelor indochineze, sprijină ferm propunerea de pace în șapte puncte a G.R.P. din Republica Vietnamul de Sud, sprijină ferm declarația în cinci puncte a lui Norodom Sianuk și propunerea de soluționare politică în cinci puncte prezentată de Frontul patriotic laoțian", a spus în continuare Ciu En-lai.

În toastul de răspuns, premierul Fam Van Dong — după ce a transmis salutul poporului vietnamez pentru victoria înregistrată de R. P. Chineză la O.N.U., arătînd totodată că poporul său „sprijină cu hotărîre recucerirea Taivanului, parte integrantă a R. P. Chineze" — s-a oprit asupra evoluției situației din Indochina.

Evocînd luptele grele purtate de poporul vietnamez și de popoarele Indochinei, Fam Van Dong a spus : „Cauza revoluționară a poporului vietnamez, lupta noastră îndelungată, cutezătoare și cu siguranță victorioasă, împotriva agresiunii S.U.A. și pentru salvarea națională, se împletesc strîns cu sprijinul important și prețios, cu ajutorul poporului frate chinez. (...) Vizita de prietenie a delegației noastre de partid și guvernamentale este menită tocmai să exprime poporului chinez sentimentele noastre calde și sincere de profundă recunoștință, să scoată în evidență marea solidaritate militantă care leagă cele două popoare ale noastre... Totodată, actuala luptă a poporului vietnamez împotriva agresiunii S.U.A. și pentru salvare națională se îmbină strîns cu marea și importanta înțelegere, sprijinul și ajutorul acordate de Uniunea Sovietică și alte țări socialiste frățești, de mișcarea comunistă și muncitorească internațională, de națiunile care luptă pentru eliberare, întreaga omenire progresistă, inclusiv poporul progresist din S.U.A. Cu acest prilej, poporul vietnamez ține să-și exprime sentimentele calde și recunoștința sinceră și profundă față de popoarele țărilor socialiste frățești și față de prietenii lor din întreaga lume".

În încheierea toastului său, premierul Fam Van Dong a subliniat : „Poporul vietnamez este ferm hotărît să facă tot ce-i va sta în putință pentru a consolida solidaritatea militantă, pentru a întări și dezvolta relațiile de prietenie și cooperare dintre cele două partide și popoare, pe baza marxism-leninismului și a internaționalismului proletar, contribuind, astfel, la promovarea măreței prietenii chino-vietnameze și la propășirea ei" .

În cursul vizitei premierului Fam Van Dong, între conducătorii de partid și de stat ai R. P. Chineze și R. D. Vietnam au avut loc convorbiri desfășurate într-o atmosferă cordială, prietenească.

Marți, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, Mao Tzedun, în prezența premierului Ciu En-lai și a altor oficialități chineze, l-a primit pe Fam Van Dong, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, primul ministru al guvernului R. D. Vietnam, și pe ceilalți membri ai delegației de partid și guvernamentale a R. D. Vietnam în cursul aceleiași zile, în cinstea delegației de partid și guvernamentale a R. D. Vietnam a fost organizat la Pekin un miting al prieteniei chino-vietnameze, în cadrul căruia au rostit cuvîntări Ciu En-lai și Fam Van Dong.

Ilie OLTEANU

MONTEVIDEO

„INDECIȘII" VOR DECIDE

Vom afla abia duminică. Numărul lor este prea mare pentru a fi neglijabil. Cu relativ puțin timp înaintea alegerilor prezidențiale, un sondaj depista circa 35 la sută dintre cetățenii care „nu făcuseră încă o alegere".

De ce o atît de mare parte a electoratului uruguayan stă în cumpănă, în loc să voteze ca de obicei, disciplinat, cu unul din partidele tradiționale „blanco" sau „colorado" ? În jurul acestei întrebări gravitează o suită de incertitudini pentru unii, revelații pentru alții, nedumeriri pentru foarte mulți care, din tată în fiu, moștenesc adeziunea politică la unul din cele două partide.

Nimeni nu poate face pronosticuri sigure, dar este evident că, la acest sfîrșit de noiembrie, uruguayenii vor fi chemați să participe la un scrutin excepțional. Campania electorală se desfășoară normal, în orice caz într-un climat mai puțin încins decît se așteptase în urmă cu numai cîteva săptămîni. Pericolul unei lovituri de stat militare sau a unei încercări de forță a președintelui Pacheco Areco pentru a se menține în continuare la putere par să fie îndepărtate. Forțele armate care, în septembrie, au preluat conducerea „luptei împotriva subversiunii", garantează desfășurarea scrutinului. Starea de urgență rămîne, însă, în vigoare. Poliția continuă să facă greutăți contestatarilor și militanților „Frontului larg". Protejează în schimb „Tineretul uruguayan în picioare", un grup fascist care își multiplică atentatele împotriva comitetelor de coaliție populară, a localurilor și militanților „Frontului larg". Sînt încercări de derutare a îndecișilor, aceeași „campanie de teroare" pe care au desfășurat-o în Chile agenții Partidului Național împotriva Unității Populare, pentru a răspîndi teama haosului și a violenței printre clasele mijlocii. Ele fac jocul celor două mari partide : „blanco", de guvernămînt, prin președintele Pacheco Areco, și „colorado", care este majoritar în opoziția parlamentară.

Nici unul dintre ele nu dispune de resurse pentru a rezolva marea criză economică și politică din țară. Sloganuri de tip publicitar încearcă să convingă că „Frontul larg" reprezintă „ceva periculos". Reunind partidele comunist, socialist, democrat-creștin și fracțiuni de „blanco" și „colorado", acesta a devenit, de la crearea sa în martie, un termen real al alternativei poli-

Un afiș electoral al stîngii : „Frente Amplio va învinge". În medalion : Liber Seregni

tice, căreia i se acordă şanse de succes. Aceasta ajunge pentru ca preşedintele Pacheco Areco — urmărind să fie reales chiar printr-o încălcare a Constituţiei — să fie acuzat de divizare a forţelor de dreapta şi de favorizare a venirii la putere a unui „al doilea guvern marxist" în sudul Americii.

Într-adevăr, hotărîrea preşedintelui de a obţine un al doilea mandat complică scrutinul de la 28 noiembrie, care va fi dublat de un referendum pentru modificarea Constituţiei (în sensul acceptării sistemului mandatelor succesive). Opinia cea mai generală este însă că Pacheco nu are şanse de a obţine majoritatea absolută a sufragiilor necesară pentru modificarea Constituţiei. În acest caz nu îşi va putea reînnoi mandatul. Rămîn să-şi dispute succesiunea alţi opt candidaţi, dintre care însă mulţi reprezintă dreapta. Diviziunea nu comportă riscuri întrucît, conform sistemului electoral uruguayan, dacă un partid poate prezenta mai mulţi candidaţi aparţinînd diverselor fracţiuni, cel care ajunge primul cumulează voturile celorlalţi.

„Frontul larg" a considerat totuşi mai util să opună partidului „colorado" (şi, bineînţeles, „blanco" — devenit însă o cantitate mai mult sau mai puţin neglijabilă în această confruntare în care stînga nu are decît în „colorado" un rival redutabil) un singur candidat, generalul Liber Seregni. „Conform sondajelor, acesta are toate şansele de a învinge. Pentru prima dată în istoria Uruguayului, un vot acordat stîngii nu reprezintă «un vot pierdut»", scrie „Le Monde".

Pînă în prezent, formaţiunile din componenţa Frontului, care se pregătiseră în alegeri separat, obţinuseră mai mult de 10 la sută din sufragii. Susţinerii se aflau printre muncitorii din industrie şi intelectualii progresişti din capitală. Frontul s-a străduit, în consecinţă, să cîştige forţe în toate sectoarele şi regiunile ţării. Campania electorală în provincie face cunoscut programul său în rîndurile micilor meseriaşi, comercianţilor, funcţionarilor publici, pensionarilor, pe scurt ale micii burghezii, grav afectată de criza economică, dar încă speriată de acel „ceva periculos". Candidatul stîngii, Liber Seregni, general în retragere, care a demisionat pentru a protesta împotriva politicii preşedintelui în funcţie, se bucură de un mare prestigiu. Programul Frontului — începutul unei guvernări democratice, de independenţă naţională — are deci un reprezentant cu priză, alături de care se află candidatul pentru vicepreşedinţie Juan José Crotoggini, fost rector al Universităţii.

Şansele electorale ale acestei unităţi populare — organizaţia „Tupamaros" a declarat public că-i va acorda sprijin, fără a renunţa prin aceasta la practica luptei individuale — sînt în strînsă legătură cu enorma nemulţumire a uruguayenilor faţă de politica actualului guvern care, în fond, este aceeaşi de mulţi ani încoace. Nu sînt de aşteptat, bineînţeles, drumuri fără obstacole, ci din contră, reacţii nefavorabile din partea tuturor celor pe care programul Frontului îi indispune cît de cît, atît din interior cît şi din exterior. Numărul mare al celor care reflectează încă, fără a se fi hotărît, asupra candidatului pe care să-l urmeze certifică existenţa înţelegerii clare a urmărilor votului lor.

Anca VOICAN

COPENHAGA

PREOCUPĂRILE NOULUI GUVERN

Premierul Krag

Cele aproape şase săptămîni care au trecut de la constituirea sa au pus în faţa noului guvern socialist minoritar danez, de sub conducerea lui Jens Otto Krag, o problematică foarte diversă atît pe plan intern cît şi extern. În cadrul lucrărilor parlamentare începute imediat după instalare (din sesiunea în curs) au fost adoptate importante măsuri economico-politice. Cu 90 de voturi pentru şi 88 contra, Folketingul a adoptat instaurarea unei suprataxe de 10 la sută asupra circa 55 la sută din importurile daneze. Această suprataxă va intra imediat în vigoare, urmînd însă să scadă la 7 la sută începînd cu 1 iulie 1972, apoi la 4 la sută începînd cu 1 ianuarie 1973, pentru a dispare la 31 martie 1973. Măsura are ca scop să amelioreze balanţa de plăţi a Danemarcei, care acuză în momentul de faţă un deficit de trei milioane şi jumătate de coroane şi este totodată, potrivit aprecierii primului ministru, menită să stimuleze puterea de concurenţă a întreprinderilor daneze. Ţările occidentale au criticat hotărîrea, nu atît pentru că ar copia un model american, ci pentru că afectează comerţul lor cu această ţară. Ea a întîmpinat totodată, numeroase opoziţii în rîndul patronatului danez.

În cadrul dezbaterilor premierul danez a anunţat, de asemenea, hotărîrea guvernului său de a stabili relaţii diplomatice cu R. D. Vietnam, declarînd că acest fapt va „spori posibilităţile stabilirii păcii în Vietnam".

Referindu-se la activitatea ţării sale în cadrul N.A.T.O., el a cerut o „reducere echilibrată" a cheltuielilor militare ale ţărilor participante. Pe de altă parte, ministrul apărării, Erling Olsen, a anunţat intenţia de a reduce serviciul militar obligatoriu de la 12 luni la 6 luni, măsură criticată de generalul Walter Walker, comandantul pentru flancul nordic al N.A.T.O.

Problemele economice cu care a fost confruntat de la început noul guvern au constituit obiectul principal al discuţiilor pe care premierul Otto Krag le-a purtat la Stockholm, la sfîrşitul lunii trecute, cu primul ministru Olof Palme. Suedia a fost serios afectată de măsura luată de parlamentul danez dat fiind că importurile sale din această ţară ocupă un loc important. Stig Ramel, directorul exporturilor suedeze declarase în acest sens că : „Danemarca îşi exportă problemele sale. Suedia, a spus el, are de asemenea probleme cu balanţa de plăţi dar caută să şi le rezolve prin ea însăşi".

Observatorii politici nu uită să menţioneze că acestor probleme li se adaugă cele legate de atitudinea Danemarcei faţă de C.E.E. În acest sens, recentele confruntări de la Bruxelles cu privire la pescuit şi agricultură au prilejuit numeroase dezbateri la care danezii au cerut o serie de „aranjamente speciale de detaliu" pentru participările lor.

În ceea ce priveşte politica externă a guvernului, a fost primită cu interes declaraţia făcută de premierul danez la conferinţa de presă organizată la încheierea recentei sale vizite în R. F. a Germaniei. „Ideea unei conferinţe europene pentru securitate şi cooperare se maturizează" a spus el, pronunţîndu-se totodată pentru continuarea procesului de destindere pe continentul european.

Definind un principiu fundamental al guvernului său, premierul Krag a declarat că „politica externă trebuie să rămînă de competenţa exclusivă a fiecărui stat".

Ştefan NICOLAE

AGENDĂ DIPLOMATICĂ

20 noiembrie

— Începe vizita în R. P. Chineză a delegaţiei de partid şi guvernamentale a R. D. Vietnam, condusă de premierul Fam Van Dong ● Se încheie vizita în Bulgaria a premierului Republicii Singapore, Lee Kuan Yew.

22 noiembrie

— Amir Abbas Hoveida, primul ministru al Iranului, îşi începe vizita în Iugoslavia ● După o călătorie la Bonn şi Londra, premierul danez Jens Otto Krag soseşte la Bruxelles.

DIN SURSE...

PARTICIPARE

Mahmud Riad, ministrul de externe al R.A.U., va participa — precizează ziarul „Al Gumhuria" — la dezbaterile Adunării Generale asupra situației din Orientul Apropiat (29 noiembrie). Mahmud Riad urmează să plece spre New York la 27 noiembrie, cu o escală de două zile la Paris.

INVITAT...

...de Janos Kadar și Jenő Fock, Fidel Castro va face o vizită oficială în R.P. Ungară — anunță agenția M.T.I. Vizita va avea loc probabil în 1972.

DATĂ

După primirea ministrului de externe vest-german, Walter Scheel, de către președintele Franței, la Paris s-a fixat data viitoarei întîlniri Pompidou — Brandt : între 3 și 4 decembrie.

PERIPLU

Spre sfîrșitul acestei luni, regele Hussein al Iordaniei urmează să întreprindă vizite succesive la Cairo, Paris, Londra și New York—a declarat săptămînalului „Akhbar El-Youm" ambasadorul iordanian la Cairo.

FEMININĂ

La aproape 200 de ani de la întemeiere, la Bursa londoneză au crescut acțiunile... femeilor: domeniu rezervat prin tradiție în exclusivitate bărbaților, Bursa din Londra se arată dispusă să accepte prezența feminină în incinta ei. Deocamdată însă au acces la Bursă numai secretarele și curierele. Eventualii agenți de bursă-femei mai au de așteptat...

REINTEGRARE

Șaizeci și cinci de ofițeri care au luptat în rîndurile armatei biafreze în timpul războiului civil urmează a fi reintegrați de la 1 ianuarie 1972 în rîndurile armatei federale — scrie „Le Monde". Alți șaizeci și patru vor fi radiați din cadrele armatei ; treizeci de ofițeri vor rămîne în continuare sub stare de arest. Hotărîrea aparține comisiei speciale de anchetă creată în 1970 de către generalul Gowon pentru a examina „cu compasiune și fermitate" situația ofițerilor secesioniști.

DECLARAȚIE

Premierul israelian Golda Meir a declarat în fața cabinetului, cu privire la problema vizitei sale în Statele Unite : „la momentul oportun voi aviza guvernul". După această declarație, la Tel Aviv se consideră că vizitei în S.U.A. a primului ministru nu i-a fost încă fixată data. Se anunță pe de altă parte amînarea „sine die" a călătoriei pe care Moshe Dayan, ministrul apărării, trebuia s-o facă la începutul lunii decembrie la Washington, unde urma să-i întîlnească pe William Rogers și Melvin Laird.

110 KILOMETRI PE ZI...
...cu bicicleta a străbătut Manuel Valiente, un tînăr șomer portughez, pentru a ajunge la Madrid și a-și oferi serviciile ca „ucenic toreador". La ghidon a fixat un carton pe care a scris : „Impresari, ajutați-mă să nu mor de foame"

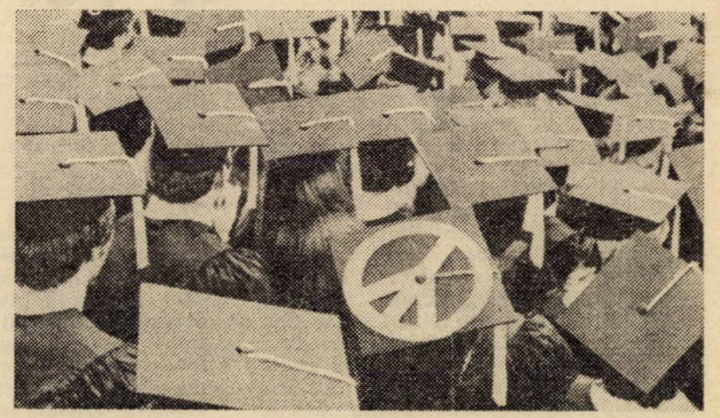

UN STUDENT...
...de la universitatea din Indiana (S.U.A.) și-a desenat pe tradiționalul patrulater-pălărie emblema luptei pentru pace în Vietnam. Imaginea a fost surprinsă cu prilejul ceremoniei deschiderii cursurilor universitare

VIZITĂ

Președintele Senegalului, Leopold Sedar Senghor, intenționează să viziteze Uniunea Sovietică în cursul lunii martie 1972 — transmite „France Presse".

DEFOLIANȚI

Comandamentul militar american a anunțat că stocurile de defolianți din Vietnamul de sud — circa 5,3 milioane litri — urmează a fi transferate în Statele Unite pentru a fi distruse. Folosirea defolianților fusese interzisă în Vietnamul de sud la 15 aprilie 1970, după ce se constatase că aceștia provoacă malformații la nou-născuți. Totuși, în octombrie, divizia „America" a violat hotărîrea, răspîndind circa 20 000 litri din acest deosebit de nociv produs. Trupele americane din Vietnamul de sud au folosit mai bine de șapte ani defolionții, distrugînd vegetația și recoltele de orez pe vaste întinderi.

CONTINUITATE

Trecînd în revistă, în fața a 6000 de militanți ai U.D.R. reuniți la Strasbourg, diversele aspecte ale diplomației franceze, premierul Jacques Chaban-Delmas a afirmat că urmărirea obiectivelor de politică externă fixate de către generalul de Gaulle constituie o dovadă a continuității politicii promovate de fostul președinte al Franței.

DEZMINȚIRE

Biroul newyorkez al lui Aristoteles Onassis a dezmințit zvonurile privind moartea subită la Atena, în urma unei crize cardiace, a armatorului grec. Este pentru a doua oară în cursul acestui an cînd asemenea zvonuri au circulat, fiind imediat dezmințite.

„CEI ZECE"

Secretarul de stat al S.U.A. pentru finanțe, John Connally, care prezidează grupul „celor zece" (Belgia, Canada, Franța, R.F. a Germaniei, Italia, Japonia, Olanda, Suedia, Marea Britanie și S.U.A.) și căruia îi revenea responsabilitatea fixării datei viitoarei reuniuni de lucru, a hotărît ca aceasta să aibă loc în 30 noiembrie — 1 decembrie la Roma.

DEMISIE

Președintele Partidului național democrat de orientare neo-nazistă din R.F.G., Adolf von Thadden, a demisionat. După cum se știe, formațiunea extremistă, care în ultimii ani a pierdut cu regularitate în alegerile locale, nu mai este reprezentată astăzi decît în parlamentul unui singur land (Baden-Württenberg). Pe cînd dizolvarea partidului ?

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

DEZARMAREA — DEZIDERAT FUNDAMENTAL AL POPOARELOR

În zilele noastre, cînd în arsenalele militare ale multor țări s-au acumulat, în proporții uriașe, arme atomice, rachete intercontinentale, arme chimice și bacteriologice, precum și alte mijloace de distrugere în masă, a căror perfecționare continuă este favorizată de revoluția științifico-tehnică, omenirea, popoarele întregii lumi resimt cu o acuitate mai mare decît oricînd în trecut, nu numai necesitatea împiedicării declanșării unor noi războaie dar, în același timp, necesitatea vitală de a face să dispară pentru totdeauna înseși **mijloacele materiale** necesare ducerii unor astfel de războaie, cu alte cuvinte necesitatea de a acționa ferm pentru înfăptuirea dezarmării generale.

Este cunoscut faptul că, în ultimul sfert de veac, competiția înarmărilor — în special a înarmării atomice — a continuat neîncetat, atingînd astăzi asemenea performanțe încît, în cazul declanșării unui război nuclear, ar fi pusă sub semnul întrebării însăși perpetuarea speței umane, dacă nu chiar continuitatea întregii evoluții biologice a planetei. O ilustrare statistică, redusă la o singură cifră, indică un stoc actual de arme nucleare de 50 000 de megatone TNT. Într-o exprimare mai plastică, aceasta înseamnă o cantitate suficientă pentru a permite lansarea zilnică, timp de 140 de ani, a cîte unei bombe cu o forță superioară întregului explozibil folosit în cel de-al doilea război mondial ; înseamnă o multiplicare de două milioane și jumătate de ori a puterii primei bombe A ; înseamnă 15 tone TNT pentru fiecare locuitor al planetei...

Paradoxal, cursa înarmărilor continuă în numele „securității", deși istoria a dovedit că acumularea armelor micșorează coeficientul acesteia. Acesta este un aspect al cursei înarmărilor. Există, însă, și un al doilea, implacabil legat de primul si nu mai puțin important pentru însuși mersul înainte al omenirii : cele 204 miliarde de dolari irosiți anual pentru înarmări (echivalentul cheltuielilor pe 800 de ani ale Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare) reprezintă o enormă risipă care împovărează popoarele, menține în stare de subnutriție și de subdezvoltare sute de milioane de oameni. Referindu-se la acest aspect, revista belgiană „Synthèses" scria recent că „astăzi secolul nostru ar avea posibilitatea să convertească societatea care moare de foame într-o societate a abundenței, dacă în loc să utilizeze energia atomică și invențiile științei și ale tehnicii pentru o politică «nucleară», de echilibru al groazei, le-ar folosi în scopuri pașnice și pentru un echilibru al hranei populației de pe pămînt". De altfel, ritmului vertiginos căpătat astăzi de cursa înarmărilor nu-i poate face față nici o țară, oricît de mare și de bogată ar fi, fără riscul de a-și deteriora serios echilibrul economic și financiar, de a afecta profund nivelul de trai al populației sale.

Iată de ce înfăptuirea dezarmării, și în primul rînd a dezarmării nucleare, a devenit o cauză vitală a întregii omeniri contemporane, a tuturor popoarelor lumii. Reliefînd amenințarea permanentă pe care o reprezintă cursa înarmărilor pentru viața popoarelor, pentru însăși civilizația umană, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta : **„Este timpul ca toate popoarele, toate guvernele, toți oamenii politici să gîndească cu cea mai mare răspundere la pericolul care amenință planeta noastră și să acționeze în modul cel mai hotărît pentru a se pune capăt înarmărilor — și în primul rînd pentru distrugerea armamentului nuclear, chimic și bacteriologic. Trebuie înțeles că în condițiile tehnicii militare de azi nu există nici un mijloc de apărare cu adevărat eficace — nici chiar un sistem de rachetă-antirachetă — care să poată salva omenirea de la distrugerile cauzate de un război atomic. Pînă nu este prea tîrziu, popoarele trebuie să-și ridice glasul pentru a impune realizarea dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare. Există în lume forțe uriașe care, unindu-și eforturile, pot zădărnici politica de război a imperialiștilor, pot asigura pacea în lume".**

Este bine cunoscut faptul că România — alături de celelalte state socialiste, de alte state iubitoare de pace, de opinia publică mondială — militează cu energie și consecvență pentru înfăptuirea dezarmării generale și, în mod deosebit, a dezarmării nucleare, pentru promovarea în viața internațională a unei politici noi, de destindere și strînsă colaborare între state, de apărare și consolidare a păcii, și în acest scop, de orientare a uriașelor fonduri militare spre asigurarea progresului material și cultural al tuturor popoarelor. Țara noastră se pronunță cu hotărîre pentru organizarea unei conferințe consacrate dezarmării, la care să participe toate statele lumii, acționează constant pentru trecerea de la declarații generale la măsuri concrete, practice, în direcția dezarmării.

Împotriva continuării cursei înarmărilor — întreținută și stimulată de cercurile imperialiste, reacționare — se ridică astăzi cu vigoare crescîndă uriașe forțe social-politice ale lumii contemporane. Pături tot mai largi și mai diverse ale opiniei publice, masele populare de pe toate meridianele — alături de țările socialiste, de mișcarea comunistă și muncitorească internațională, de tinerele state independente, ca și de alte state iubitoare de pace — forțele progresiste, democratice de pretutindeni desfășoară o acțiune tot mai susținută pentru înfăptuirea dezarmării generale, a dezarmării nucleare în primul rînd, pentru crearea unor condiții reale de securitate, în care progresul și civilizația să devină bunuri ale întregii omeniri eliberate de coșmarul eventualei folosiri a armelor atomice și cu hidrogen.

În zilele noastre, dezarmarea a încetat să mai fie o simplă problemă teoretică, care angajează exclusiv dezbaterile experților; ea a devenit un obiectiv care concentrează gîndirea și acțiunea tuturor acelora ce înțeleg că **pot** și, mai ales, **trebuie** să aibă un rol efectiv în înfăptuirea acestui deziderat vital. Practic vorbind, în fiecare țară, în diverse forme organizatorice, se desfășoară în această direcție o acțiune **permanentă**, deosebit de dinamică, antrenînd deopotrivă bărbați și femei, muncitori, funcționari și studenți, oameni politici, masele cele mai largi ale populației. Expresie a unor mutații definitorii ale lumii contemporane, a prevalenței realismului politic, a curentelor, tendințelor și proceselor pozitive, identificabile deopotrivă în sfera gîndirii și acțiunii politice, **larga mișcare de masă în direcția dezarmării, avînd în prezent dimensiuni fără precedent, constituie o componentă esențială a luptei popoarelor pentru pace și progres social.** Uniți prin forța lucidității, prin hotărîrea comună de a împiedica repetarea unor grave erori ale istoriei, oamenii de bună credință de pretutindeni — indiferent de opțiuni politice, de convingeri religioase sau apartenență socială — se constituie azi într-un uriaș front al păcii, într-o mișcare de o deosebită amploare ale cărei obiective au, prin ele însele, o forță de atracție irezistibilă.

Dezarmarea a devenit, în ultimul timp, unul din punctele constant prezente pe agenda a tot mai numeroase reuniuni internaționale, conferințe, congrese, fără a mai aminti de preocupările permanente în această privință ale Organizației Națiunilor Unite. În același timp, exprimînd preocupările și atitudinile opiniei publice, tot mai numeroase publicații, de diverse orientări și tendințe politice, presa muncitorească, democratică și progresistă, în general presa de stînga, alte publicații, inclusiv unele publicații burgheze, dezbat problema dezarmării sub diversele ei aspecte, iau frecvent poziție — prin articole și studii, prin inserarea părerilor unor oameni aparținînd celor mai diferite categorii sociale — împotriva continuării cursei înarmărilor, dezvăluie pericolele pe care le presupune exacerbarea acestei curse, se pronunță pentru înfăptuirea dezarmării.

În primele rînduri ale luptei pentru dezarmare se situează — firesc — partidele comuniste și muncitorești. Astfel, în „Apelul pentru apărarea păcii", adoptat de participanții la **Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești (Moscova 1969)**, se sublinia : „Un conflict mondial în condițiile actuale, cînd bombele nucleare pot atinge în cîteva minute orice continent, pustiind teritorii imense, ar însemna pieirea a sute de milioane de oameni și transformarea în ruine și scrum a cuceririlor civilizației și culturii mondiale. (...) Pacea pe pămînt nu poate să se bazeze pe «echilibrul fricii». O pace trainică este de neconceput fără încetarea cursei înarmărilor. Trebuie să militäm pentru crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale globului, pentru interzicerea oricăror experiențe cu arma nucleară, pentru

interzicerea armelor nucleare și lichidarea stocurilor de asemenea arme". Alături de partidele comuniste și muncitorești, în lupta împotriva cursei înarmărilor, sînt angajate numeroase partide socialiste și social-democrate, mișcări democratice, mișcări de eliberare națională, antiimperialiste, alte partide și organizații de masă, cercuri largi ale opiniei publice progresiste, inclusiv oameni politici lucizi din multe țări capitaliste.

Acțiunile din ce în ce mai hotărîte ale opiniei publice internaționale în favoarea dezarmării cunosc o tot mai largă amploare și o diversitate crescîndă de forme. Un loc important printre acestea îl au conferințele și reuniunile, dezbaterile și simpozioanele — consacrate păcii și dezarmării — organizate pe plan național sau internațional cu o largă participare a reprezentanților opiniei publice. Astfel, **Conferința reprezentanților opiniei publice (Viena 1969)** care a întrunit participarea a circa 300 de delegați din 26 de țări europene, reprezentînd oameni politici, parlamentari, activiști sindicali, de tineret, scriitori etc., a atras în mod deosebit atenția asupra primejdiei acumulării necontenite a noi și noi arme de distrugere în masă. Raportul celei de-a treia comisii a Conferinței (Armamentele și dezarmarea) sublinia : „Este neîndoios și pe deplin confirmat de experiența vieții internaționale că existența și acumularea unor uriașe arsenale de armamente — iar în zilele noastre asemenea arsenale includ și armele nucleare — nu numai că nu contribuie la consolidarea securității ci, dimpotrivă, conduc la menținerea unei stări de insecuritate pentru toate națiunile (...) De aceea, o reală securitate poate fi obținută numai în condițiile abolirii armelor de distrugere, ale alocării fondurilor destinate înarmărilor scopurilor pașnice, civile". De asemenea, în **Manifestul adresat tuturor popoarelor lumii, tuturor oamenilor de bună credință** adoptat de **Adunarea Consiliului Mondial al Păcii de la Budapesta (1971)**, la care au participat peste 700 de delegați, invitați și observatori din 124 de țări, reprezentînd circa 200 de organizații naționale și 30 de organizații internaționale, se spunea, printre altele : „Viitorul depinde de acțiunea popoarelor : intensificarea sau reglementarea conflictelor ; cursa înarmărilor sau dezarmarea generală și controlată ; mizerie sau progres social".

O largă participare a cunoscut **Conferința internațională împotriva bombelor atomice și cu hidrogen organizată în vara acestui an, în Japonia, de Gensuikyo (Consiliul japonez de luptă împotriva bombelor atomice și cu hidrogen)** și la care au participat delegați din numeroase țări ale lumii, printre care și România, precum și reprezentanți ai unor organizații internaționale. În raportul general al Gensuikyo, prezentat conferinței de către directorul reprezentativ al consiliului, Yushin Hosoi, se spunea, printre altele : „Poporul japonez și celelalte popoare ale lumii se pronunță cu hotărîre împotriva tuturor armelor atomice și cu hidrogen, chimice și bacteriologice și cer să nu se mai repete tragedia orașelor Hiroșima și Nagasaki, niciodată și nicăieri pe pămînt". **Apelul pentru o acțiune internațională unită, adoptat de Conferință,** sublinia faptul că, în prezent, „prevenirea războiului nuclear, interzicerea completă a armelor nucleare și încheierea unui acord imediat pentru interzicerea folosirii armelor nucleare au devenit o puternică revendicare a opiniei publice internaționale". Problemele dezarmării, ca expresie a preocupării opiniei publice de pretutindeni, au constituit, de asemenea, tema **Întîlnirii internaționale care a avut loc la Moscova,** la începutul lunii noiembrie a.c. Reuniunea a cunoscut participarea unor oameni de știință și exponenți ai opiniei publice din peste 20 de țări ale lumii, printre care și România.

Manifestările în favoarea dezarmării cunosc ample acțiuni de masă ale clasei muncitoare, ale altor clase și pături sociale, mișcări de protest tot mai frecvente care reunesc participări largi ale opiniei publice. Anul trecut, de pildă, **Marșul de primăvară pentru dezarmarea nucleară,** organizat de „Campania pentru dezarmarea nucleară" și de organizațiile sindicale din Surrey și Sussex (Anglia), s-a bucurat de o largă participare de mase. De asemenea, sub auspiciile Consiliului japonez de luptă împotriva bombelor atomice și cu hidrogen, în orașele Tokio, Yokosuka și Yokota au avut loc, în repetate rînduri, marșuri la care participanții au demonstrat sub lozincile preîntîmpinării războiului termonuclear și interzicerii bombelor atomice. În acest an, cu prilejul împlinirii a 26 de ani de la explozia primei bombe A, în Parcul memorial al păcii din Hiroșima, aproape 15 000 de japonezi și oaspeți din numeroase țări ale lumii au manifestat cu hotărîre pentru interzicerea războiului și distrugerea bombelor atomice și cu hidrogen. Ample demonstrații de protest ale poporului japonez au avut și au loc împotriva condițiilor de retrocedare a Okinawei, condiții care nu cuprind suficiente garanții privind denuclearizarea acestei insule după realipirea ei la Japonia.

Mișcări de anvergură în sprijinul dezarmării se desfășoară în Statele Unite ale Americii ; numai în primăvara acestui an peste 100 000 de persoane au participat la **marșul New York — Washington desfășurat sub lozinca „pentru dezarmare, împotriva războiului și sărăciei"**, ceea ce confirmă, printre altele, teza că masele populare înțeleg tot mai bine legătura directă între problemele grave, de ordin social și economic, nerezolvate și consecințele nefaste ale cursei înarmărilor. Sînt, de asemenea, bine cunoscute — prin amploarea și intensitatea, ca și prin largul lor ecou internațional — puternicele mișcări de protest ale opiniei publice americane și internaționale împotriva exploziei nucleare efectuate de S.U.A. pe insula Amchitka, din arhipelagul Aleutinelor, ca și manifestările de protest ale opiniei publice dintr-o serie de țări latino-americane și din alte părți ale globului față de experiențele nucleare efectuate recent de Franța în Oceanul Pacific.

În primăvara anului 1971, amplul program al acțiunilor pentru pace din S.U.A. a culminat cu impresionanta manifestație desfășurată sub egida **„Coaliției naționale pentru pace"**, organizație pacifistă din această țară. Demonstrații, mitinguri, adunări de protest similare s-au desfășurat, de asemenea, în acest an, în Franța, Italia, Anglia, R.F. a Germaniei, Suediei, Austria și alte țări. În vara acestui an de pildă, un grup de militanți ai mai multor organizații pacifiste naționale din Anglia, Suedia, Danemarca și alte țări, au luat inițiativa organizării unui „Pentagon al păcii" în Danemarca. Cu acest prilej, a fost înființat un centru de studii și schimb de experiență asupra problemelor păcii, în scopul cunoașterii aprofundate a tuturor aspectelor pe care le ridică conceptul de pace, menținerea acesteia.

Un rol important în lupta pentru dezarmare îl au organizațiile de femei, păturile mijlocii, mișcările de tineret, studențești, cercurile sociale de cele mai diferite convingeri și orientări politice, filozofice și religioase.

Apare semnificativ faptul că tot mai mulți oameni de știință se alătură miș-

LONDRA
Demonstrație pentru dezarmare în Trafalgar Square

cării internaționale pentru dezarmare. Astfel, **Federația oamenilor de știință din Statele Unite** s-a pronunțat, în cadrul celei de-a 137-a reuniuni a sa de la Chicago, la începutul acestui an, pentru încetarea cursei înarmărilor. Personalități proeminente ale vieții științifice contemporane se declară ferm în favoarea dezarmării lansînd, în același timp, chemarea pentru strîngerea rîndurilor oamenilor de știință, a tuturor militanților în lupta pentru asigurarea păcii. „Enormele cantități de material fisionabil care există în lume și continuarea producției sale — spunea recent profesorul H. Alfven, laureat al Premiului Nobel, președintele de onoare al **Mișcării Pugwash** — constituie o mare problemă pentru omenire, iar la soluționarea ei sînt chemați să-și aducă contribuția și oamenii de știință, în dubla lor calitate de experți și de cetățeni". Avertizînd că „în prezent dispunem de atîtea arme, încît cu ele lumea ar putea să fie distrusă nu o dată, ci de mai multe ori", academicianul sovietic, prof. dr. O. A. Reutov, participant la Reuniunea Pugwash, organizată la Sinaia în acest an, sublinia, la rîndul său, că „problema dezarmării, și în primul rînd, problema dezarmării nucleare, este atît de acută încît, fără a pierde din vedere obiectivul fundamental, impune necesitatea fie și a unor măsuri parțiale care să deschidă calea spre dezarmarea generală și totală". În contextul acelorași preocupări se încadrează și lucrările **Conferinței mondiale a oamenilor de știință** — axate pe problema pericolului înarmărilor — care a reunit la **Berlin**, acum cîteva zile, 150 de reprezentanți, din 21 de țări, printre care și România.

■

Lupta împotriva primejdiei unei conflagrații nucleare face necesară angajarea activă și hotărîtă a unor forțe din ce în ce mai largi și mai hotărîte, capabile să impună dezarmarea, să asigure pacea lumii. **„Popoarele care suportă pe umerii lor povara uriașelor cheltuieli militare, care, într-o nouă conflagrație mondială ar trebui să dea un inimaginabil tribut de sînge** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — **cer să se acționeze cu toată fermitatea în direcția dezarmării pînă nu e prea tîrziu. Știm că sînt forțe care văd în perspectiva dezarmării un pericol pentru interesele lor înguste. Tocmai de aceea este necesar ca opinia publică, toți cei ce doresc să-și apere viața, să-și ridice glasul și să acționeze hotărît pentru a impune dezarmarea, distrugerea și scoaterea în afara legii a armelor nucleare. Nu trebuie să se aștepte ca aceste probleme vitale ale omenirii să fie rezolvate numai la masa tratativelor ; este necesar ca masele să lupte pentru a-și apăra, prin forță proprie, viața, securitatea, perspectiva dezvoltării civilizației umane. Numai masele pot impune dezarmarea, numai ele vor realiza dezarmarea".**

Într-adevăr, numai unirea eforturilor tuturor forțelor progresiste, a întregii opinii publice internaționale, a tuturor popoarelor lumii oferă garanțiile trainice ale unei evoluții pașnice a vieții internaționale spre beneficiul întregii umanități.

Ilie OLTEANU

BONN :

SOCIAL-DEMOCRAȚIA ÎN FAȚA UNOR NOI EXIGENȚE

WILLY BRANDT ȘI KARL SCHILLER
Complicata pîrghie fiscală...

Pentru social-democrația vest-germană, recentul (18—20 noiembrie) congres extraordinar, desfășurat în moderna sală Beethoven, din Bonn, ar putea să însemne o dată importantă în evoluția ei ulterioară. S-a dezbătut o temă aridă, însă, doar aparent minoră și lipsită de atracțiozitate : politica fiscală. Teren prea puțin prielnic efectelor retorice, reforma fiscală constituie un domeniu de extremă sensibilitate politică și socială. Mai ales, cînd la guvern se află un partid social-democrat, într-o societate precum cea vest-germană și într-un delicat moment economic și politic, așa cum se dovedește a fi actualul, prin care trece Republica federală. Cînd un partid occidental de culoare social-democrată abordează controversata chestiune a impozitelor, el — așa cum o îndelungată experiență a arătat — își expune, inevitabil, profilul social-politic unui examen public. Într-o societate cum este cea vest-germană, tentativa implică, poate mai mult ca în alte părți, speranțele unei sporite popularități sau riscurile nedorite ale impopularității.

Căci, în mentalitatea comună a vest-germanului, criteriul economic s-a dovedit a fi, în bună măsură, dimensiunea determinantă nu numai a vieții sociale ci și a celei politice. Motivată istoric, hipersensibilitatea vest-germanică la fluctuațiile conjuncturii financiare sau economice a dat o coloratură specifică oricărei acțiuni politice, indiferent de autorul ei guvernamental. Creșterea economică, ocuparea deplină a forței de muncă și stabilitatea conjuncturală constituie acele valori tradiționale pe care se sprijină în interior oricare guvern vest-german. În confruntarea cu ele, a eșuat, în timpul recesiunii din 1966—1967, cancelarul creștin-democrat Ludwig Erhard; prin restabilirea încrederii și-a cîștigat, în anii următori, actualul ministru al economiei și finanțelor, Karl Schiller, un prestigiu de care a beneficiat nu numai guvernul dar și partidul social-democrat venit pentru prima oară la putere după douăzeci de ani de supremație creștin-democrată.

Reușind acolo unde creștin-democrații au eșuat, social-democraților li s-au impus însă rigori suplimentare ; iar președintele partidului, Willy Brandt, nu făcea decît să confirme o cerință generală atunci cînd se autodefinea, în urmă cu doi ani, ca un „cancelar al reformelor interne". Elanul reformator al anului 1969 răspundea nu numai unei firești stări de spirit populare, stimulate de instalarea social-democraților la guvern, ci unor profunde necesități de ordin intern ; acestea caracterizate, desigur, prin asigurarea primordialei securități economice, dar, totodată, prin introducerea unui ambițios program de reforme sociale atingînd domenii complexe ale vieții publice (de la infrastructurile urbane și rutiere pînă la cele cultural-științifice și — mai important — realizarea unei echitabile retribuții a diverselor pături sociale vest-germane).

În acest context, se dezvăluie întreaga problematică pe care simpla discutare a unui program fiscal o implică. Într-un sistem de impozite mai echilibrat se urmărește finanțarea reformelor propuse. Ceea ce înseamnă, cu alte cuvinte, că, prin instrumentul fiscal, social-democrația vest-germană are ambiția, pe de o parte, să corecteze, în măsura posibilului, repartiția nejustă a veniturilor și averilor, pe de alta, să reducă decalajul între investițiile sociale relativ scăzute și consumul privat în creștere. Mai precis, exigențele actuale ale societății vest-germane impun nu numai sporirea reală a salariilor și veniturilor, dar — menținînd o susținută creștere a cotei de consum privat —